

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA

ENCIK MOHD ZAIDI BIN ALI

MENGENAI PENGALAMAN BELIAU DALAM PERMAINAN GASING

NUR FILZAH BINTI MOHD ZAIDI

(2020968473)

NOR NASRIN NISA BINTI NORDIN

(2020968585)

FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT

SEMESTER MAC 2021 – JULAI 2021

ISI KANDUNGAN

	Isi Kandungan	M/S
Nombor Roman	Abstrak Penghargaan Senarai Abreviasi Senarai Singkatan Rujukan kata	i-vi
1.0	Biodata Penemubual 1.1 Penemubual Pertama 1.2 Penemubual Kedua	1-2
2.0	Biodata Tokoh 2.1 Biodata Tokoh 2.2 Pengenalan kepada tokoh	3-4
3.0	Sejarah Lisan 3.1 Pengenalan 3.2 Objektif Sejarah Lisan 3.3 Kepentingan Sejarah Lisan	5-9
4.0	Kajian Literatur 4.1 Topik 1 4.2 Topik 2	10-13
5.0	Transkrip Temu bual Bersama Tokoh	14-55
6.0	Log Temu bual	56-65
7.0	Ralat	66
8.0	Glosari	67-71
9.0	Indeks	72-76
10.0	Bibliografi	77-82
11.0	Lampiran 11.1 Biografi Tokoh 11.2 Surat Perjanjian 11.3 Senarai Soalan 11.4 Diari Penyelidikan 11.5 Gambar, sijil-sijil dan bahan lain yang berkaitan	83-101

ABSTRAK

Transkrip ini membincangkan mengenai latar belakang seorang tokoh gasing yang terkenal dan berpengalaman di negeri Melaka. Transkrip ini ingin mengungkap pengalaman tokoh iaitu Encik Mohd Zaidi bin Ali yang berasal dari negeri Melaka. Oleh kerana ramai kalangan di generasi muda sekarang yang tidak mengetahui tentang permainan gasing ini adalah antara permainan tradisional yang sering dimainkan oleh orang terdahulu. Tambahan itu, transkrip ini akan membincangkan tentang gasing dengan lebih mendalam untuk mengetahui tentang asal-usul gasing di Malaysia, cara pembuatan gasing yang jarang diketahui, cara permainan gasing dimainkan dan tentang pendapat tokoh tersendiri mengenai gasing di Malaysia. Akan tetapi, ia bukan sahaja menyentuh mengenai gasing malahan sedikit tentang latar belakang tokoh dan sejarah bagaimana tokoh memulakan penglibatan beliau di dalam bidang gasing. Selain daripada itu, temu bual ini juga ingin mengungkap perasaan tokoh sepanjang bergiat dalam bidang gasing, perasaan tokoh apabila menerima penghargaan dan kemenangan. Kajian ini difokuskan kepada para pengkaji ataupun penyelidik, pelajar serta orang awam. Oleh yang demikian, kami berharap kajian yang dilakukan bersama-sama tokoh gasing ini dapat memberi pencerahan kepada para pembaca terutama generasi muda mengenai permainan tradisional gasing yang masih wujud di Malaysia.

Kata kunci: gasing, pengadil, pembuatan gasing, permainan gasing, asal usul gasing

ABSTRACT

This transcript is discussing the background of a well-known and experienced top figure in the state of Malacca. This transcript would like to reveal the experience of a figure, Encik Mohd Zaidi bin Ali who hails from the state of Malacca. Nowadays, many individuals, particularly the younger generation, are unaware of the existence of traditional games that were popular among people in the past. Furthermore, this transcript will explore gasing in greater detail to learn about the roots of gasing in Malaysia, how to manufacture gasing that are seldom recognized, how the game of gasing is played, and personal figures' thought about gasing in Malaysia. However, it does not only touch on the gasing but also a little about the figure's past and the history of how the figures got involved. Aside from that, this interview aims to expose the figures' sentiments while working in the world of gasing, as well as their feelings after earning honour and triumphs. This research is aimed towards academics, students, and the public. As a result, we hope that the research performed in collaboration with this high figure would inform readers, particularly the younger generation.

Keywords: gasing, tops, traditional games, history of gasing

PENGHARGAAN

Bismillahirrahmaanirrahim

Assalamualaikum W.B.T

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah kurnia-Nya dapat kami menyiapkan dan menyempurnakan tugas wawancara bagi kursus IMR604 iaitu Pendokumentasian Sejarah Lisan bersama tokoh yang telah dipilih ini pada masa yang telah ditetapkan dengan penuh jayanya.

Pertama sekali, kami ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Encik Mohd Zaidi bin Ali kerana telah memberikan kerjasama sepenuhnya sebelum dan semasa melakukan sesi temu bual dengan meluangkan masa berkongsi pengalaman dan berkongsi kisah beliau sepanjang penglibatan beliau di dalam bidang gasing.

Terima kasih diucapkan kepada pensyarah kami, Puan Siti Noorsiah binti Jamaludin yang mengajar subjek IMR604 (Oral Documentation). Beliau seorang pensyarah yang bertanggungjawab dan sangat komited dalam membantu para pelajar menyiapkan tugas. Beliau sangat membantu dalam memberikan penyelesaian tanda tanya para pelajar. Beliau juga telah memberikan garis panduan yang sangat lengkap untuk menyiapkan transkrip. Dengan bimbingan yang telah beliau bagi telah membantu kami para pelajar menyiapkan tugas dengan mudah.

Akhir sekali, tidak lupa juga kepada rakan-rakan sekelas kerana telah membantu dan memberi tunjuk ajar serta pandangan kepada kami secara langsung dan tidak langsung bagi menyempurnakan tugas ini. Segala bantuan anda amatlah kami hargai.

Sekian, terima kasih.

SENARAI ABREVIASI

SINGKATAN	MAKSUD
JKKN	Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
JKR	Jabatan Kerja Raya
PKP	Perintah Kawalan Pergerakan
UPM	Universiti Putra Malaysia
FELDA	Federal Land Development Authority
NGO	Non-governmental Organization

SENARAI SINGKATAN

MZA: MOHD ZAIDI BIN ALI

NNN: NOR NASRIN NISA BINTI NORDIN

NFMZ: NUR FILZAH BINTI MOHD ZAIDI

RUJUKAN KATA

Ajor	Ajar
Amik	Ambil
Ataupon	Ataupun
Bakau	Bakar
Bape	Berapa
Belajau	Belajar
Berdesup	Pantas/ Laju
Besau	Besar
Bijik	Biji
Bukak	Buka
Cape/ Sape	Siapa
Dengor	Dengar
Diaorang	Mereka
Gemok	Gemuk
Gosak	Rosak
Harge	Harga
Inggit	Ringgit
Je	Sahaja
Jugak/ Jugek	Juga
Kapek	Koyak/ Rosak
Kederat	Kudrat
Keligatan	Ligat
Keluar	Keluar
Kengkawan	Mereka
Kesah	Kisah
Kesenambungan	Kesinambungan
Kire	Kira
Korang	Kalian
Kuang	Kurang
Mane	Mana
Mengajor	Mengajar

Menjuara	Menjuarai
Menyeburi	Menceburi
Milih	Pilih
Mughah	Murah
Ni	Ini
Niayi	Ini hari
Nijam	Sekarang
Pagau	Pagar
Pape	Apa-apa
Pastu	Selepas itu
Pemangkah	Orang yang memangkah
Pencatit	Pencatat
Pon	Pun
Pulak	Pula
Punye	Punya
Saje	Sahaja
Sape	Siapa
Sebenaunya/Sebenanya	Sebenarnya
Semahyang	Sembahyang
Seminima	Seminimum
Takda/ Takde	Tiada
Tengkok	Tengkuk
Tiak	Teriak/ Panggil
Tiap-tiap	Setiap
Tokleh	Tak boleh
Tu	Itu
Tukau	Tukar

**BIODATA
PENEMUBUAL**

1.1 BIODATA PENEMUBUAL

Nama	Nor Nasrin Nisa Binti Nordin
Tarikh Lahir	12 Oktober 1999
Tempat Lahir	Klinik Bersalin Wanita Kuala Pilah
Alamat	No 26 Batu 37 Kampung Serting Ilir 72100 Bahau Negeri Sembilan
Email	Nasrinnisaa@gmail.com
Program	Im246 – Pengurusan Rekod
Tempat belajar	Uitm Kampus Segamat, Johor

1.2 PENEMUBUAL KEDUA

Nama	Nur Filzah binti Mohd Zaidi
Tarikh Lahir	9 Oktober 1999
Tempat Lahir	Kampung Kandang, Melaka
Alamat	393, Km12, Solok Jenuang, Ayer Molek, 75460 Melaka
Email	Nurfilzah27@gmail.com
Program	Im246 – Pengurusan Rekod
Tempat belajar	Uitm Kampus Segamat, Johor

BIODATA TOKOH

2.1 BIOGRAFI TOKOH

Encik Mohd Zaidi bin Ali merupakan seorang jurulatih gasing yang masih bergiat aktif sehingga kini. Encik Mohd Zaidi lebih mesra dipanggil Pak Mat. Beliau telah dilahirkan pada tanggal 10 Mei 1970. Beliau membesar di Kampung Kandang, Melaka dan kini menetap di Kampung Ayer Molek, Melaka. Beliau memulakan pendidikan awal di Sekolah Kebangsaan Bendahara Seri Maharaja. Beliau melanjutkan pendidikan di Sekolah Menengah Kebangsaan Ayer Molek sehingga berusia 15 tahun. Pada usia 16 tahun beliau meneruskan pendidikannya di Sekolah Vokasional Bukit Katil dan akhirnya menyambung program diploma di Politeknik Port Dickson dalam bidang kejuruteraan awam. Kini, beliau telah mendirikan rumah tangga selama 26 tahun dah telah dikurniakan lima orang cahaya mata yang terdiri daripada dua orang lelaki dan tiga orang perempuan. Beliau juga merupakan seorang kontraktor yang berlesen.

Encik Mohd Zaidi memilih untuk bergiat dalam bidang gasing kerana beliau tertarik akan semangat dan tenaga yang ada pada pemain-pemain veteran yang masih aktif dalam bidang tersebut. Bagi beliau jika seseorang yang sudah lanjut usia masih bersungguh-sungguh dalam mempertahankan permainan tradisional, mengapa tidak beliau yang masih sihat dah muda. Sepanjang penglibatan beliau dalam bidang gasing, beliau tidak pernah mempunyai niat untuk tidak meneruskan minat dalam bidang ini malah beliau lebih aktif bergiat sehingga telah terpilih untuk menjadi jurulatih bersijil yang diiktiraf oleh Jabatan Pendidikan dengan kerjasama Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara. Selain itu, disebabkan oleh minat yang terlalu mendalam terhadap gasing, beliau belajar cara menghasilkan gasing. Kini, beliau juga telah terkenal di kalangan pemain-pemain gasing di seluruh Malaysia hanya kerana hasil pembuatan gasingnya yang sangat berkualiti. Beliau juga menjual hasil pembuatan gasing beliau dengan harga yang tertentu mengikut kualiti gasing. Selain menjadi jurulatih dan pemain gasing, beliau juga sering terpilih untuk menjadi pengadil bagi pertandingan-pertandingan yang dianjurkan.

Sehingga kini, beliau masih giat aktif dalam berkongsi ilmu tentang gasing di sekolah-sekolah yang terpilih. Beliau bersetuju untuk menjadi pembimbing bagi sekolah-sekolah kerana harapannya yang besar terhadap generasi muda. Beliau mempunyai harapan yang besar agar remaja-remaja zaman sekarang turut mempunyai minat dalam menceburi bidang gasing agar permainan tradisional yang unik ini tidak ditelan zaman. Hal ini kerana, warisan seni ialah satu anugerah yang ditinggalkan oleh nenek moyang yang tidak dapat ditukar ganti nilainya.

2.2 PENGENALAN KEPADA TOKOH

Nama beliau ialah Mohd Zaidi bin Ali. Beliau dilahirkan di Hospital Besar Melaka pada tanggal 10 Mei 1970. Beliau kini berusia 51 tahun dan telah mendirikan rumah tangga selama 26 tahun bersama isteri tercintanya iaitu Puan Nor Rizan binti Kamis. Hasi daripada perkahwinannya, beliau telah dikurniakan 5 orang cahaya mata iaitu 2 orang lelaki dan 3 orang perempuan. Beliau telah memulakan pendidikan di Sekolah Kebangsaan Kandang yang kini dikenali sebagai Sekolah Kebangsaan Seri Maharaja, Kampung Kandang Melaka. Kemudian, beliau telah menamatkan pendidikan tinggi beliau di Politeknik Port Dickson, Negeri Sembilan dan mengambil jurusan seni bina. Beliau bekerja sebagai seorang kontraktor persendirian yang berlesen.

Menurut Encik Mohd Zaidi melalui sesi temu ramah yang telah berlangsung, beliau telah bergiat di dalam bidang gasing ini hampir 20 tahun. Permulaan beliau di dalam bidang gasing ini bermula dan muncul apabila melihat sekumpulan warga emas yang berumur 80-an yang masih aktif bergiat bermain dalam permainan tradisional ini. Beliau mengatakan bahawa beliau merasa tercabar akan kesungguhan dan semangat yang ada kepada pemain-pemain veteran itu. Jadi, sejak kejadian itu la yang telah menimbulkan rasa minat beliau terhadap permainan gasing. Semasa awal bergiat dia dalam bidang gasing, beliau di dalam bidang gasing, rakan-rakan dan orang kampung telah memberikan tunjuk ajar yang tinggi kepada beliau agar mahir dalam bidang ini. Walau bagaimanapun, di kalangan keluarga beliau hanya adik bongsu lelaki dan 2 orang anak lelaki beliau yang turut mempunyai minat di dalam bidang ini.

Seterusnya, beliau kini merupakan seorang jurulatih di Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negeri Melaka. Beliau juga aktif dalam mengajar permainan gasing ini di sekolah-sekolah yang terpilih. Beliau juga mempunyai pasukan gasing yang dikenali sebagai Pasukan Delima Kampung Kandang. Pasukan Delima itu terdiri daripada pelbagai peringkat umur. Sepanjang kegiatan beliau di dalam bidang gasing ini, telah banyak pihak menemu ramah beliau termasuklah pelajar-pelajar dari pelbagai jenis universiti. Beliau juga menjadi jurulatih bebas di kampung beliau sendiri dan mengajar kanak-kanak yang berminat untuk menceburi bidang ini. Menurut beliau ilmu yang diturunkan secara percuma tidak pernah diambil kesah kerana bagi beliau hasil titik peluh dalam mengajar kanak-kanak akan terbayar jika mereka bersungguh-sungguh dalam menceburi bidang gasing. Hal ini kerana beliau sangat berharap agar anak-anak muda zaman sekarang tidak memandang ringan akan permainan tradisional yang kini semakin kurang mendapat perhatian dan tempat di hati masyarakat. Walau bagaimanapun, beliau berkata bahawa beliau akan sedaya upaya untuk menjaga dan memberi inspirasi masyarakat dengan kejayaan dan pencapaian beliau di dalam bidang ini.

SEJARAH LISAN

3.1 PENGENALAN

Sejarah lisan ialah kaedah mengumpulkan maklumat tentang kenangan-kenangan seseorang tokoh melalui rakaman secara wawancara malahan seseorang tokoh itu akan dipilih berdasarkan daripada mereka yang mampu memberikan maklumat bersejarah melalui penglibatan mereka sendiri secara langsung ataupun tidak langsung (Pusat Kajian Sejarah Lisan, 2007). Jenis penyelidikan sejarah yang tertua iaitu mendahului perkataan bertulis ialah sejarah lisan dan kemudiannya pada tahun 1940-an perakam pita mula digunakan untuk lebih moden akan tetapi pada abad ke-21 teknologi digital lebih maju telah digunakan (Universiti Malaya). Menurut Fifie Safina Osman (n.d.) mengatakan bahawa sejarah lisan ini mempunyai dua jenis iaitu sumber bertulis dan sumber lisan yang meliputi perkembangan bidang sejarah lisan antara dua zaman iaitu zaman moden dan zaman lampau. Setelah itu, maklumat yang telah didapati melalui wawancara tersebut akan disalin dan melalui salinan tersebut ia akan disemak untuk kegunaan bahan pengajaran dan penyelidikan (Pusat Kajian Sejarah Lisan, 2007).

Melalui Dewan Bahasa dan Pustaka (n.d.) sejarah bermaksud peristiwa yang benar-benar telah berlaku pada masa lampau iaitu kisah atau riwayat sesudah bukti telah disahkan. Menurut Carr E.H (1988) sejarah bermaksud asal usul iaitu keturunan, salasilah atau peristiwa yang benar-benar berlaku pada waktu lampau, kisah, Riwayat dan tarawikh. Menurut Kamus Dewan edisi keempat (2010) lisan bermaksud sesuatu yang diucapkan bukan ditulis. Setelah hilangnya penulisan sejarah, maka sejarah lisan dimulakan iaitu menerusi proses mengumpul data sejarah yang dianggap sebagai sumber primer yang boleh didapati daripada hasil rakaman perbualan yang dilakukan melalui temu ramah yang telah dirancang atau disediakan oleh tokoh dan para penyelidik (Rozeman Abu Hassan 2004). Berdasarkan sumber lisan atau dipanggil 'oral history' itu ialah cara pencarian sumber-sumber untuk sejarah lisan (Ahmad Abd Kadir 1987). Herodotus atau dianggap sebagai 'Bapa Sejarah' dan perintis dalam bidang ini telah mempelopori bidang sejarah lisan dengan menjalankan proses temu ramah individu bagi mendapatkan peristiwa-peristiwa sejarah yang dianggap penting pada masa lampau (Starr, 1984).

Apabila berlakunya penemuan yang baharu terhadap sesuatu yang bersesuaian dengan perkara yang semakin kompleks seperti politik, kewangan, perniagaan ataupun kehidupan manusia maka sejarah lisan akan diadakan (Seow Han Lin, 2019). Tambahan pula, untuk memelihara pengetahuan-pengetahuan sejarah melalui pengisahan maka penggunaan sejarah lisan yang merupakan satu kaedah atau teknik penyelidikan moden yang mendapatkan keterangan daripada orang yang berpengetahuan tentang sesuatu peristiwa sejarah sama ada secara langsung atau tidak langsung dengan melalui wawancara (Ahmad, 1987). Fakta ini disokong oleh Jan Vansina (1972) mengatakan bahawa sejarah lisan ini ialah teknik atau kaedah moden dalam penyelidikan yang mampu memelihara pengetahuan-

pengetahuan sejarah melalui pengisahan kerana ia sangatlah unik kerana mampu menyatukan dan menghubungkan zaman yang lalu bersama zaman yang sekarang melalui pengalaman dan penceritaan yang bersejarah. Fakta ini disokong oleh Nadzan (1979) iaitu melalui sejarah lisan kisah-kisah yang tidak ditulis atau diceritakan pada masa lalu mampu diketahui pada waktu kini bahkan ia dapat dikaji dengan lebih mendalam melalui sumber yang diperoleh. Malahan, sejarah lisan ini mampu memberikan gambaran yang lebih jelas mengenai sesuatu pengalaman yang diceritakan seperti mendengar kisah tauladan kanak-kanak (Seow Han Lin, 2019).

3.2 OBJEKTIF SEJARAH LISAN

Sejarah lisan ialah kaedah dalam pengumpulan maklumat dalam mengkaji dan mentafsirkan suara-suara orang yang berpengalaman dalam sesuatu bidang yang diceburi (Universiti Malaya, 2021). Menurut TahuTuai (2020), sejarah lisan merupakan satu kaedah yang digunakan dalam penyelidikan sejarah atau fakta bagi mendapatkan maklumat yang tepat.

- 1) Objektif yang pertama ialah untuk mengetahui lebih mendalam tentang perkembangan permainan tradisional gasing pada masa kini. Menurut Norashikin Leman (2016), permainan tradisional gasing ini semakin dilupakan dan semakin kurang terkenal di kalangan penduduk setempat. Menurut zaitie Satibi (2019), permainan gasing ini semakin dipinggirkan tentang kewujudannya kepada masyarakat. Pernyataan ini turut disokong oleh Harakahdaily (2017), pada zaman dahulu permainan gasing ini dimainkan tidak kira waktu tetapi tidak lagi buat masa kini.
- 2) Selain itu, untuk mengetahui keunikan-keunikan yang ada dalam permainan tradisional gasing ini. Permainan yang dihasilkan daripada sebungkah kayu sehingga muncul bentuk-bentuk yang menarik (Zamran Haji Idderis, 2007).
- 3) Seterusnya, untuk merekodkan dan mendokumentasikan tentang pencapaian yang telah dicapai sepanjang penglibatan beliau di dalam bidang gasing.

3.3 KEPENTINGAN SEJARAH LISAN

Malaysia merupakan negara yang kaya dengan warisan seni. Namun, kesungguhan masyarakat dalam menghargai permainan tradisional ini semakin hari semakin tidak diutamakan. Hal ini kerana masyarakat kini tidak terlalu didedahkan terhadap keunikan-keunikan yang terdapat dalam sesuatu permainan itu. Mereka tidak dapat merasakan keseronokan dalam bermain permainan tradisional kerana membesar dengan sekeliling yang tidak disorongkan dengan permainan tradisional. Namun, walau bagaimanapun segelintir masyarakat di Malaysia telah mendapat kesedaran bahawa tingginya nilai sesuatu permainan tradisional atau warisan seni yang ditinggalkan oleh nenek moyang kita. Hal ini kerana segala yang ditinggalkan tidak akan pernah dapat dijual beli oleh bangsa lain. Oleh itu, terdapat satu kaedah yang membantu masyarakat atau seseorang dalam mendalami ilmu seseorang tokoh yang mahir dalam sesuatu bidang warisan seni iaitu dengan menggunakan kaedah sejarah lisan.

Kewujudan sejarah lisan ini dapat memberi sumbangan dan kebaikan kepada masyarakat. Menurut Pusat Kajian Sejarah Lisan (2007), sejarah lisan berfungsi bagi mengumpul dan menyimpan maklumat yang terkumpul melalui kaedah berhubung yang digunakan seperti melalui telefon, surat, atau bersua muka. Dengan menggunakan kaedah lisan, masyarakat dapat merakam semula detik-detik berharga yang tidak pernah dirakam atau yang telah hilang bagi mengekalkan sejarah-sejarah yang ada (Nur Shima, 2019). Hal ini kerana, sesetengah cerita atau sejarah tidak dirakam atau direkodkan kerana atas dasar kurang kesedaran akan pentingnya ia dalam kalangan masyarakat. Oleh itu, dengan adanya sejarah lisan ia sedikit sebanyak membantu dalam mengumpul semula cerita-cerita yang bernilai bagi sesuatu bidang (Nur Shima, 2019). Tujuannya adalah bagi memastikan sejarah yang bernilai itu tidak dilupakan oleh masyarakat dan dalam masa yang sama dapat memberikan kesedaran kepada masyarakat agar lebih menghargai sejarah (Eko Prayitno Joko, 2020).

Selain itu, sejarah lisan ini juga dapat memberi sumbangan kepada ilmu. Menurut Abdul Rahman (1996), sumber daripada hasil sejarah lisan boleh dijumpai dalam bentuk buku, peta, tinggalan arkeologi, arkib, dan sebagainya. Menurut Mor Eddin Mortada (2013), sejarah lisan ini sangat diperlukan bagi memperkayakan ilmu tradisi sejarah dan dalam masa yang sama dapat menjadi sumber rujukan bagi para sejarawan. Menurut TahuTuai (2020), sejarah lisan ini dapat memberi sumbangan kepada ilmu kerana ia berperanan dalam menjadi sumber primer atau sumber sekunder jika berlakunya kekurangan sumber.

Akhir sekali, sejarah lisan dapat memberi sumbangan negara. Menurut Rozeman Abu Hassan (2004), sejarah lisan telah pun membantu negara dalam merakamkan peristiwa pendudukan Jepun di Tanah Melayu dan tokoh-tokoh pemimpin tanah air seperti Tunku Abdul Rahman dan Tun Abdul Razak. Menurut Jan Vansina (1972), sejarah lisan merupakan kaedah yang dapat membantu dalam memelihara maklumat dan sejarah negara melalui pengisahan. Menurut Pusat Kajian Sejarah Lisan (2007), sejarah lisan ini memainkan peranan yang besar dalam memelihara dan mengumpulkan fakta-fakta yang ada untuk sejarah di Malaysia.

KAJIAN
LITERATUR

4.1 TOPIK 1: WARISAN SENI

Warisan ialah sesuatu yang diterima atau diperoleh secara turun temurun iaitu daripada satu generasi kepada satu generasi yang lain kerana warisan itu adalah sesuatu yang patut diwarisi demi menjaga jati diri sesuatu bangsa dan ia menggambarkan cara hidup sesuatu bangsa (Kementerian Perpaduan, Kebudayaan, Kesenian dan Warisan Malaysia, 2013). Manakala, menurut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka Edisi Keempat (2007) juga menyatakan bahawa warisan ini ialah sesuatu yang diterima secara turun temurun daripada seseorang dengan sesuatu kelompok masyarakat daripada generasi terdahulu yang di mana setiap daripada pelaku ataupun kreativiti mereka itu perlu dimiliki dan diterima oleh masyarakat tanpa melalui generasi terdahulu. Oleh yang demikian pernyataan ini bahkan disokong di dalam Akta Harta Benda Purba, (1976) iaitu warisan ini adalah apa sahaja yang ditinggalkan turun temurun sama ada ia ialah buatan manusia atau semula jadi yang boleh dialihkan atau tidak boleh dialihkan dan sama ada yang nampak mahupun yang tidak nampak. Menurut Yuzaidy Mohd Yusoff, Hanapi Dollah dan Ab Samad Kechot (2005) mengatakan bahawa warisan bermaksud tidak kira apa sahaja pembuatan yang terdahulu menjadi kegunaan masyarakat masa kini dan telah menjadi sebahagian daripada alat kehidupan mereka dalam meneruskan kehidupan mereka. Pernyataan daripada Akta Warisan Kebangsaan (2005) yang terkandung di dalam Seksyen 67, Akta Warisan Kebangsaan menyatakan tentang warisan adalah seperti warisan kebangsaan, objek warisan, warisan kebudayaan bawah air atau mana-mana orang hidup itu akan diisytiharkan sebagai warisan kebangsaan. Tambahan juga, Akta Warisan Kebangsaan 2005 (Akta 645) iaitu sesuatu Akta yang memberi peruntukkan untuk pemeliharaan dan pemuliharaan terutamanya terhadap warisan iaitu warisan kebangsaan, warisan budaya ketara, warisan budaya tidak ketara dan warisan semula jadi (Mohd Yuzaidy Mohd Yusoff, 2018). Oleh yang demikian, warisan seni mempunyai kepentingan ia tersendiri.

Warisan seni mempunyai kepentingan ia tersendiri iaitu mengeratkan perpaduan sesama kaum kerana warisan kesenian itu mampu menyatupadukan masyarakat berbilang kaum di negara kita iaitu melalui pengambilan bahagian bagi setiap kaum dalam sesuatu persembahan kesenian malahan ia dapat membuka peluang pekerjaan kepada mereka bahkan dapat memahami dan mendalami bidang seni antara satu sama lain (Danial Cho, 2021). Selain daripada itu, menurut Bernard Sam (n.d), menjaga kepentingan warisan seni kita agar dapat menjadikan Malaysia sebagai daya tarikan pelancong sama ada pelancong domestik mahupun antarabangsa bukan itu sahaja warisan seni ini ia dapat memupuk semangat patriotik dalam jiwa generasi pada masa kini, mereka dapat mengenali lebih mendalam apakah yang terdapat pada warisan kesenian di Malaysia. Mohamad Sohaimi, Man (2017) berkata amatlah penting untuk sesama kita menjaga hak milik individu atau kelompok secara warisan perlu diberi perhatian wajar kerana ia mampu menimbulkan rasa cinta dan teruja terhadap khazanah

warisan Malaysia bahkan mewujudkan rasa bertanggungjawab terhadap betapa pentingnya warisan kesenian negara. Tambahan pula, masyarakat dapat berinteraksi dan berkongsi pola kebudayaan mereka namun tidak kurang pula yang bersifat ekstrem dan teguh berpegang kepada prinsip mempertahankan budaya masing-masing dan sekiranya kefahaman ini wujud antara kaum di Malaysia kita mampu menerima dan memahami kebudayaan setiap kaum dengan hati yang terbuka (Nazrinke, 2019). Manakala, Bernard Sam (n.d), berkata melalui warisan kesenian ini mampu memberikan suatu dorongan kepada generasi kini untuk menggerakkan Malaysia lebih maju ke hadapan. Hal ini supaya, warisan, budaya dan kesenian kita terus dipelihara dan tidak hanyut dibawa arus kemodenan (Fatin Rozaini Abdul Aziz, 2019)

TOPIK 2: WARISAN KESENIAN GASING

Gasing merupakan sejenis permainan yang boleh berputar pada paksinya dan diperbuat daripada kayu (Educalingo, 2021). Menurut Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara (2021), gasing ialah satu permainan tradisional yang bertujuan untuk menguji kepintaran pemain semasa memusingkan gasing agar ia dapat berpusing dalam jangka masa yang lama. Selain itu, menurut aktivis gasing di Melaka iaitu Koh Kim Bok (n.d.), permainan gasing ini dipercayai bermula dengan aktiviti memecah batu dan akhirnya wujud penciptaan gasing yang diperbuat dari kayu yang diratakan. Gasing merupakan permainan tradisional orang-orang Melayu sejak dahulu yang mampu berputar pada paksinya sambil mengimbang pada satu titik (Kabupaten Karimun, 2016). Gasing merupakan permainan yang berbentuk leper dan diperbuat daripada sebungkah kayu (Indonesia Kaya, 2021). Bagaimanapun, permainan gasing mempunyai cara pembuatannya tersendiri.

Proses membuat gasing ialah kayu akan diukir mengikut terus bentuk gasing yang dikehendaki seperti gasing pangkah, gasing uri, gasing botol, gasing penahan dan setelah kayu itu telah dibentuk mengikut bentuk gasing serta ia akan dihaluskan dengan menggunakan pengukir (Stephanie Ho, 2013). Menurut Art of Gasing (n.d.), pembuatan gasing adalah daripada kayu-kayu yang berkualiti seperti kayu merbau, leban tanduk, jeruk, bakau, kempas, keranji, sepan, dan kayu asam jawa. Proses pembuatan gasing mempunyai dua acara iaitu dengan menggunakan cara tradisional dan moden iaitu dengan menggunakan mesin pelarik (Harakah Daily, 2017). Proses membuat sebiji gasing hanya memerlukan 30 minit jika kayu yang digunakan adalah kayu yang sesuai (Norashikin Leman, 2016). Namun begitu, permainan gasing ini juga mempunyai cara permainannya tersendiri agar gasing mampu berpusing dengan lama dan ligat.

Seterusnya, kaedah bermain gasing dahulu dan sekarang tidak banyak perbezaannya tetapi kaedah dahulu lebih tidak teratur kerana setiap daerah mempunyai cara tersendiri dalam bermain gasing dan terdapat dua cara dalam melilit tali iaitu dengan cara melilit di lengan atau melilit di jari kelingking (Art of Gasing, 2021). Bagi melilit gasing dengan tali, pemain perlu memasukkan pergelangan tali ke dalam lengan pemain serta hujung tali yang diikat membulat dan kaedah yang kedua dilakukan dengan membuat lilitan pada jari kelingking pemain (Bias Puspitasari, 2013). Menurut Jabatan Warisan Negara Malaysia (2021), permainan gasing ini mempunyai dua acara iaitu sebagai gasing pangkah dan gasing uri. Menurut Course Hero (2021), gasing pangkah dimainkan dengan melemparkan dengan mengetuk gasing lawan dan gasing uri pula berfungsi untuk menguji ketahanannya berpusing. Selepas itu, terdapat pelbagai gaya dalam memusing gasing yang mampu menghasilkan pusingan yang tegak, kuat, ligat, dan tetap (Art of Gasing, 2021). Secara umumnya terdapat dua jenis pusingan yang biasa diterapkan oleh pemain-pemain iaitu pusingan sorong tarik

dan pusingan sentap (Methodist Boys' Secondary School Kuala Lumpur, n.d.). Semasa melakukan pusingan sorong Tarik, gasing hendaklah dipegang secara mengiring serta diayun ke belakang dan bagi pusingan sentap, gaya pusingan ini akan menghasilkan pusingan yang tegak, ligat, dan kuat (Art of Gasing, 2021). Namun, dalam permainan gasing ini juga terdapat kelebihan-kelebihan yang akan memberi manfaat kepada para pemain.

Menurut Adi Safarman (2020), permainan gasing ini mampu mengeratkan hubungan dan semangat perpaduan antara masyarakat kerana permainan ini merupakan permainan berkumpulan yang memerlukan kerjasama antara satu sama yang lain. Kenyataan ini disokong oleh Nur Athirah (2013), beliau menyatakan bahawa permainan gasing ini mampu memberi semangat Kerjasama dan setia kawan antara masyarakat Melayu. Selain itu, permainan gasing ini mampu memupuk jati diri dalam diri seseorang (Zaitie Satibi, 2019). Menurut Bias Puspitasari (2018), permainan gasing ini menjadikan seseorang itu hidup dalam keadaan yang sihat. Permainan gasing ini juga bertujuan dalam membantu seseorang mengisi masa lapangnya dengan aktiviti yang berfaedah (Astro Awani, 2020). Menurut Nur Fauziah (2015), permainan tradisional gasing mengajar keseimbangan hidup kepada seseorang. Namun begitu, dalam permainan gasing juga terdapat beberapa jenis gasing yang menonjolkan lagi keunikan permainan tradisional ini.

Lanjutan daripada itu, setiap jenis gasing mempunyai nama dan cara permainannya juga berbeza-beza (Art of Gasing, n.d.). Menurut Zaitie Satibi (2019), setiap jenis ganis diberikan nama berdasarkan bentuknya yang berbeza, namun ada kalanya ada sesetengah gasing yang mempunyai nama yang berlainan meskipun bentuknya sama. Menurut Intan Nadhirah (2023), terdapat beberapa jenis gasing yang terkenal di kalangan masyarakat Malaysia antaranya ialah gasing uri, gasing tanjung, gasing leper Kelantan, gasing jantung, dan gasing kuno.

TRANSKRIP
TEMUBUAL
BERSAMA TOKOH

5.0 TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA TOKOH

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh dan salam sejahtera.

Berikut adalah temu bual sejarah lisan mengenai latar belakang dan pengalaman hidup seorang tokoh dalam bidang gasing. Bersama-sama kami ialah Encik Mohd Zaidi bin Ali yang merupakan seorang tokoh dan pemain gasing di negeri Melaka. Rakaman ini dijalankan pada 28 Mei 2021 bersamaan dengan hari Jumaat pada pukul 9.50 malam secara dalam talian di Google Meet. Temu bual ini dikendalikan oleh Nor Nasrin Nisa binti Nordin dan juga Nur Filzah binti Mohd Zaidi. Dengan segala hormatnya temu bual dimulakan.

NFMZ: Pakcik apa khabar?

MZA: Alhamdulillah, baik.

NFMZ: Bolehkah pak cik menceritakan sedikit tentang latar belakang pak cik?

MZA: Nama pak cik – Mohd Zaidi bin Ali. Berasal daripada kampung Kandang, Melaka. _ _ _ _ _ Pekerjaan pak cik adalah sebagai kontraktor bangunan yang berlesen – adik beradik ada sepuluh [10] orang, pak cik anak kelapan [8]. Sepuluh [10] tu tujuh [7] lelaki, tiga [3] perempuan. Pak cik anak kelapan [8].

NFMZ: Umur pakcik berapa?

MZA: Umur pak cik sekarang lima puluh satu [51].

NNN: Okay – apakah pekerjaan ibu bapa pak cik?

MZA: - Ibu bapa pak cik sebenarnya dah meninggal, tapi dulu bapa – pak cik - - bekerja - - dengan Jabatan Kerja Raya [Jabatan Kerja Raya], JKR dan ibu tak bekerja. Ibu suri rumah sepenuh masa, arwah.

NNN: - Adakah pak cik merupakan satu-satunya yang menceburi bidang seni gasing ni?

MZA: Dalam keluarga - - pak cik – dalam keluarga pak cik ada dua orang yang menyeburi gasing, pak cik dan adik pak cik yang bongosu. Pastu anak-anak pak cik pon ada jugak, anak pak cik ada dua [2] lelaki, dua-dua terlibat dengan gasing (berdeham).

NFMZ: Bolehkan pak cik menceritakan sedikit tentang perkahwinan pak cik?

MZA: Lah pak cik berkahwin dengan orang kampung je. Lorong je beza, satu [1] lorong Wakaf satu Solok Lipat Kajang. Pak cik duduk lorong Wakaf, orang rumah pak cik – duduk Solok Lipat Kajang. Kampung sama, senang tak gaduh nak balik raya.

(NNN dan NFMZ tergelak kecil)

NFMZ: Pak cik dah berapa lama mendirikan rumah tangga?

MZA: - Pak cik mendirikan rumah tangga - - dah masuk tahun yang kedua puluh enam [26] _____ tahun 92 (1992).

NFMZ: Ada berapa orang anak-anak pak cik?

MZA: Anak pakcik semua ada lima [5] orang, dua [2] lelaki tiga [3] perempuan. Yang lelaki tu dua-dua tu lah penggiat – pon bergiat dalam gasing juga.

NFMZ: Daripada kecil diaorang dah - -

MZA: Daripada kecil diaorang dah ni - - yang lelaki besar tu pernah menjuara - - menjadi juara kebangsaan, peringkat kebangsaan remaja tahun 2014 yang diadakan di Subang [Selangor] *Parade* [perbarisan], Selangor [Malaysia]. Mengalahkan pasukan Terengganu [Malaysia] masa tu (berdeham).

NNN: Boleh kami tahu kenapa pakcik telah memilih bidang gasing ni sebagai hobi pakcik?

MZA: Sebenarnya main gasing ni memang daripada kecil-kecil pakcik dah main gasing dah tapi kita main gasing kecil tu, gasing Cina. Tapi bila terdetiknya hati ni untuk bermain gasing Malaysia ni. Ni gasing ni dipanggil gasing pangkah banyak uri, gasing Malaysia pangkah banyak uri kita panggil ni. (menunjukkan gasing pangkah uri). Gasing ni, ni la yang dipanggil ni. Kang nanti baru pakcik ceritalah satu persatu gasing dia _____ . Ni dipanggil gasing pangkah Malaysia banyak uri (menunjukkan contoh gasing pangkah banyak uri). Ni gasing dia, pakcik cebur dari tahun 2002, lebih kurang hampir 20 tahun lah, pakcik dah cebur dalam ni - - dalam bidang gasing tradisi ni. Pakcik milih untuk masuk - - bidang gasing ni sebab apa? Rasa tercabar masa tahun 2002 tu, pasukan gasing kampung pakcik, kampung Kandang ber - - membuat perlawanan persahabatan di kampung lah di gelanggang gasing Kandang dengan FELDA Sri Ledang, Segamat [Johor] lah Johor [Malaysia] yang diwakili hanya dengan orang-orang tua yang berumur 80 tahun lebih. Jadi masa tu pakcik umur lebih kurang 30 jadi

macam rasa tercabar. Kenapa kita yang muda ni tak nak bergiat dengan permainan tradisi Melayu ni sedangkan orang tua-tua tu masih berminat lagi. Jadi itu yang membuatkan pakcik terdetik hati pakcik untuk bermain gasing, belajar sampai _ _ _ _

—

NNN: Pastu - - boleh kami tahu siapa yang menjadi inspirasi untuk pakcik terhadap gasing ni?

NFMZ: Siapa menginspirasi pakcik terhadap gasing?

MZA: Tulah yang pakcik cakap tadi tu - - orang yang umur dia lebih 80 tahun. Dia daripada ni jadi dia yang membuatkan mata pakcik terbuka untuk bermain gasing ni lah. Lepastu yang pakcik mintalah tunjuk ajar daripada pemain-pemain gasing di kampung Kandang lah. Kengkawan yang mana sebaya lebih kurang dengan pakcik hah dia ajar pakciklah. Lepastu dengan lebih-lebih berumur lagi pun ada juga yang mengajar pakcik. Jadi kita - - sambil tu kita belajar, kita belajar cari ilmulah, kita sendiri. Dia permainan ni kita kena - - permainan tradisi ni kita kena ada minat, kalau kita ada minat baru kita boleh berjaya dan kita boleh me - - hah apa dia namanya ni, menghayati. Kalau kita takda - - kita ada minat tapi kita tak menghayati dia, kita tak boleh pergi mana-mana. Kita akan macam tu je, akan setakat tu je.

NFMZ: Sepanjang pakcik bergiat dalam bidang gasing ni, adakah pakcik mendapat sokongan daripada keluarga pakcik?

MZA: Alhamdulillah la setakat ni, *start* [mula] daripada pakcik main gasing keluarga memang bagi sokongan yang penuh terutama isteri pak cik lah, anak-anak pakcik memang takda masalah. Mana pak cik pergi, pakcik cakap pak cik nak pergi main gasing boleh je takda masalah. Orang rumah pak cik memang bagi je mana nak pergi tak kesah. Untuk gasing *no*[tiada] hal kata makcik, jangan lain dahlah kata dia (tergelak kecil)

(NNN, NFMZ gelak serentak)

NFMZ: Pak cik belajar main gasing daripada orang-orang kampung juga?

MZA: Hah orang-orang kampung lah.

NNN: Boleh pak cik cerita tak tentang permainan gasing ni macam mana?

MZA: Gasing ni, gasing tradisi gasing Malaysia banyak uri ni, pangkah gasing Malaysia pangkah banyak uri ni, dia sebenarnya dimainkan, boleh dimainkan secara perseorangan, secara *double* [berganda], lepastu secara regu. Regu ni empat [4]

oranglah, empat [4] orang dengan berserta dengan satu [1] *reserve* [simpanan] simpananlah dan satu lagi bermain berkumpulan. Berkumpulan ni dia dua [2] pasukan, dua [2] regu lapan [8] - - ada sepuluh [10] pemain dengan lapan [8] pemain, dua [2] regu dengan sepuluh [10] pemain. Lepastu dia ada empat [4] kategorilah tapi yang lebih *popular* [terkenal], yang lebih *popular* [terkenal] main beregu empat [4] dengan satu *single* [perseorangan] eh dengan satu simpanan, lima [5] oranglah tu memang *popular* [terkenal]. Mana-mana pon memang tu yang lebih *popular* [terkenal] daripada yang lainlah.

NNN: Untuk buat masa sekarang ni pak cik masih aktif main gasing atau tak?

MZA: Buat masa ni 'Covid' [Corona Virus] memang tak aktiflah tapi memang aktif sentiasa bergerak. Kalau takda bantuan daripada - - kerajaan pon kita bergerak sendiri untuk supaya gasing ni tak mati, tak berkubur orang kata tak berkubur. Kita tak mahu gasing ni berkubur jadi kita bergerak secara sendiri secara sendirilah. Kita dengan kawan-kawan, pasukan-pasukan daripada kampung-kampung yang ada dalam Melaka [Malaysia] ni yang masih ada dalam pasukan gasing, kita bergerak sendiri. Lepastu kita bergerak - - kita ada satu - *group* [pasukan] satu [1] Malaysia yang bawah persatuan persendirian. Hah kita panggil dia - - dia akan dia ada selalu kita selalu buat liga silaturahim dia panggil, liga silaturahim. Masing-masing sape yang nak jadi tuan rumah kita bagi sokongan walaupun jauh mana pon kita pergi. Perlis [Malaysia] ke Terengganu [Malaysia] ke, Pahang [Malaysia], Johor [Malaysia], Perak [Malaysia], Selangor [Malaysia], Wilayah Persekutuan [Malaysia], Negeri Sembilan [Malaysia], Melaka [Malaysia], Johor [Malaysia]. Memang kita bagi komitmen, jalan gerak sendiri, kita yang gerak sendiri. Yang bawah JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] yang bawah kerajaan tu lain. Yang kita gerak sendiri, kita gerak sendiri supaya gasing ni, tradisi ni permainan tradisi ni tak mati, tak berkubur. Sebab sekarang ni memang _ _ _ _ _ permainan-permainan tradisi ni macam terpinggir, macam terpinggir. Kerajaan pon macam nampak tak nampak, hah peminat pon makin kurang anak-anak muda sekarang lebih suka duduk depan *handphone* [telefon bimbit] dan *laptop* [komputer riba], dia tak suka keluar peluh. Hah sekarang dia suka apa? Keluar air mata, meleleh air mata, peluh tak nak (gelak dan berdeham).

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

NFMZ: Dulu waktu pak cik - - pertandingan-pertandingan ni tiap-tiap tahun ni ada ke ataupun setiap tahun ada?

MZA: Permainan, perlawanan-perlawanan biasanya memang setiap tahun memang ada. Ni memandangkan sebab 'Covid' [Corona Virus] ni dia takda dah. Dah dua [2] tahun, tahun lepas [2020] tahun ni [2021] takda dah. Tapi sebelum ni memang boleh kata kalau setahun tu kadang sampai lima [5] enam [6] kali kejohanan kita terlibatlah, pak cik terlibat, terlibat. Pastu pasukan yang pak cik, pasukan pak cik sendiri dengan kengkawan kampung antara *top four* [4] [empat teratas] dalam Malaysia. Pasukan yang selalu menjadi juara walaupun peringkat kebangsaan, liga silaturahim ke, jemputan ke tapi antara pasukan yang digerunilah di Malaysia.

NFMZ: Siapa lawan kuat untuk pasukan pak cik bagi pak cik?

MZA: Biasa yang memang lawan-lawan yang kuat Johor [Malaysia], Selangor [Malaysia], Perak [Malaysia], Pahang [Malaysia] antara pasukan yang kuatlah. Selangor [Malaysia], Johor [Malaysia], Perak [Malaysia], Pahang [Malaysia]. Kalau yang belah sana Sabah [Malaysia] Sarawak [Malaysia], Sabah [Malaysia] dengan Brunei [negara Asia Tenggara]. Tu antara pasukan yang kuatlah. Pakcik pon pernah mewakili Malaysia tahun 2017 yang diadakan di Sipitang [Sabah], Sabah [Malaysia]. Masa tu regu pakcik dapat tempat ketiga [3], regu satu [1] lagi bawah bimbingan pak cik juga dapat tempat pertama [1].

NFMZ: Menurut pak cik apakah keunikan permainan gasing ni?

MZA: Permainan gasing ni unik dia tu ye la sebongkah kayu yang di bentukan hingga menjadi sebutir gasing, sebiji gasing dengan bentuk yang dipelbagaikan dan tak kesah bentuk ikut kesesuaian masing-masing, bentuk kesukaan masing-masing macam mana dia nak bentukan gasing tu dengan keselesaan masing-masing dengan berat yang dihadkan, berat yang sudah ditetapkan, ukuran yang ditetapkan semua ketinggian dia, besau dia, berat dia telah ditetapkan. Kita main kita pusingkan dia - - dia yang unik dia tu masa kita memusingkan dia tu dengan keligatannya, pastu masa kita memangkahnya dengan ketepatan pemain tu memangkah gasing dengan ketahanan gasing tu. Itu yang membuatkan kita rasa puas apa-apa lagi kalau kita jadi juara, lagilah puas.

NFMZ: Adakah pak cik ada kemahiran dalam membuat gasing?

MZA: Bila nak katakan buat gasing ni, sebelum ni memang kat Kandang [Kampung Kandang, Melaka] kampung pak ciklah, sebelum pak cik main gasing memang takda tukang gasing. Tapi setelah pak cik main gasing barulah ada tukang gasing. Pak ciklah antara orang yang _____ yang buat gasing dekat Kandang [Kampung Kandang, Melaka] ni. Dulu-dulu memang ada zaman-zaman sebelum merdeka dulu memang ada tukang kayu tukang gasing. Tapi tukang tu bila dah meninggal dah takda lagi dah. Kira anak jati Kandang [Kampung Kandang, Melaka] yang mula-mula buat gasing, pak cik, pak ciklah. Sebelum ni ada orang buat gasing tapi bukan anak jati Kandang [Kampung Kandang, Melaka] anak orang - anak - - dia orang masjid tanah. Duduk di Kandang [Kampung Kandang, Melaka] dia ada buat gasing tapi pun tak banyaklah. Macam pak cik buat gasing setakat ni, hah ni pagi tadi pak cik ada pos. Petang tadi lepas Jumaat tadi pon ada pos gasing untuk pasukan negeri Perak, Kuala Kangsar [Malaysia] dua belas [12] biji berserta dengan tali lima [5] helai, tadi punya. Ni datang jumpa pak cik niayi bagus jugak, jadi dapat pengalaman baru an, pak cik _____. Kang kita cakap kita cerita lama-lama pak cik ni betul ke tidak ni dongeng je _____ pak cik ni kan. Ni takde memang tadi memang petang tadi ada pos dua belas [12] biji untuk Kuala Kangsar [Perak] negeri Perak [Malaysia] punye (berdeham).

NFMZ: Sebiji ni pak cik jual berapa?

MZA: Dia gasing ni harga dia bergantung pada cara buat dia. Dia ada banyaklah, dia ada sistem-sistem dia dari segi ketahanan dia kita nak segi apa. Kita yang nak kelas satu [1] punye ke, kelas dua [2] ke, kelas tiga [3]. Dia ada kelaslah bagi pak ciklah pak cik kelaskan sendiri. Macam ni antara yang kelas satu [1] (menunjukkan gasing kelas satu). Yang ni kalau dia buat dengan pak cik satu [1] biji lebih kuang harge dia seratus lima puluh [150] [ringgit Malaysia]. Tapi dia beli dengan pak cik sebiji, kalau dia pandai jaga dia pandai pakai sampai bila-bila tak payah beli-beli. Dia modal sekali kalau dia pandai jaga, dia main dia pandai bela, InshaAllah dia takkan rosak dia takkan apa. Sebab dia ada ciri-ciri keselamatan yang telah dimasukkan dekat gasing ni _ _ _ _ _ .

NNN: Kalau tu macam harga untuk orang yang nak belikan, tapi kalau untuk pak cik buat gasing tu kos tu berapa?

MZA: Macam ni kos dia, dia sebenaunya upah kerja dia mahallah. *Material* [bahan] tu tak mahal mane tapi material [bahan] tu lebih kuang tiga puluh [30] *percent* [peratus] lah daripada harga gasing. Selebih tu upah kerjalah. Upah kerja tu memang susah. Kalau macam ni sebijik ni, yang kelas A punya ni kalau nak menyiapkannya ni satu hari tak boleh siap walaupun sebijik. Kita tak boleh siapkan satu [1] hari dengan nak mendapatkan kualiti yang A ni. Tapi kalau yang *class* [kelas] C punya tu, satu [1] hari boleh buat tiga [3] empat [4] bijik, empat [4] lima [5] bijik kita boleh buat tapi kelas C la. Memang dia mughah bunyi enam puluh [60] inggit [mata wang] lima puluh [50] inggit [mata wang], tapi main kalau orang pangkah dua [2] tiga [3] kali kang dia meletup dia pecah. Jadi tak guna, baik kita beli yang mahal sebijik tapi dia tahan lamalah, hah tu jeleh _ _ _ _ _ . Dari segi ketahanan kayu, jenis kayu, jenis kayu pon main peranan harga gasinglah. Orang kata ada rupa ada harga, ada nilai. Lagi keras kayu yang digunakan, lagi keras duit dia. Hah tu dia kalau kita guna kayu yang lembut-lembut kayu kampung ni, hah gasing tu le yang pak cik cakap tadi tu kelas tiga [3] punya, kelas dua [2] punya gasing. Kalau kelas tiga [3] dia *upgrade* [naik taraf] dia boleh jadi kelas dua [2] tapi dia tak boleh jadi kelas satu [1], kelas satu [1] dia ada kayu dia lain. Dia kayu dia yang kelas satu [1] tu sebab kayu tu yang buat gasing tu kelas satu [1]. Kayu dia mahal, ada sebiji [1] gasing boleh cecah hampir tiga ratus [300] [ringgit Malaysia]. Tapi bahan mentah dia mencecah dua ratus [200], seratus tujuh [170] seratus lapan [180] puluh inggit [mata wang] untuk bahan mentah sahaja. Kayu dia tu terlalu mahal. Jadi upah kerja dia sama je, upah buat dia sama, upah kerja dia sama. Tapi nilai bahan mentah tu yang buat gasing tu bernilai tinggi. Tapi yang pak cik cakap yang dua ratus [200] lebih tu, lagi seumur hidup tak payah beli gasing dengan pak cik. Sekali pak cik buat dia, pak cik punya bengkel pon boleh tutup (tergelak kecil)

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

NFMZ: Apa nama kayu dia pak cik?

MZA: Kayu tu dia sintetik la, kayu sintetik. Dia memang kayulah, kayu yang kayu memang kayu baik-baiklah kayu mahal. Kayu dia memang susah jumpa susah cari _ _ _ _ _ . Dia kayu-kayu yang digunakan buat gasing biasanya halban. Kalau orang Melaka

panggil lebanlah. Kayu halban, kayu resak, keranji, kayu kempas, kayu tualang, kayu pelaga lilit, kayu sebau, dah kayu-kayu kraf lainlah, ciku pon boleh. Kayu ciku pon antara yang berkualiti tinggilah untuk kalau kita nak buat gasing. _____ mata kucing pon antara kayu-kayu yang baik. Kayu banyak lagi kayu sebenarnya. Meranti pon boleh, kayu kuran. Kuran ni _____ kampunglah tapi kalau dia spesies nama kayu kalau bahasa buku ni dia dalam _____ semerbaulah. Merbau, merbau merah, merbau putih macam-macam merbau. Jenis-jenis kayu, jenis-jenis senang cakap, jenis-jenis kayu keras dan liat. Ada jenis kayu keras liat tapi dia tak liat, dia retak. Kita nak cari kayu keras dan liat. Itu yang paling bagus sekali buat gasing ni. Itu yang gasing dia paling tinggi. Pastu kalau nak cik - - pak cik beli _____ Melaka memang susah kayu. Pak cik beli kayu sampai ke Termerloh [Pahang] pergi cari kayu gasing. *Order* [tempah] kat Termerloh [Pahang]. Termerloh [Pahang], Segamat [Johor], seratalah *order* [tempah] kayu yang mana hutan tebal-tebalkan. Tapi biasanya ke Pahang [Malaysia] lah, Pahang [Malaysia] dengan Johor [Malaysia] lah. Diaorang hutan banyak lagi. Tapi kita upah oranglah. Minta tolong dia carikan kayu, dah dapat kita pergi amik lah. Negeri Sembilan [Malaysia], antara negeri-negeri yang banyak hutan lagilah yang masih ada bahan mentah. Tu yang buat gasing ni nilai dia tinggi, mahal.

NNN: Kan kit - - kan gasing ada banyak-banyak jeniskan, kalau pak cik, pak cik boleh ke namakan jenis-jenis gasing yang pak cik selalu buat?

MZA: Dia gasing ni, kalau yang ni pak cik bagi - - sebelum tu jenis-jenis gasing ni nanti - - dia banyak ni sebenarnya ni jenis-jenis gasing dalam ni pon ada (memaksudkan buku katalog). Dia ada gasing toyol, pernah dengau gasing toyol? Tak pernah eh? Gasing toyol ada, gasing pacitan ada, gasing lang laut, gasing, gasing uri, ada gasing berembang, ada gasing, gasing bawang, gasing begelen. Dia macam-macam jenis gasing, itu sebenarnya bentuk, bukan jenis, bentuk, bentuk-bentuk gasing. Gasing tanjung macam ni. Macam ni dia panggil gasing tanjung, nampak ni? Ni dipanggil gasing tanjung, hah ni gasing tanjung (sambil menunjukkan contoh gasing tanjung). Ni gasing tanjung ni dia sesuai buat gasing pangkah, gasing pangkah. Ni gasing toyol, pak cik cakap ni gasing toyol kan? Macam ni, ni gasing, ni gasing kuno. Gasing kuno ni, ni gasing kuno. Ada orang guna dia untuk buat gasing pusing pon ye, gasing pusing ni gasing penahan lah ataupun gasing pangkah. Dia dua-dua boleh gasing kuno ni. Ada orang sesuai buat gasing pusing pon boleh, sesuai buat gasing pangkah pon boleh. Yang ni, ni. Ni, ni gasing toyol. Bentuk dia pon dah dahsyat, bentuk dia lonjong macam

toyol. Dia ni gasing toyol sebenarnya, dia ni digunakan untuk jadi pengacau je masa permainan. Bila pemusing pertama pusing gasing, pemusing kedua pusing, pemusing ketiga pusing rapat-rapat toyol ni, gasing toyol ni tujuan dia letak, dia pusing supaya mengacau, mengganggu yang kengkawan dia yang _ _ _ _ _ supaya menyusahkan pihak pemangkah untuk memangkah gasing pusing. Gasing yang dalam petak pemusing, bulatan pemusing tu. Jadi sebab dia waktu memangkah tu dia ada berapa *second* [saat] berapa *second* [saat] je. Kalau terlepas daripada waktu yang dibenarkan, jadi dia akan jadi tukar pangkah, tukar pusing lagi semula. Jadi nanti yang pemangkah kena memusing, yang memusing kena memangkah, dapat memangkah. Itu dia tujuan dia gasing toyol ni. Tapi skang dia kurang popular [terkenal] la. Sebab skang dia orang dah guna - - nama pon dah tajuk dah ubah. Gasing pangkah Malaysia banyak uri. Dulu gasing pangkah Malaysia. Banyak uri tu takde. Dulu satu [1] uri pon boleh lawan empat [4] uri. Nijam tak boleh. Mesti sama, sama baru boleh lawan uri. Kalau terlebih, terkurang dikire mana pihak nanti menang la, macam tu la. Macam ni gasing begelen, begelen ni pon sesuai untuk gasing pangkah je. Kalau gasing begelen ni, macam ni pak cik pakai ni. Lebih kuranglah gasing begelen tu dengan ni. Ni, ni dia. Ni gasing pangkah pak cik la ni (menunjukkan gasing pangkah). Ni gasing dah selalu naik kapal terbang. Puas naik kapal terbang dah gasing ni. Dah pergi Sabah [Malaysia], dah pergi Labuan [Sabah], dah pergi apa gasing ni. Antara-antara gasinglah, kalau gasing uri ni, gasing uri, gasing uri, gasing uri sebenarnya dia digunakan sete - - apabila satu [1] perlawanan tu dalam kedudukan seri, dalam kedudukan seri. Itu pon bergantung pada penganjur. Kalau penganjur tak per - - tak benarkan menggunakan gasing uri, kita tak boleh gunakan gasing uri masa untuk menentukan kemenangan. Kita hanya boleh menggunakan gasing yang dibenarkan penganjur. Ada setengah-setengah penganjur dia tak suke kita guna gasing uri masa perlawanan, dia nak kita gunakan gasing yang diguna. Gasing yang diguna dalam perlawanan gasing tu yang dijadikan gasing uri, ha itu dia. Kalau ni gasing ni, gasing ni dia takde dalam perlawanan. Dia dibawak dalam perlawanan tapi dia tak boleh dimain, digunakan untuk berlawan. Dia hanya untuk, untuk bila ada keputusan seri, dia yang menentukan menang kalah satu [1] satu [1] pasukan. Dia pusing seligat-ligat, sekuat-kuat yang boleh supaya lebihkan, ligat. Tapi dia menang uri la. Pusing sampai gasing tu mati, cape yang mati dulu, yang mati dulu kalah dulu. Yang berhenti pusingan tu dia kalah la. Yang masih berpusing tu dia menanglah. Itu dia tujuan gasing uri ni. Tapi nijam penganjur pon banyak dia dah tak nak guna dah. Dia tak kasi guna sebab rasa macam - - kadang-kadang dia takde

kelebihan pada pasukan yang kuat tu. Kadang kan, kadang gasing tu, kadang pasukan tu bukan kalah pasal dia takde kualiti main, tapi sebab dia kalah gasing uri je. Padahal *game* [permainan] tu dia dah kuasai daripada awal sampai ke habis tapi masalah dia tak boleh nak menang. Macam serupe kita main bola la, kadang pasukan tu kuat betol, dia bertahan, habis pasukan yang lemah dia bertahan, bertahan, bertahan, bertahan *last* [akhir] sekali bila tendangan penalti, pasukan yang lemah tu menang. Pasukan yang kuat tadi dah melopong, dha tak - -dah kalah. Macam tu la serupalah. Tu punca main gasing uri ni, kalau setengah penganjur dia tak ni, tu je la. Sebab gasing, gasing, gasing yang pak cik main ni gasing uri Malaysia ni, banyak gasing pangkah Malaysia banyak uri ni dia berbeza dengan gasing Kelantan. Gasing Kelantan tu gasing uri saje, tu tujuan untuk berlawan keligatan. Dia tak sama dengan gasing, itu dia kena faham. Kalau cakap ni gasing uri, bukan. Ni gasing pangkah banyak uri. Dia ada masa-masa tertentu yang digunakan. Waktu-waktu perlawanan dia pon hanya setengah jam saje. Semua ada undang-undang dia, undang-undang dia kalau, kalau ni ada berapa sya - - dia punya undang-undang ni banyak. Ada bape belas dia punye kesalahan-kesalahan dalam permainan gasing ni. Nak terangkan pon takut tak faham nanti (tergelak kecil) hah.

NFMZ: Macam manakah proses pembuatan gasing?

MZA: Tu la gasing, sebenar gasing ni dibuat asal daripada pokok kayu. Pastu sebena - - daripada hutan dibawa pada pak cik dia jadi seketul la, sebongkah. Daripada bongkah tu, kita nak jadi dia kasar, bentuk kasar gasing. Dia panggil gubal. Gubal ni daripada seketul gasing kayu empat [4] segi tadi tu digubal kan dengan kapak ataupun parang menjadikan sebentuk kasar sebiji gasing. Sebelum dimasukkan dalam mesin gasing, mesin lariklah. Dia macam tu. Dia tarah tarah tarah tarah sampai bentuk macam hampir-hampir orang kata sebiji [1] gasing, takde serupa gasing tapi dia hampir-hampir dalam tiga puluh [30] *percent* [peratus], empat puluh [40] *percent* [peratus] dah rupa gasing dah. Bentuk tu dah nampak macam gasing dah. Lepastu baru dia masuk mesin larik. Dia masuk mesin pelarik, kita gunalah ma-ta peralatan-peralatan. Mesin larik tu, mesin larik dengan mata larik semua dengan peralatan-peralatan dia la. Tu, tu dia punya _ _ _ _ _ kelengkapan dia. Dengan mesin lariknya dengan alat-alat yang digunakan untuk buat gasing ni yang paling besar, utama sekali mesin larik, mesti ada mesin gerudi, mesin gerudi kayu yang jenis duduk punya yang jenis berdiri tu mesti ada. Tu wajib. Kipas angin tu memang wajib tu untuk tolak habuk. Untuk keselamatan kita, *mask* [topeng muka] semua kena pakai, macam-macam la itu yang,

yang ni mata larik, mata larik mesti yang terbaik mesti guna alat-alat yang baiklah. Besi-besi baik, besi-besi yang _____ yang berkualiti supaya kita kerja-kerja senang, mudah.

NNN: Dalam ilmu pembuatan gasing ni ada ke anak-anak pak cik yang reti buat gasing jugak macam pak cik?

MZA: Ada, anak pak cik yang laki yang besar tu memang boleh buat gasing dah. Boleh dah, pak cik dah memang dah ajar dia. Pastu gasing yang dia buat ni, gasing, gasing uri, gasing Malaysia ni. Gasing ni ada dua [2], ada dua [2] - - dua [2] jenis. Dia berbeza, dia bezanya macam ni, ni gasing pusing, gasing pemasangan la, ni gasing pusing, tapi gasing pemangkah ni gasing pangkah dipanggil. Beza dia, gasing pusing, di kepala dia disalut dengan besi, kepala gasing ni. Kepala gasing ni disalut dengan besi, gasing pangkah dia punya patak gasing ni dibalut dengan besi (menunjukkan kepala gasing yang bersalut besi). Tu je beza dia. Dengan bentuk dia dah memanglah, bentuk gasing pangkah dengan gasing pusing ni memang berbeza. Memang berbeza. Pastu yang ini, ni gasing untuk mengajar kanak-kanak sekolah bawah tujuh belas [17] tahun, daripada darjah satu [1] sampai umur tujuh belas [17] tahun, sampai tingkatan lima [5] la. Ni program sekolah yang pak cik mengajar. Tapi ni dah dua [2] tahun tak mengajar. Corona [Corona Virus] (tergelak kecil). Mengajar dalam, dalam video je dekat JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara], buat slot sepuluh [10] minit. Kalau, kalau nak tengok ada kot dalam, dalam JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] Melaka [Malaysia] tengok, *try* [cuba] tengoklah. Carilah slot-slot, slot-slot belajar cara-cara belajar main gasing, ada, memang ada. Dia ada dua [2] slot kalau tak silap. Tahun lepas [2020] dengan tahun ni [2021]. Tapi pak cik sendiri pon tak pernah tengok tu.

NFMZ: Dah berapa tahun dah pak cik mengajar sekolah-sekolah tu?

MZA: Pak cik mengajar sekolah-sekolah ni *start* [bermula] daripada tahun 2009. Pak cik dah mengajar kat sekolah-sekolah. Tu sekolahlah, itu bajak, bajak, mengajar yang ada elaunlah. Biasa ada orang main hobi, membazir. Tapi pak cik punya hobi datang hasil. Tak banyak, sikit ada hasil. Kita menghayati kita datang hasil. Kalau kita tak menghayati kita takde hasil. Kita buang hasil. Macam buat gasing ni, gasing-gasing yang pak cik jual ni bukan dekat Melaka [Malaysia] saja. Bukan orang Melaka [Malaysia] saja yang guna gasing pak cik ni. Rasa pak cik hampir, kalau nak kata

keseluruhan, bohong. Tapi rasa pak cik kalau tujuh puluh [70] peratus, lapan puluh [80] peratus pemain gasing yang ada dekat Malaysia ni guna gasing ni la, kebanyakan. Yang budak baru-baru ni la, tahun dulu-dulu takde la. Yang kebelakangan ni lebih kurang dalam lima [5] enam [6] tahun kebelakangan ni. Kebanyakan gasing yang diaorang gunakan gasing yang daripada hasil, hasil tukang pak cik la. Kadang pergi perlawanan tu, kadang macam pak cik sendiri yang berlawan dalam tu. Pasukan lawan tu pakai gasing pak cik, yang pasukan satu lagi tu guna gasing pak cik buat jugak. Jadi dah macam pak cik duduk kat dalam tu yang berlawan sorang-sorang.

(NNN dan NFMZ tergelak serentak)

MZA: Gasing tu menang gak pak cik menang, gasing tu menang pon gasing pak cik menang gasing tu kalah pak cik kalah pak cik jugak. Macam tu la cerita dia (tergelak). Kan jadi kita nak, nak kan kualiti, nak kan nama baik kena buat kualiti yang baik la _____. Yang itu jelah _____ pak cik. Dan gasing yang pak cik guna, nilai dia sama dengan gasing yang pak cik jual. Dia punye jenis dia jenis ketahanannya, apa caranya serupa. Pak cik takde sorok-sorok punya. Gasing yang untuk sekolah ni, yang ini bukan pak cik buat la. Yang ini memang dia datang daripada, uji kaji yang dilakukan oleh pihak Universiti Putra [dahulunya Universiti Pertanian Malaysia], profesor, yang di ketua oleh Profesor Shamsuddin. Dia ni bersama dengan persatuan gasing Malaysia la. Ni hasil dia untuk menjimatkan kos, untuk mengajar budak-budak sekolah. Kalau takde guna gasing kayu, kos dia tinggi. Dia untuk menjimatkan kos ni, ni gasing ni la. Kalau ni gasing ni dengan tali barang kos dia tak sampai lima puluh [50] ringgit [mata wang Malaysia] pun. Tapi kalau guna gasing kayu, tu la pak cik cakap tadi. Yang kelas rendah pun dah tinggi lima puluh [50] ringgit [mata wang Malaysia] dah sekarang. Dulu boleh dapat la, zaman-zaman kalau sepuluh [10] lebih, kalau lima belas [15] tahun dulu boleh dapat gasing kayu tiga puluh [30] ringgit [mata wang Malaysia] empat puluh [40] ringgit [mata wang Malaysia]. Sekarang dah tak boleh dah. Kayu mentah pun dah harga dia macam tu, belum lagi kayu.

NFMZ: Setiap warna gasing berlainan ni dia bergantung pada negeri-negeri ke?

MZA: Gasing, *colour* [warna] ni, *colour* [warna] *colour* [warna] gasing ni memang dah ditetapkan. Negeri-negeri tu pakai *colour* [warna] apa. Macam Melaka [Malaysia] ni dia ada dua [2] *colour* [warna] yang popular [terkenal], hijau mati, *colour* [warna] hijau, hijau ni, hijau pekat ni, hijau mati ni dengan *colour* [warna] hitam, hitam mati.

Ni memang dua [2] *colour* [warna] pasukan Melaka [Malaysia] yang biasa digunakan. Yang ni *colour* [warna] rasmi, ni *colour* [warna] memang *colour* [warna] rasmi Melaka [Malaysia], asal (menunjukkan gasing hijau yang digunakan oleh pasukan Melaka). Daripada dulu pakai ni. Tapi ada kadang-kadang diaorang *complain* [merungut] sebab apa *colour* [warna], *colour* [warna] hitam ni macam *colour* [warna] doakan orang mati. Jadi ada ada pasukan, ada penganjur dia tak kasi guna warna hitam. Jadi salah satu *colour* [warna] lagi untuk Melaka [Malaysia] ni, hijau mati. Hijaulah, hijau pekat ni sebab Melaka kan hijau kan. Jadi memang kita dapat hijaulah. Itu jela. Kalau Negeri Sembilan [9] [Malaysia] punya *colour* [warna] kuning, dia diraja. Negeri Sembilan [9] [Malaysia] punya *colour* [warna] macam ni, ni *colour* [warna] Negeri Sembilan [9] [Malaysia] la kalau nak tahu, *colour* [warna] kuning (menunjukkan gasing berwarna kuning). Negeri Sembilan [9] [Malaysia] kuning, Selangor [Malaysia] biru tua, Johor [Malaysia] merah tua, Pahang [Malaysia] hijau, hijau muda, hijau pucuk la, hijau pucuk, hah hijau pucuk, pucuk daun. Kalau Terengganu [Malaysia] coklat gelap. Macam Kelantan [Malaysia], Kelantan [Malaysia] dia coklat juga tak silap pak cik tapi dia jap, dia punya kepala ada warna putih. Dia mana *colour* [warna] sama tu nanti atas tu nanti putih la. Macam Perak [Malaysia], *colour* [warna] perak, *silver* [perak], *colour* [warna] *silver* [perak], *silver* [perak] *colour* [warna]. Tu *colour* [warna] Perak [Malaysia] rasmi dia memang dia tak boleh ubah. Lepas tu macam Kedah [Malaysia], Kedah [Malaysia] dia hijau, hijau Kedah [Malaysia] tu. Hijau, hijau, hijau Kedah [Malaysia], hijau macam hijau Kedah [Malaysia] tu, dia pakai *colour* [warna] tu. Macam Perlis [Malaysia] pak cik _ _ _ _ , *maroon* [merah tua], *maroon* [merah tua] Singapura [negara Asia tenggara]. Singapura [negara Asia tenggara] dia pakai *maroon* [merah tua]. Sarawak [Malaysia] dia pakai *colour* [warna] emas. Sabah [Malaysia] dia pakai *pink* [merah jambu], *pink* [merah jambu] *colour* [warna]. Brunei [negara Asia tenggara], Brunei [negara Asia tenggara] dia pakai *colour* [warna] emas juga. Emas tapi dia ada *colour* [warna] kuning. Dia ada *colour* [warna] *colour* [warna] dia la. Emas campur tu campur ni. Tapi *colour* [warna] *colour* [warna] asal la lebih kurang.

NFMZ: Apakah bahagian-bahagian yang terdapat pada gasing?

MZA: Oh okay, apa bahagian yang terdapat pada gasing eh? Tengok bahagian ni pakcik terangkan satu-satu. Dia posisi la, apa orang kata? Bahagian-bahagian pada gasing kan? Okay, ni yang paling atas sekali ni, ni dia panggil kepala (menunjukkan kepala

gasing). Macam orang juga, kepala, ni leher (menunjukkan leher gasing) ataupun tengkok gasing. Ni yang celah ni. Dia ada lekok ni untuk lilit tali ni, ni. Ni dipanggil tengkok gasing atau leher. Ni, ni bahu ni bahu gasing, yang ni labu, ni labu, yang ni patak. Patak ni yang paling bawah la ni. Ni patak la ni, ni patak. Yang ni paksi, kalau kita panggil paku kan, kampung orang panggil paku kan? Tapi kalau bahasa bukunya bahasa gasing ni dia panggil paksi. Kita tak boleh panggil paku (menunjukkan paksi gasing). Sebab gasing berpusing di atas paksinya. Hah itu dia punya ayat. Kalau, kalau kita, kalau tanya orang yang main gasing dia akan jawab - - kalau dia kata gasing berpusing di atas pakunya, dia salah. Orang tu tak faham bahasa gasing. Dia mesti gasing berpusing di atas paksinya. Hah ni paksi _____. Yang ni, ni gasing pangkah ni patak dia salut dengan besi. Ni dia panggil temin. T-E-M-I-N, temin. Hah gasing pusing pulak, sama juga dia punya komponen dia sama macam tadi. Kepala, leher ataupun tengkok, bahu, labu, patak, dan paksi. Beza dia pulak kepala dia bersalut, dia ada helmet. Yang ni kepala ni disalut dipanggil turap. Diturap kepala dia tu, disalut dengan besi supaya masa pemangkah memangkah, kepala dia tak gosak. Kalau kepala dia dah gosak nanti dia tak boleh nak ikat tali di atas gasing la. Sebab gasing ni gasing pangkah ni gasing Melayu ni, dia ikat gasing ikat tali bukan di paksinya. Dia ikat gasing dekat kepala dia, ikat tali (menunjukkan bahagian kepala gasing). Kita ikat tali di atas, di atas bahu bukan di - - kalau gasing kecil dia ikat bawah kan? Kalau gasing Cina tu dia ikat bawah. Yang zing tu dekat bawah. Kalau gasing ini tak, dia ikat di atas. Dia kalau orang kanan ikatan dia (sendawa) lawan jam ataupun ikut Kaabah [Masjidil Haram, Mekah], pusingan Kaabah [Masjidil Haram, Mekah] (menunjukkan pusingan ikatan bagi orang bertangan kanan). Kalau orang kiri ikut jam atau lawan _

NFMZ: Memang ikat gasing perlukan tali untuk main dia?

MZA: Maksud?

NFMZ: Setiap gasing tu ada ke yang tak perlukan tali untuk main?

MZA: Tak boleh

NFMZ: Semua gasing kena ada?

MZA: Gasing macam mana pon pusing kena guna tali baru nama dia gasing. Kalau dia tak pusing gunakan tali dia bukan gasing. Dia bukan gasing. Hanya apa orang panggil? Macam ye la kita beli gula-gula kan, panggil gasing, gasing berpusing tapi kalau segi

bahasa gasing dia bukan. Dari segi permainan gasing, gasing mesti dipusing gunakan tali. Gasing yang dipusing tak guna tali, urinya tidak dibenarkan, tak sah. Uri, pusingan tu tidak sah. Pusingan tu tak sah, tidak boleh dipermainkan tokleh di berlawanan. Boleh, pusing dengan tangan pon boleh. Tapi pusingan tu, uri tu pusingan uri tu tidak boleh dipertandingkan sebab dia tidak sah. Gasing yang disentuh, dah tersentuh dengan tangan waktu uri berpusing, dia berpusing, gasing tu automatik dia batal. Gasing tu tidak boleh digunakan. Uri tu batal. Habis kalau kita pusing dengan tangan jadi mana boleh, batal la. Dia mesti bertali. Dia dilontar, tali tarik dia berpusing baru dikira uri yang sah.

NFMZ: Okay, bagi pak cik apakah kelebihan bermain gasing?

MZA: Kelebihannya main gasing ni, bagi pak cik memang banyaklah. Nombor satu [1] kita dapat sihatkan badan, kan? Kenalan ramai. Rata berjalan. Puas berjalan, satu [1] Malaysia berjalan. Luar negara pon dapat pergi. Pak cik main gasing punya pasal dapat pergi Indonesia [negara Asia Tenggara], dapat pergi *Singapore* [Singapura]. Main gasing je. Dapat pergi Sabah [Malaysia] Sarawak [Malaysia], main gasing sahaja. Kalau nak pergi jalan sendiri-sendiri tak akan ada.

(NNN tergelak kecil)

MZA: Kan? Jadi dengan permainan gasing ni, semua negeri dalam semenanjung dah pergi. Semua negeri Sabah [Malaysia] Sarawak [Malaysia] dah pergi. Yang pak cik belum pergi Brunei [negara Asia Tenggara] je. Pasukan gasing yang ada main, _____ yang main gasing ni Brunei saja belum dapat pergi. Yang lain semua pak cik dapat pergi dah. Labuan [Sabah], Sabah [Malaysia], Labuan [Sabah] yang terbaru last [terakhir] sekali itu hari 2019 sebelum PKP [Perintah Kawalan Pergerakan]. Sebelum PKP [Perintah Kawalan Pergerakan], dia last [terakhir] la. Kejohanan yang terakhir. Dalam masa PKP [Perintah Kawalan Pergerakan] ni, ada satu [1] je Terengganu [Malaysia]. Tahun lepas dia buat. Tak silap pak cik bulan sembilan [9]. Masa tu takde kes lagi dah. Kita dah lega kan? Bulan sembilan [9] itu hari Terengganu [Malaysia] buat. Pergi ke Terengganu [Malaysia]. Masa tu siapa juara hah? Perak [Malaysia], Perak [Malaysia] juara. Perak [Malaysia] juara, Melaka [Malaysia] dapat nombor tiga [3] tak silap pak cik. Pak cik dah tak ingat. Tapi memang ada bawak balik la hadiah. Nombor tiga [3], nombor dua [2] nombor tiga [3] ke nombor tiga [3] nombor empat [4] tah. Ada bawak balik hadiah la kirenya. Tak silap pak cik nombor tiga [3] nombor empat [4], eh

nombor tiga [3] nombor dua [2]. Nombor juara Perak [Malaysia] kalau tak silap pak cik la (berdeham).

NNN: Kan pak cik cerita kan pak cik dapat kenal ramai orang kan, kalau nak main gasing ni ada terhad umur ke nak masuk dia, nak masuk pertandingan tu?

MZA: Ha yang ni satu [1] uniknya gasing. Dia bermain selagi ada kederat. Peminat dia selagi ada kederat. Tu yang pak cik cakap. Pak cik terdetik hati pak cik ni sebab pak cik tengok pak satu [1] pak cik tu. Rasa ada lagi kot. Wak Jawa daripada Sri Ledang [Johor] tu, umur dia lapan puluh [80] lebih lagi masih main gasing. Masih kuat lagi main gasing. Itu yang pak cik katakan tadi “Kenapalah aku ni yang muda-muda ni tak nak main gasing? Orang yang tua ni pon boleh main gasing lagi”. Itu yang terdetik hati pak cik nak main gasing ni. Bila dah main, dah belajau. Orang kata buang kenayat orang Melaka [Malaysia] kata. Dah tokleh nak berhenti. Dia punya minatnya sampai beli mesin larik nak buat gasing (tergelak kecil).

NFMZ: Untuk pak cik sendiri berapa lama paling sekejap untuk pak cik hasilkan sebiji gasing ni?

MZA: Kalau untuk, kalau takde orang kacau-kacau la. Kalau takde orang kacau satu [1] hari tu boleh buatlah dalam tiga [3] biji ke. Tiga [3] ke empat [4] biji boleh buat tapi takde orang lain kacau. Tpaakde kerja lain la. Dia memang duduk menghadap gasing je la. Tu untuk gasing yang boleh buat pertandingan la. Tapi kalau gasing untuk gasing yang cincai-cincai ni sekejap je boleh larik. Dalam sepuluh [10] lima belas [15] minit boleh siap dah sebiji [1] gasing tapi takde kualitilah. Kalau nak yang kualitinya tu la satu [1] biji ni mungkin makan dalam tiga [3] jam empat [4] jam. Ataupun boleh jejak satu [1] hari kadang. Kalau yang mahal-mahal tu yang pa - - hampir tiga ratus [300] dua ratus [200] lebih tiga ratus [300] tu, kadang satu [1] hari sebiji je boleh dapat. Tu yang sebab dia mahal tu. Upah kerja dia tu mahal. Dia lambat kan, jadi kita susah, kayu dia keras. Jadi kita larik makan masa lama, macam empat [4] lima [5] jam nak larik sebiji gasing, macam tu la. Kalau yang murah tu kita larik sekejap je kayu lembut, _____ sepuluh [10] lima belas [15] minit dah siap sebiji gasing, tu dia punya _____ dia la.

NFMZ: Dalam setiap permainan apakah gasing yang wajib dimainkan, wajib digunakan?

MZA: Tu la kalau permainan tu yang pak cik cakap. Dalam permainan dia ada dua [2] jenis gasing la. Gasing yang mesti ada dalam tiap-tiap perlawanan, satu [1] gasing pusing,

satu [1] lagi jenis gasing pangkah (menunjukkan dua jenis gasing yang wajib digunakan dalam setiap perlawanan). Sebab dia kegunaan dia ni untuk memusing. Gasing pusing ni tujuan dia untuk memusing untuk diberi pada pemangkah, memangkah. _ _ _ _ _ ada orang panggil gasing pasang, ada orang panggil gasing pemusing. Gasing pusing atau gasing pemasang. Gasing pasang atau gasing pusing. Ni gasing pemangkah, ni gasing pangkah. Gasing pangkah dia tujuan dia untuk, kerja dia memangkah je la. Dia tujuan dia dibuat untuk memangkah gasing pusing tadi tu _ _ _ _ _.

NNN: Kalau dalam permainan gasing ni kan, macam mana cara untuk tentukan siapa yang menang dalam permainan tu?

MZA: Dia dalam satu-satu permainan, kalau pak cik cakap kalau yang main beregu tu, main empat [4] tu, main regu tu. Empat [4] orang satu *reserve* [simpanan] la. Waktu bermain empat [4] orang, pasukan A berlawan dengan pasukan B. Empat [4] lawan empat [4] la. Dia dalam gelanggang, keluasan gelanggang tu keluasan gelanggang permainan tu lapan [8] meter kali lapan [8] meter. Pastu dia ada dalam tu (sendawa) dia ada la dia punya tempat-tempat yang ukuran yang ditetapkan dengan bentuk yang ditetapkan. Dia ada dalam gelanggang tu, dia mesti ada bulatan pemusing. Kurang-kurang mesti mesti ada satu [1], bulatan pemusing. Kalau ikut, kalau ikut dalam gambar rajah sebenarnya ada empat [4] bulatan pemusing. Dia ada empat [4] loroh pemangkah. Tapi guna satu [1] satu [1] je la dengan empat [4] petak uri (berdeham). Dia gelanggang tu _ _ _ _ _ kali lapan la. Dia macam ni, nampak tak?

(NNN dan NFMZ menjawab serentak)

MZA: Dia macam tu la. Yang, yang bulat-bulat tu dia panggil bulatan pemusing. Yang bulat-bulat tu bulatan pemusing (menunjukkan contoh gelanggang di dalam buku). Lepas tu yang bentuk tiga [3] segi tu, lapan [8] kali bulat tu, itu dipanggil loroh pemangkah. Lepastu yang kiri kanan bulat tu ada empat [4] segi kotak kecik-kecik tu kan? Ada empat [4] tu, tu dia panggil petak uri (menunjukkan petak uri di dalam buku). Hah macam tu la. Jadi kawasan bermain, kawasan bermain yang dibenarkan tu je la. Dalam lingkungan lapan [8] meter, lapan [8] meter, lapan [8] meter. Tokleh lepas, daripada tu la. Jadi dia masa bermain tu kalau main empat [4] orang tu, main regu tu, tempoh masa dia setengah jam. Setengah jam dengan diadili oleh dua [2] pengadil padang dengan dia ada tiga [3] pengadil la. Dua [2] pengadil permainan, satu [1] pengadil

pencatit markah. Masih dalam padang juga tapi pengadil luar petak lapan [8] kali lapan [8]. Luar permainan petak permainan lapan [8] kali lapan [8]. Satu [1] pengadil lagi dengan *major* [utama] urus setia la. Urus setia biasa la untuk, untuk ni. Tapi dalam permainan saja, dalam permainan dalam perlawanan tu setengah jam, setengah jam awalnya dia buat undian. Sebelum tu, sebelum undian tu pengadil akan menentukan gasing-gasing yang digunakan cukup syaratnya. Syarat-syarat yang ditetapkan mesti ikut. Dia dengan ketinggian, daripada tiga [3] inci paling rendah sampai empat [4] inci setengah paling tinggi, tak boleh lebih. Dalam lingkungan tinggi tu je. Tiga [3] inci ke empat [4] inci setengah. Tak boleh kurang tak boleh lebih. Dengan berat tak boleh melebihi lapan ratus [800] gram. Berat gasing ni tak boleh melebihi lapan ratus [800] gram. Ukur lilit gasing ni paling kecil empat belas [14] inci. Paling besar lapan besar [18] inci, tu anggaran kasar _ _ _ _ _ anggaran kasar dia. Okay, dia permainan dia kalau main empat [4] tu nanti bila dah pengadil yang menjalankan perlawanan tu dah buat cabutan undi. Siapa yang kena memusing, siapa yang kena memangkah. Lepastu nanti bila dah dapat keputusan, pemusing. Katakanlah pasukan A memusing, pasukan A akan memilih di bulatan mana yang dia nak pusing. Dalam petak lapan [8] tu ada empat [4] bulatan tadi, pasukan A yang pilih. Yang menentukan nak guna bulatan mana, awalnya. Bila dah bersetuju baru perlawanan tu *start* [mula] dimulakan. Dia mula-mula _ _ _ _ _ okay dah *start* [mula], dah sedia baru dimulakan perlawanan. Dengar wisel pertama bunyi, wisel bunyi je pertama, wisel memusing bunyi tempoh sepuluh [10] saat sahaja. Sepuluh [10] saat untuk memusing empat [4] biji gasing di dalam bulatan. Dengan begitu pantas. Kalau andai kata gasing tu jatuh empat [4] biji melebihi daripada sepuluh [10] saat, pemangkah dapat mata percuma dua [2] tanpa memangkah gasing. Automatik dapat dua [2] mata. Free [percuma] je. Okay, andai kata dia selesai, pemusing dapat pusing selamat empat [4] biji pemangkah masuk memangkah. Pemangkah hanya ada masa dua belas [12] saat sahaja. Dua belas [12] saat untuk memangkah _ _ _ _ _ cepat tau sorang hanya ada tiga [3] saat sahaja. Sap, sap, sap, sap, tiga [3] saat. Tokleh leka-leka, leka je lepas. Andai kata pemangkah memangkah sebelum habis dua belas [12] saat, kalau uri gasing pangkah ada melebihi dengan gasing, uri gasing yang berpusing yang sah ada dalam kawasan lapan [8] kali lapan [8] meter tadi, kalau pemangkahnya uri lebih banyak daripada si pemusing, pemangkah dapat tiga [3] mata bersih. Tiga [3] mata bersih. Itu dia panggil pangkahan bersih. Andai kata pemangkah ada dua [2] gasing uri, gasing yang masih berpusing di dalam pe - - dalam kawasan lapan [8] kali lapan [8] dan pemusing pon ada dua [2]

gasing yang sedang berpusing, ditarik dibela masukkan dalam petak uri tanpa menggunakan tangan, hanya menggunakan tali saja. Dengan menggunakan tali, dipimpin gasing tu diangkat dibawa ke petak uri. Okay, dah masuk petak uri, baru lepastu dia bagi tempoh untuk membela gasing tu lebih kurang satu [1] minit dan dia akan bela kan uri dalam masa satu [1] minit. Kira dua [2] minitlah, gasing tu ada dalam petak uri tu selama dua [2] minit sahaja. Selepas dua [2] minit tu kalau tak habis, tak jatuh dia kira seri. Seri pemangkah masih memangkah lagi, pemusing masih memusing. Andai kata pemangkah memangkah empat [4] empat [4] dapat, _____ tapi uri takde. Pemangkah takde uri tapi pemusing ada uri. Pemusing hanya perlu masukkan gasing pemusing di dalam petak uri, _____ tunggu pengadil tiup wisel mengatakan tukang pangkah. Tukau pangkah dia, dia pakai ni la yang macam ultraman [watak kartun Jepun], tunjuk macam tu je okay tukar pangkah. Jadi yang pemangkah jadi pemusing, yang pemusing tu jadi pemangkah. Benda tu akan berlaku la sepuluh [10] saat memusing, dua belas [12] saat memangkah sampai tempoh habis _____ setengah jam. Siapa yang dapat pungutan mata tertinggi, katalah pasukan tadi tu menang tiga [3], dua [2]. Itu je la menang dia. Dia tak semudah mudah nak dapat mata sebenarnya. Susah sangat dapat mata. Dia memang satu pangkah bersih dapat dua [2], tiga [3] mata bersih. Kalau kesilapan yang pada pemusing, pemangkah dapat mata dua [2] lagi. Dia macam tu la. Pemusing tak akan, takde kelebihan. Pemangkah yang ada kelebihan. Pemusing ada kelebihan dia kalau dia boleh bertahan. Gasing dia baik, ligat itu je kelebihan pemusing. Dia memang dalam main gasing ni, pak cik punya ni la, faham, gasi - - kita memusing senjata memangkah bukan senjata. Senjata dia terbalik. Kalau biasa kalau kita berperang senjata dia kita nak bunuh orang kan? Senjata tu senapang. Tapi dalam memusing ini senapang tu tak perlu. Yang perlu musuh nak yang kita nak tahan tu. Peluru yang datang tu kita nak kena tahan. Kalau kita dapat tahan peluru dia tu, kita baik. Kalau kita tak boleh dapat tahan peluru dia tu, jadi kita tak baik. Jadi kita kena sediakan gasing pusing yang berkualiti baru kita dapat satu keputusan yang bagus. Bila kita dapat bertahan waktu memusing, patutnya masa memangkah kita inshAllah la boleh dapat mata. Macam tu la selalunya. Jadi kalau kita memusing dah tak tentu arah, gasing kita takde kualiti, orang mangkah senang dapat mata, tu je la. Jadi bila dapat mata tu, tu la dia masa pemangkah main tu du - - satu [1] setengah jam _ _ _ _ . Dengan undang-undang yang ada, dia macam-macam la undang-undang dia banyak (berdeham). Dia ada undang-undang seri dia macam ni. Adalah bila seri dia tunjuk seri, bila dapat dua [2] mata, ni mata kesalahan daripada

pihak pemusing tunjuk dua [2] mata, mata bersih pemangkah dapat, tiga [3] mata macam ni. Kalau borot, pangkah borot dekat tunjuk dekat _ _ _ _ _ jam tangan dia tunjuk _ _ _ _ _ (menunjukkan isyarat tangan bagaimana cara pengadil mengisyaratkan tangan mereka semada dalam pertandingan). Sebab macam ni tukar pangkah, tukar pusing la, pangkah ni. _ _ _ _ _ ni _ _ _ _ _ di banyak lagi undang-undang tu. Jadi macam pak cik cakap ni kalau awak tak tengok masa permainan tu, awak tak boleh nampak. Nanti pak cik bagi awak video-video dia yang pakcik terlibat nanti awak tengok video dia macam mana (sendawa).

NNN: Okay

MZA: Sekurang-kurangnya nanti awak boleh tahu la. Macam mana. Tu pak cik cakap tadi.

NFMZ: Adakah hanya dua [2] buah kumpulan sahaja yang boleh terlibat dalam satu [1] perlawanan?

MZA: Dia satu [1] perlawanan memang tak boleh lebih dari dua [2] la. Sebab main gasing ni antara satu [1] permainan yang *danger* [bahaya] la, yang cukup bahaya. Dia kita tak boleh lalai. Sebab dia benda berpusing bila -bila masa dia boleh kena kat kita. Dia benda bertali ni kan, kita baling lontar-lontar ni. Kalau dia borot kalau kena kat _ _ _ _ _ . Pak cik punya kaki ni bape kali asyik kena gasing je. Tapi serik tak. Kopak-kopak pon main gasing lagi. Bukan kata gasing je kopak, kaki pon kopak main gasing ni (tergelak kecil). Yang ada kena kat kepala pon ada kawan kena kat kepala pon ada (sendawa).

NNN: (tergelak kecil) Kan seperti yang kami tahu kan pak cik pernah jadi jurulatih dekat Melaka [Malaysia] kan, berapa jumlah eh maaf-maaf.

(NNN dan NFMZ perbincangan yang kurang jelas)

NFMZ: Okay, apakah jenis-jenis gasing yang lain yang pak cik tunjuk tu yang digunakan dalam perlawanan?

MZA: Gasing-gasing lain yang boleh digunakan. Gasing yang boleh digunakan dalam perlawanan tak - - itu yang pak cik cakap tadi. Dia gasing tak kesah benda tu apa pon boleh ikut kesesuaian masing-masing. Gasing yang dibenarkan itu la tadi. Dia tak boleh melebihi lapan ratus [800] gram, ketinggian, ketinggian dia tak boleh melebihi empat [4] inci setengah ataupun rendah, ketinggian dia tiga [3] inci ke empat [4] inci setengah. Dalam lingkungan tu tiga [3] inci ke empat [4] inci setengah (menunjukkan

ketinggian gasing). Dia tak boleh rendah dari tiga [3] inci, dia tak boleh tinggi daripada empat [4] inci setengah. Gasing yang dibenarkan. Ketinggian dia daripada paksi sampai ke atas kepala la (menunjukkan bahagian paksi hingga ke kepala gasing). Ni, sini ke sini. Ni ke sini ketinggian dia. Tinggi gasing dia tak boleh lebih empat [4] inci setengah. Tak boleh rendah daripada tiga [3] inci, tiga [3] inci. Ukur lilit dia, ukur lilit. Ukur lilit dia empat belas [14] inci paling kecil, paling besar lapan belas [18] inci yang dibenarkan. Berat tak boleh melebihi lapan ratus [800] gram. Tu dia punya _ _ _ _ _ . Bentuk gasing tak kesah, ikut kesesuaian masing-masing. Janji berat dia, apa semua mesti mencukupi.

NNN: Kan pak cik ada sebut kan apa tali dengan gasing yang diperlukan dalam permainan, ada ke alatan-alatan yang lain yang kena bawa dalam permainan?

MZA: Alatan-alatan lain gasing dah mesti ada tali la, ni tali dia. Tali ni ditempah khas. Dia takde jual dekat kedai ni. Dia hanya ada pemain-pemain gasing yang memang pandai buat tali ni la (menunjukkan tali gasing khas). Sebab tali ni kalau awak tengok, tunjuk dia pangkal tali ni dia besar. Dia gemok. Pastu dia ada cincin belakang ni. Cincin ni tujuan dia untuk nanti kita nak pasang tali dekat tangan la. Pastu hujung tali dia halus je, tu nampak halus. Pangkal dengan hujung, nampak? Beza tak? Bezakan. Kalau gasing kecil tu, tali dia sama je besau, besau ni je tali dia. Sama je kan, kalau gasing Cina. Gasing ni tak. Dia tali dia mesti macam ni (berdeham). Pastu peralatan-peralatan lain yang sampingan yang kena ada waktu permainan tu, itu macam perkakas untuk kita baik pulih gasing la. Ketuk besi, kikir, gam, habuk kayu. Hah itu peralatan-peralatan lain la. Tapi yang untuk main gasing ni dua [2] barang je la, tali dengan gasing. Ni mesti ada. Ada gasing takde tali, gasing tokleh pusing. Ada tali takde gasing pon gasing tak berpusing (menunjukkan tali dan gasing) itu dia. Pastu tali ni pon dia ada dua [2] (berdeham), dia ada dua [2] jenis. Bukan jenis pasal apa. Dia ada untuk orang tangan kanan dengan untuk orang tangan kiri. Untuk orang tangan kanan dia punya cara bulatan buatannya lawan jam, lawan jam. Tapi kalau untuk orang kiri buatan dia, lilitan dia (sendawa), orang kanan lilitan dia ikut jam. Kalau orang kiri lilitan dia lawan jam. Dia terbalik, terbalik dia salah satu la. Kanan, kanan dia lawan jam. Kiri dia ikut jam. Cara buat dia pon susah, tak semudah mana. Tali ni harga dia hampir mencecah lima puluh [50] ringgit [mata wang Malaysia] sehelai. Buat masa sekarang punya harga la. Kalau sepuluh [10] lima belas [15] tahun dulu boleh dapat lima belas [15] ringgit [mata wang Malaysia] dua puluh [20] ringgit. Sekarang dah tak

boleh. Empat puluh [40] ringgit [mata wang Malaysia] ke lima puluh [50] ringgit [mata wang Malaysia]. Sekarang dia punya kos sehelai tali (berdeham).

NFMZ: Sebagaimana yang kita tahu permainan gasing ini merupakan permainan yang santai, jadi bagaimanakah permainan, dalam satu perlawanan tu _____ dikira batal?

MZA: Dia batal ni banyak, dalam perlawanan batal ni, (sambil membetulkan tali) dalam permainan gasing ni dikira batal ni macam-macam. Batal daripada segi gasing pon boleh batal. Daripada fizikal gasing pun boleh pasukan tu batal, permainan tu batal, daripada kesalahan pemain pun persatuan perlawanan-perlawanan tu pun boleh batal, dia boleh dibatalkan lah. Jadi, kalau perlawanan tu boleh dibatalkan, kalau gasing _____ yang saya cakapkan tadi, gasing yang dibawa untuk main tu tak mencukupi syarat-syarat yang ditetapkan. Terlalu berat (sambil menunjukkan gasing), lebih besar dan lebih tinggi, itu pun dikira batal. _____ tidak sah dimainkan, tak boleh dimainkan lah kalau pasukan takde gasing lain jadi pasukan tu *automatic* [automatik] pun dikira batal lah. Tak boleh bermain dikira batal lah. Lagi kesalahan yang boleh membatalkan sesuatu perlawanan tu, kesalahan pemain yang macam, pemain yang tidak berdisiplin, dari segi pakaian pun boleh membatalkan perlawanan. Main gasing pun tak semudah-mudah, tak boleh pakai seluar pendek pon. Kalau main pakai seluar pendek, pakai baju takda lengan, singlet, tak dibenarkan langsung bermain, masuk gelanggang. Tak dibenarkan langsung. Itu disiplin-disiplin dalam perlawanan lah, masa nak bermain tak boleh merokok di dalam gelanggang, itu memang tak boleh, tak dibenarkan langsung semua, semua la kay. Masa permainan banyak lah perlawanan - - yang membatalkan perlawanan ni permainan waktu memangkah gasing sanggit, gasing berlaga. Waktu orang memangkah gasing itu berlaga, pun tak boleh dikira batal. Pemangkah hanya mesti amik sebiji sahaja gasing. Sorang pangkah sebiji, kalau ada gegaran ada pergerakan pada gasing lain tu dikira batal. Pangkah tak kena (sambil memegang dan menunjukan gasing) batal. Pijak *line* [garisan], pijak *line* [garisan] tu kan *line* [barisan] yang berbentuk tiga [3] segi ada *line* [garisan] dalam tu, waktu memangkah waktu memusing ada tempat-tempat yang tak boleh pijak, yang memang tak boleh, bila pijak dia batal. Kalau pemusing batal, waktu memusing pemangkah dapat mata. Tapi kalau pemangkah batal, pemusing dapat tukar pangkah je. Itu kelebihan dia pada pemangkah banyak. Jangan ada kesilapan pada pemusing, pemusing tak boleh buat kesilapan masa memusing kalau dia bagi kesilapan, dia bagi mata pada pemangkah. Pastu pasu - - perlawanan, permainan tu dia kena bermula balik

semula. Jadi kan rugi kan? Hah macam tu la. Gasing kantuk, gasing kantuk tu pun dikira batal, debu, berdebus tu kira mangkah tak kena. Itu debu. Kalau borot memusing yang tak, gasing tak berpusing gasing berpusing tapi tak berpusing borot pergi terlolos (zupp) tu dia panggil borot. Kalau debu ni, orang memangkah gasing tu tak kena gasing, hentak ke tanah tu dia panggil debu. Itu pun batal. - - Salah satunya banyak lagi, lambat. Waktu memangkah lambat, melebihi dua belas [12] saat itu pun batal, tukar pusing. Memusing melebihi sepuluh [10] saat batal. Pusing semula pemangkah dapat dua [2] mata. Hah itu rugi pemusing, kalau pemangkah lambat mangkah, pemusing dapat pangkah. Tapi takda untung ape le, dapat pangkah je. Kalau dia dapat mangkah, dapat pangkah bersih, dapat dua [2] mata. Tapi banyaklah, gasing kena kaki sendiri, kaki pemain dalam satu pasukan yang berpusing, gasing sendiri, gasing pasukan yang kena kaki pasukan, kaki pemain pasukan atau anggota badan pasukan pun batal. Gasing tu batal, gasing tu tidak boleh digunakan. Kita tak boleh gunakan masa ape, masa yang tempoh berapa minit tu, kita tokleh. Dia dah kena ___ __ tak boleh. Dia dah kira tak sah, uri tu dah batal. Gasing tu sahaja. Yang lain masih boleh pakai. Gasing yang kena badan tu dia uri tu tak sah (sambil memegang gasing). Kalau dia kena badan pihak lawan, tiada masalah. Dia tak batal. Badan sendiri sahaja, anggota sendiri saje. Pastu kalau kita mengacau gasing pihak lawan, tengok dia buat siapa yang kacau. Kalau pemusing mengacau gasing pemangkah secara sengaja ataupun tidak sengaja. Disengajakan atau tidak disengajakan. Terpijak, saja pijak, terpijak. Kalau andai kata gasing tu uri dia sama banyak, masa sebelum pijak tu uri dia sama banyak. Yang pemusing pun ada dua [2] biji dan pemangkah pun ada dua [2] biji. Gasing tu dah berpusing tapi pemusing tu tadi dengki, dia pijak gasing pemangkah satu [1] biji jadi tinggal sebiji. Pemangkah dapat mata tiga [3]. Atas kesalahan pemusing tadi. Kalau pemangkah pijak gasing pemusing, gasing pemusing ada dua [2] biji, gasing pemangkah ada dua [2] biji tapi kalau pemangkah tak pijak gasing pemusing tadi dia dapat mata seri dan dia boleh berlawan dua [2] minit belum tahu lagi gasing siapa pemenang. Tapi oleh kerana dia akal dia pendek, dia pijak gasing pemusing dia rugi (sambil membuat pergerakan pada tangan) dia kena tukar pusing, dia kena berpusing pulak, pemangkah pulak kena berpusing. Dia sebenarnya banyak undang-undang dalam ni. Kang pak cik cerita kang sampai besok pagi pun tak habis undang-undang (gelak)

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

MZA: Banyak sebenarnya undang-undang dia (berdeham).

NNN: Adakah pak cik mempunyai persatuan gasing tersendiri tu?

MZA: Hah persatuan gasing, hah tengok ni dekat baju ni tulis apa? Delima [persatuan gasing Kampung Kandang]. Delima ni persatuan gasing Kandang [Melaka] (memegang dan menunjukkan logo baju). Kat Kandang, dekat Kampung Kandang [Melaka] ni kampung pak cik ada dua [2] pasukan. Satu [1] pasukan gasing Delima Kandang [Melaka]. Satu [1] lagi pasukan gasing Lipat Kajang Kandang [Melaka]. Dia beza dia sebab Lipat Kajang tu dia satu [1] lorong tapi dia guna gelanggang yang sama, dia ada dua [2] persatuan. Dia kita buat dua [2] persatuan tu bukan apa, bila ada kejohanan negeri jadi pemain kampung kita dapatlah ramai sikit pergi, dapatlah dua [2] pasukan ataupun empat [4] pasukan. Kalau satu [1] pasukan tu dia mintak wakil dua [2] pasukan, dua [2] beregu, jadi kita ada empat [4] regu boleh pergi sana. Itu kelebihan lah. Jadi kita ada dua [2] pendaftaran ni kampung_ _ _ _ . Jadi (berdeham) sekarang buat masa ni lah, buat masa sekarang ni kampung yang masih banyak pemain dia, pemain gasing, Kandang [Melaka]. Berbanding dengan lain-lain, walaupun dekat Melaka ni banyak lagi, masih ada yang masih ada pasukan lagi Sungai Rambai [Melaka] ada sikit. Tedong [Melaka] pun ada, tapi Tedong [Melaka] pun dah berapa tak berapa nak aktif. Budak-budak Tedong [Melaka] tu, kawan-kawan *member-member* [kawan] main Tedong [Melaka] yang berapa dua [2] tiga [3] orang main pun main dekat Kandang [Melaka] lah. FELDA [Federal Land Development Authority] Bukit Senggeh [Melaka], Jasin [Melaka] yang masih ada gelanggang. Ramuan China Besar [Melaka], Masjid Tanah [Melaka] takda gelanggang. Itu pun diaorang berlatih datang dekat Kandang [Melaka]. Sekarang untuk pasukan Melaka pusat latihan dia memang tertumpu dekat Kandang [Melaka]. Yang bawah pak cik lah, pak cik yang panggil sekarang bebudak ni, ni kalau Covid [Corona Virus] kalau takde tiap-tiap minggu memang ada main gasing. Orang datang daripada Masjid Tanah [Melaka] lah, daripada Ramuan China Besar [Melaka] tu, datang daripada_ _ _ _ _ daripada FELDA [Federal Land Development Authority] Bukit Senggeh (sambil menggerakkan tangan) datang daripada Tedong [Melaka]. Hah datang belonggok dekat Kandang [Melaka] main la gasing sampai satu [1] pagi dua [2] pagi malam minggu tu, sampai tiga [3] pagi selagi larat, boleh main gasing main lah. Macam tu lah (berdeham).

NNN: Berapa jumlah ahli _ _ _ _ [serentak dengan NFMZ]. Berapa jumlah ahli yang ada dalam persatuan pak cik?

MZA: Kalau dekat Kandang [Melaka] persatuan Delima ni banyak. Mungkin, kalau betul-betul semua dekat empat puluh [40] ada, tapi yang aktif lah pemain-pemain gasing ni, ada dekat empat puluh [40] orang (sambil meletakkan ibu jari di muka) ada. Kalau nak campur semua tu lagi lebih, tapi yang masih aktif jela. _ _ _ _ empat puluh [40] orang ada la tapi lagi besau lah _ _ _ _ . Semuanya lebih kurang empat puluh [40] orang lah.

NFMZ: Paling muda lingkungan umur dalam persatuan pak cik tu berapa?

MZA: Budak sekolah rendah lah. Budak-budak sekolah rendah. Kan ada sekolah rendah ada main la, muda muda main gasing. Jangan di lawa je budak-budak ni jom datang gelanggang. Berdesup lah masing-masing gi gelanggang (gelak dan berdeham).

NFMZ: Adakah permainan gasing ini dimainkan oleh lelaki?

MZA: - tak, sebab Melaka [Malaysia] kalau ikut persatuan Melaka [Malaysia] dulu dia ada beregu perempuan. Pahang [Malaysia] pun ada regu perempuan. Negeri Sembilan [Malaysia] pun ada regu perempuan. Memang ada regu-regu perempuan, memang lebih kepada lelaki lah. Tapi kalau budak pemain perempuan dulu, yang bercampur dengan beregu lelaki, Perak [Malaysia] masih ada. - - Perak [Malaysia] ada, dia perempuan tapi dia duduk dalam beregu lelaki, dia sorang. Dia memang boleh main. Dia sebab bapak dia main gasing jadi dia pun pemain gasing. Dia pun boleh main gasing lah (sendawa). Tapi yang paling, pemain perempuan yang ada Pahang [Malaysia] lah. Buat masa ni pun dah tak ada, masing-masing dah kahwin. Tapi perempuan boleh main gasing sebab pak cik ajor main gasing ajor dekat sekolah-sekolah budak perempuan ramai. Ramai budak perempuan main gasing. Anak pak cik pun ade juge yang main gasing. Boleh je berpusing tapi takda la macam yang lelaki tapi dia boleh pusing gasing tu (bunyi motor dan berdeham).

**NFMZ: Ok. Berapakah jumlah jenis-jenis gasing yang wujud dekat Malaysia ni, yang sering -
- popular di Malaysia?**

MZA: Dia sebenarnya sekarang tenaga pengajar ni, kalau ikut negeri-negeri hanya satu orang je _ _ _ _ . Berapa negeri pun hanya ada satu orang je tenaga pengajar yang masih diaktifkan. Yang aktif lah. Kalau dekat Melaka ni, pak cik yang masih aktif lah. Sebenar ada dua tenaga pengajar yang ada. Lagi Razali Mat Iwap, dia budak sekolah Rambai

[Melaka] tapi oleh kerana sekarang kerajaan (sambil mengusik telinga) kementerian, Kementerian Kebudayaan dengan Jabatan Pendidikan *combine* [bergabung] dia - - hanya hadkan untuk satu orang sahaja tenaga pengajar untuk mengajar di sekolah. Untuk ajar satu [1] sekolah saja lah. Kalau tahun ni mengajar untuk sekolah rendah dua [2] tahun, dua [2] tahun lepas tu ajor sekolah menengah. Dia sekarang macam tu (berdeham).

NFMZ: Adakah pak cik tahu sejarah tentang bagaimana wujudnya pelbagai bentuk gasing ni?

MZA: Bentuk gasing, tu pak cik cakap tadi, bentuk gasing ni – satu [1] dia – daripada negeri pun ye. Negeri-negeri pun main peranan sebenarnya. Macam Melaka [Malaysia] ni, kalau ikutkan dulu gasing ni, gasing ni sebenar dah diselaraskan sebenarnya. Kalau ikut awal dulu yang cerita-cerita daripada orang-orang lama lah, orang dulu-dulu lah. Yang lama yang masih ada hidup lagi, yang hidup lagi _____ pastu dalam sejarah-sejarah dalam buku yang dia tulis. – dia ben – dia bentuk ni satu individu satu negeri punya, macam Melaka [Malaysia] ni dia dulu lebih kepada gasing berembang dengan gasing pinang. Gasing pinang, gasing berembang. Gasing Berembang ni sebenarnya buah laut ni dia bentuk buah (sambil menunjukkan dan menggerakkan tangan) leper, lebar, rendah. Tu dia panggil berembang. Kalau Gasing Pinang ni bentuk dia bulat, lonjong, tinggi. Bentuk unik. Dia satu ikut kesesuaian la. Gasing begelen tu jenis dia lebar jugak (sambil menggerakkan tangan). Dia rendah tapi dia rendah - - begelen tu sebab apa sebab masa dia nak mati tu dia macam geleng-geleng (sambil menggerakkan tangan berpusing-pusing) tu dia panggil begelen. Kesesuaian. Lagi satu bentuk gasing ni, bentuk-bentuk gasing ni datang daripada negeri-negeri lah. Negeri-negeri macam toyol tu gasing toyol. Gasing toyol tadi tu memang asal daripada negeri Melaka [Malaysia] memang gasing Melaka [Malaysia], orang Melaka [Malaysia] yang guna gasing toyol. Orang Melaka [Malaysia] juge yang pakaikan namakan gasing tu gasing toyol sebab dia mengacau (ketawa kecil dan tersenyum) sebab dia macam _____ rupa dia. Dia kalau dalam perlawanan tu memang dia, dia jadi – pengacau (menggerakkan badan dan kepala) duduk gerak (menerang sambil mengerakkan badan). Dia ada gasing Pinang. Gasing Pinang ni – tiga [3] negeri dalam Malaysia gunakan dulu. Masa Melaka [Malaysia], Negeri Sembilan [Malaysia], Pahang [Malaysia] yang guna gasing pinang. Tapi ada yang guna Gasing Botol, ada yang guna gasing – macam-macam lah. Gasing berembang lah apa semua. Jadi, daripada tahun 72 [1972] diseragamkan bentuk gasing tu, dia bagi berat dia yang bersesuaian dengan

kaedah dia, bentuk-bentuk yang dengan kaedah dia, bentuk dia lepastu ketinggian dia, dengan lebar yang ditetapkan. Tu yang sampai sekarang tu pak cik cakap tadi tu, ketinggian dia rendah dia tak boleh lebih, tak boleh kurang daripada tiga [3] inci. Ketinggian dia tak boleh lebih empat inci setengah [4.5] dengan ukur lilitnya tak boleh kurang dari empat belas [14] inci dengan besarnya lilitan tak boleh lebih lapan belas [18] inci dengan berat tak boleh melebihi (tokoh batuk kecil) lapan ratus [800] gram, yang bersesuaian lah untuk orang kita main. Kalau orang dulu-dulu kederat dia lain, main seni gasing berat tiga kilo [3 kilogram] empat kilo [4 kilogram] pun ada. Tapi itu bukan tenaga dia, dia ada guna tenaga sampingan (senyum) ini sekarang pakai tenaga kederat je, tulang empat [4] kerat (bersin).

NNN: - - pernah tak pak cik promosikan permainan gasing ni dekat orang ramai?

MZA: Ada, memang biasa lah. Memang biasa terlibat. (bunyi gasing diletakkan di atas meja) Mana-mana program kadang kalau bawah kebudayaan tu, bawah Majlis Perbandaran [Melaka] memang selalu la. Pak cik ni kalau selalu kena dekat Bandar Hilir [Melaka] la dulu. Dekat Melaka ni kat Bandar Hilir [Melaka] lah. Dekat Dataran [Melaka] lah, dekat depan Dataran Pahlawan [Melaka] tu dekat padang – dataran tu, padang merdeka tu, dekat situ, dekat depan jam besau, dekat depan memorial, selalu ada. Yang terbaru sekali promosi (berdeham) 2019. Itu dekat *area* [kawasan] *area* [kawasan] memorial lah. Satu hari promosi bersama dengan Majlis Perbandaran Melaka [Malaysia] bersejarah. Masa tu hari Melaka [Malaysia] bersejarah. Kalau tak silap pak cik 2019 lah masa tu. – 2019. Dekat depan dekat area [kawasan] (sambil menggerakkan tangan menunjukkan arah) dekat depan memorial tu lah. Kawasan tu. Hah belakang Dataran [Melaka].

NNN: Apakah pencapaian pak cik sepanjang menceburi bidang gasing?

MZA: Pencapaian. Pak cik main daripada tahun 2002, *start* [mula] main gasing lah. 2002, dan yang pertama, tahun 2002 tu jugak. Masa tu pak cik tak main, pak cik jadi pengurus pasukan. Bawak pasukan, dapat nombor empat [4]. Masa tu terbuka kebangsaan di Kuala Lumpur [Malaysia]. *Start* [mula] daripada tu bermula lah, satu [1] satu [1] satu [1] satu [1]. 2002, dua ribu [2000] 2002 jujuk, 2002 jujuk Melaka [Malaysia] jadi juara peringkat ASEAN [Association of Southeast Asian Nation]. Peringkat ASEAN [Association of Southeast Asian Nation] masa tu. Keseluruhan, Melaka [Malaysia] jadi juara keseluruhan peringkat ASEAN [Association of Southeast Asian Nation]. Masa tu pak cik jadi penyelia padang waktu tu. Masa tu pak cik belum bermain kan jadi tak dapat

berpasukan. Selepas tu, selepas tu tahun 2003, 2005, 2004, 2005 lama, mewakili Melaka [Malaysia] dan banyak sangat lah. Memang kalau nak tengok piala pun almari sampai dah tak muat. Macam-macam besau-besau semua ada (ketawa). Dua [2] dua [2] rumah ada piala. Dekat rumah dekat sini pun ada, rumah dekat sana pun ada. Banyak sangat piala. Besau-besau piala ada dekat rumah ni. Nanti boleh amik gambar, boleh tu. Yang juara, yang (berdeham) naib juara selalu, yang paling besar. Yang paling manis mula-mula jadi juara, pak cik mula-mula sekali main gasing sejak jadi juara tahun 2007. 2007 di Pantai Puteri [Melaka] kalau tak silap pak cik la _____ 2007. Itu kejohanan pertama pak cik, juara keseluruhan kebangsaan. Juara Kebangsaan 2007 di Pantai Puteri Melaka [Malaysia]. Masa tu, tangan sakit berbalut pun main jugak. ber-*bandage* [berbalut] lah tangan masa tu (gelak).

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

NNN: Boleh ke pak cik cerita perasaan waktu pak cik menang anugerah waktu 2007 tu?

MZA: Tak boleh nak cakap lah masa tu. Orang kata menangis bukan menangis kalah lah, menangis tapi menangis kegembiraan. Automatik. Bila dapat je. Daripada sebab kita main gasing ni, dia pusingan pertama tu panggil liga. Liga ni. Kita akan berlawan la dengan empat [4] pasukan atau tiga [3] pasukan daripada satu [1] kumpulan pusing liga. Pastu daripada kumpulan je, satu [1] kumpulan, kumpulan A, kumpulan B, kumpulan C, kumpulan D, empat [4] kumpulan. Nanti dia *crossing* [melintang] daripada kumpulan A lawan kumpulan C, juara kumpulan A lawan naib juara kumpulan C. Hah macam tu lah *crossing* [melintang], *crossing* [melintang], *crossing* [melintang], *crossing* [melintang] (menggerakkan tangan). Dia ada suku akhir pertama, suku akhir kedua. Separuh akhir pertama, separuh akhir kedua. Lepastu baru akhir. Jadi dia naik peringkat-peringkat. Dia naik satu [1], satu [1], satu [1], hah itu yang syok tu sebenarnya. Dia automatik je bila kita dah pergi separuh akhir tu, kita dah kaki sebelah ke *final* [akhir]. Dia macam tu lah, dia punya apa tu – dia punya sifir dia. Daripada dalam liga, kita dah dapat juara liga misal kata, ataupun naib juara liga. Kita berlawan dengan sana kita dapat kay. Kita - - dia ada badan, badan kita dah masuk dah, untuk dapat hadiah tu dah ada. Bila kita dah masuk separuh akhir tu, kita dah ada badan kita tu, hadiah tu dah ada dah. Tapi kita nak menentukan hadiah tu kecik ke besau. Daripada nombor empat [4] nak pergi nombor [1], jadi masa separuh akhir tu kita patut tentukan lah kita nak dapat nombor empat [4] ke nombor satu [1]. Kalau kita kalah masa separuh akhir, kita dah menentukan nombor tiga [3] la nombor empat [4].

Nombor dua [2] tiga [3] la nombor empat [4]. Padahal tadi kita nak berebut, kita nak pergi nombor satu [1]. Bila kita dah dapat separuh akhir, pertandingan separuh akhir kita dah ada kaki dah untuk nombor dua [2]. Masa tu kita berlawan untuk dapatkan juara. Bila juara, bila kita dapat je menang. Automatik, tak tahu nak cakap apa. Alih-alih air mata keluar je macam tu (senyum dan menggerakkan tangan) semua semua sekali dengan kawan-kawan kita yang dekat luar menonton ni yang sama-sama pergi dengan kita ni pun sama-sama, memang macam bersorak-sorak. _ _ _ _ _ juara kan, tapi dah banyak sangat jadi juara dah macam benda takda dah (gelak)

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

MZA: Macam dah lali je bila selalu sangat. Tapi bila *first-first* [pertama] kita dapat tu memang syok. Tapi memang lah banyak - - apa tu, banyak pahit maung la. Sampai kadang-kadang kita main tu ada masa tu kalau kita tinggi tu memang, peluang juara tu memang dah sembilan puluh *percent* [90]. Tapi *last minute* [minit terakhir] kita kecundang, kecundang di saat-saat akhir. Tu yang macam main bola juga lah. Kadang dia main sembilan puluh [90] minit dah bagus dah, dia dah menang. Tapi masa tambahan pula, masa dah nak masa apa tu masa kecederaan tu membuatkan dia boleh kalah. Sama, dia tak boleh kecuai, tak boleh kita lalai. Apa main sukan pun kita kena komitmen. Kena bagi tumpuan yang penuh. Satu (berdeham) tu daripada segi bermain lah. Daripada segi jurulatih yang pak cik - - boleh bangga, yang memang rasa yang tak boleh nak cakap dia punya gembira tu Pasukan Remaja Kebangsaan Melaka [Malaysia] remaja Melaka [Malaysia] jadi juara kebangsaan tahun 2014. Itu memang anak didik *pure* [asli] pak cik. Termasuk satu orangnya, salah satu pemainnya anak pak cik sendiri, Muhammad Farhan lah, anak yang kedua, anak lelaki kedua dan anak nombor dua [2] pak cik lah. Masa tu umur dia tingkatan lima [5] tahun 2017 tu dia tingkatan lima [5], dia juara kebangsaan. Berlawan dengan Terengganu [Malaysia], pasukan Terengganu [Malaysia]. Orang kata menang dengan bergayanya. Dengan markah yang banyak. Dengan apa tu *score* [skor] yang banyak. Dengan pungutan mata yang banyak, memang sangat banyak lah. Terlalu jauh ditinggalkan Terengganu [Malaysia]. Orang kata takda (sambil menggerakkan tangan) - - permainan tu asalnya memang *fight* [lawan] memang sedap tapi bila mental, Terengganu [Malaysia] mental, dia orang tu *down* [turun], hanya dalam lebih kurang lima belas [15] minit terakhir, setengah jam lima belas [15] minit tu dia boleh bertahan tapi lima belas [15] minit akhir tu dia dah tak boleh tahan. Itu yang penting tu, kita masa kita jadi jurulatih tu pemain kita tu fikiran kita minat kita tak boleh

down [turun] kalau kita *down* [turun]. Macam mana sedap pun kita, baik mana pasukan tu kalau dia *down* [turun] masa permainan, habis lah. Ada, tu yang pak cik cakap tu _ _ _ _ (berdeham) pastu tu juara pertama. Tahun 2019 itu hari dekat Dataran Merdeka [Kuala Lumpur] kebangsaan jugak. Adik kepada yang juara tu, dapat naib juara pulak kebangsaan. Kalah pulak dengan pasukan Terengganu [Malaysia] yang abang dia kalahkan dulu (gelak) masa 2014, masa tu budak-budak tu bawah lagi rendah, jadi bila dia campur, dia tak sepenuh lah. Dia campur, ada yang budak 2014 tu dapat main lagi kan _ _ _ _ jadi kita yang untuk remaja Melaka [Malaysia] tu semua budak baru lah. Masa tu dia kanak-kanak, masa tu dapat main 2019 tu dia dah dapat main untuk dewasa eh main remaja. Dapat lah nombor dua [2] kebangsaan. Pun rasa bangga jugak. Sebab anak didik kita dia daripada - - dia tak tahu benda, kosong, *zero* [kosong]. Didik didik dia, sampai jadi juara dan naib juara kebangsaan. Memang kata berbesar hati lah, _ _ _ _ . Hah tu je lah.

NFMZ: Sejauh manakah pencapaian pak cik dapat membantu dalam mengembangkan seni kebudayaan?

MZA: Tu lah kalau dari segi me - - apa?

NFMZ: mengembangkan dalam - -

MZA: Me _ _ _ _ untuk mengembangkan gasing ni, permainan gasing ni memang perlu bantuan lah. Bantuan dia daripada JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] Melaka [Malaysia], Jabatan Pendidikan Malaysia. Jabatan Pendidikan Malaysia ni dia pergi tu lah program yang jurulatih tu, mengajar-mengajar ke sekolah sekolah tu (sendawa). Macam JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] bantuan peruntukkan kewangan, prasarana apa semua lah dengan yang apa tu untuk peralatan. Peralatan ni kalau untuk sekolah ni semua bawah JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] lah, JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] yang sediakan untuk sekolah. Pak cik pergi mengajar je (berdeham) tapi daripada segi untuk pasukan-pasukan negeri ni, kita sendiri lah. Kita sendiri kena bagi komitmen bayar. Pak cik sendiri, kawan-kawan. Kita memang kena sentiasa berunding lah. Macam mana kita nak majukan kita punya persatuan. Panggil kawan-kawan datang. Kalau ada apa-apa program kita ni, kalau patut kita perlu carik penganjur kita carik penganjur. Carik *sponsor-sponsor* [penaja] mintak lah. Bila nak ada kejohanan-kejohanan negeri yang *open* [buka], terbuka nak pergi Sabah [Malaysia] Sarawak [Malaysia] ke, carik

lah *sponsor* [penaja]. _ _ _ _ _ kerja pak cik pergi naik JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] dulu mula-mula. _ _ _ _ _ JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] jumpa pegawai, mintak bantuan, tuntutan kalau ada sikit, dia ada sikit tapi kita kecik sikit lagi. Macam tu lah. Kita banyak lah cara-cara. Tapi insya-Allah kalau dekat Kandang [Melaka] ni sebenarnya ramai orang yang kalau kita cakap kita nak pergi main gasing, pasukan Kandang [Melaka] nak pergi main gasing, atau pergi mana lah, nak pergi Sabah [Malaysia]. Habis macam mana tu tiket, kita sendiri-sendiri. *Support* [sokong] sikit boleh, _ _ _ _ _ ni *support* [sokong] sikit, ni *support* [sokong] sikit. Dia nak bila balik, kita cakap okay kita dapat juara, kita dapat nombor dua [2] ke, dia orang seronok lah. Pastu kita bila ada, dapat duit, bila kita ada kejohanan tu kang. Kalau kita dapat duit tu, kita balik kita buat makan-makan. Pasukan yang menang tadi buat makan-makan. Buat makan-makan. Bakar sate ke, ikan bakau ke. Kita panggil lah. Panggil budak-budak kampung, *member-member* [kawan-kawan] mana main gasing, tak main gasing ke yang mana suka tengok main gasing ke, jemput semua datang ke gelanggang, makan. Ha itu yang syok tu. Masa tu lagi erat lah orang kata. Kalau ada perlawanan tu, kalau ada kejohanan dekat Kandang [Melaka] tu insya-Allah, penonton ramai. Ramai sangat kalau dekat Kandang [Melaka] ni. Kalau dekat tempat lain tak leh cakap lah, tapi kalau dekat Kandang [Melaka] ni kalau main gasing ni kita cakap ada perlawanan je dekat Kandang [Melaka] gi, heboh dekat Kandang [Melaka] tu, keliling orang. Orang tua-tua baik, budak-budak baik, orang perempuan baik, semua ramai datang tengok baik main gasing kalau dekat Kandang [Melaka] (tersenyum).

NFMZ: Seperti yang kami tahu, pak cik merupakan jurulatih gasing di Jabatan Kesenian dan Kebudayaan negeri Melaka [Malaysia], bolehkah pak cik menceritakan sedikit tentang pengalaman sepanjang menjadi jurulatih?

MZA: Jurulatih JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] tu, *start* [mula] pak cik mengajar di JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] ni bawah JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] ni tahun 2009 lah. Di Sekolah Rendah Kebangsaan Bukit Rambai [Melaka] lama pak cik mengajar dekat situ. Masa mengajar dekat situ tak kurang - - lapan [8] tahun, tujuh [7] tahun kot. Tujuh [7] tahun ke berapa tahun dekat sekolah tu. Punya lama dengan dekat sekolah rendah Rambai [Melaka] tu mengajor. Dia setahun enam bulan lah [1 tahun 6 bulan] dia bagi peruntukkan untuk bajet tiap-tiap sekolah untuk satu [1] bulan tu lebih kurang enam [6] bulan, enam [6]

bulan enam [6] bulan. Program tu enam [6] bulan lama. *Start* [mula] saya tak da ni. Dua [2] tahun ni lah. Tahun dua ribu dua [2002] dua ribu [2000] dengan 2021. Tahun sembilan belas [2019] itu hari pun tak ada sebab pak cik - - sekolah tolak *last minute* [minit terakhir]. Sebenarnya ada sekolah dia nak, tapi dia tolak *last minute* [minit terakhir] jadi dia tolak, jadi tak da sekolah yang sanggup lah. Dah *last last minute* [minit terakhir] dah tak boleh. Tapi bila pak cik bawak je budak sekolah tu, dapat naib juara kebangsaan, dia mintak pulak pak cik mengajor balik dekat sekolah tu. Tapi dia dah tolak awal-awal lah (gelak). Tapi budak-budak tu yang pak cik ajar dekat kampung, - - kebanyakannya sekolah sama, dapat naib juara kebangsaan 2019 tu ari. Banyak la pengalaman mengajar budak-budak sekolah ni. Budak-budak sekolah tahu la mengajor. Yang dengar cakap, dengar cakap. Yang tak dengor tu, berbuih jujuk kita punye ni kan? mulut kita ni.

(NNN gelak)

MZA: Tapi kalau pak cik ni dekat sekolah ni kalau cakap pak cik Zaidi orang tak kenal, pak cik tak suka orang cakap ni, pak cik suka Pak Mat. Kalau main gasing ni, memang pak cik lebih kurang, lebih *popular* [terkenal] dengan nama Pak Mat lah. Kalau cakap budak sekolah siapa Pak Mat, kalau kawan-kawan panggil Abang Mat. Abang Mat atau Pak cik Mat. Kalau budak-budak yang muda-muda sikit, yang umur baya-baya anak pak cik tu, Cik Mat, cik Mat, cik Mat, semua tiak Cik Mat lah atau Pak Mat ataupun Abang Mat lah atau yang *popular* [terkenal] lah (tersenyum). Kalau nama betul Zaidi tak *popular* [terkenal] main gasing ni (gelak). Kalau Abang Mat, Pak Mat memang *popular* [terkenal] nama tu. Nama yang digeruni la (gelak).

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

NFMZ: Sepanjang pak cik main gasing ni, apakah sumbangan terbesar yang pak cik pernah sumbang kepada masyarakat, negeri atau negara?

MZA: Macam pak cik cakap tadi kalau untuk negeri tu je lah. Kita naikkan nama Melaka [Malaysia] di persada Malaysia persada negara ni lah. Berkali-kali. Selalu sangat jadi juara kebangsaan. Juara kebangsaan, naib juara. _ _ _ _ _ dalam lingkungan empat [4] terbaik kebangsaan pun biasa. Kalau pergi tu, kalau tak bawa balik piala sekurang-kurangnya empat [4] tu rasa macam ralat lah. Bukan takda, ada. Kalau kata sepanjang sentiasa dapat dalam lingkungan empat [4] tu bohong. Tapi kalau satu [1] tahun tu ada empat [4] kejohanan, mungkin satu [1] yang terkucil. Tiga [3] tu juara, naib juara

ataupun tak lebih dari nombor empat [4] lah. Tapi memang selalunya pak cik memang banyak sangat juara lah. Memang dapat banyak piala juara, banyak kalau piala juara tu memang banyak. Bukan nak bangga diri tapi memang pencapaian kita tu memang macam tu kan (senyum). Hah sampai kadang pak cik pun tak nak main. Macam itu hari, yang tahun lepas itu hari main dekat Terengganu [Malaysia]. Pak cik bawak pasukan tu tapi pak cik tak main pun. Pak cik hanya jadi pemain simpanan sahaja. Sampai lah dia orang dapat ni, beregu, regu, regu remaja tu. Korang main je lah, pak cik tak nak main. Duduk tepi je. Kita jadi *guide* [tunjuk ajar] je. *Guide* [tunjuk ajar] dia ajar dia untuk jadi pasukan yang baik lah, satu hari nanti. Tu yang kita nak didik dia jadi pasukan itu hari jadi juara 2014 tu, mastu tu dia main gasing ni, gasing plastik. Tapi bila dia main gasing kayu kita kena *guide* [tunjuk ajar] dia lah, cara-cara main gasing kayu. Gasing tradisi betul dia. Dia lain lah, sistem kita kena *guide* [tunjuk ajar] kita kena pandu dia. Tunjuk ajar dia macam mana sesuatu kejohanan. _ _ _ _ _ tu daripada segi kebangsaan. Pak cik ni kalau daripada dalam pasukan kepada gasing untuk kebangsaan, pak cik salah satu Persatuan Gasing Malaysia, tiga daripada orang penting dalam Persatuan Gasing Malaysia. Sebelum ni Jabatan Pasir Gudang [Malaysia] bendahari dua [2] (menunjukkan jari dua) tapi yang terbaru ni jawatankuasa, tiga [3] jawatan kuasa penting lah. Baru lagi baru, sebelum, dalam bulan puasa baik, sebelum raya pak cik mesyuarat dekat peringkat kebangsaan (berdeham). Tu lah.

NNN: Boleh ke pak cik cerita kemenangan yang terbaru pak cik sebelum ada nya pandemik ni, sebelum Covid-19 [Corona Virus] ni datang ke Malaysia kan?

MZA: Yang terbaru eh, yang 2019 lah. (berdeham) 2019, di Perak [Malaysia] naib juara dekat Trolak [Perak]. Masa tu tak silap pakcik bulan dua belas [12] - - bulan dua belas [12] tak silap pak cik, bulan dua belas [12] tahun 19 [2019], tahun 2019. Dapat naib juara. Kalah dengan Trolak [Perak], kalah tu bukan kalah apa lah, kalah lawan uri. Tu kata kalah lawan uri ni, *team* [pasukan] lah *same* [sama] kekuatan kita sama. Tapi kita kalah daripada (sambil menggerakkan tangan) kualiti gasing uri lah (sambil menunjukkan gasing uri) sebab dia pakai gasing uri, kita tak da gasing uri. Dia menang uri lah, lawan uri. Tu jelah (sendawa). Sebelum tu, main dekat Tangkak [Johor] juara. Dekat Tangkak [Johor] jadi juara. Sebelum tu main dekat Labis [Johor] semua 2019 main ni main dekat Labis [Johor], Johor [Malaysia] naib juara. Jadi tu lah yang tu _ _ _ _ _ tu kalau orang tu cakap, pak cik cakap tiga [3] empat [4] tu mesti ada satu [1] juara. Naib juara tu memang biasa (sambil menggerakkan tangan). Memang kita minggu empat [4] tu

memang masuk. Lepas tu naib juara, lepas tu main dekat Matic [Malaysia Tourism Centre], Matic [Malaysia Tourism Kuala Lumpur [Malaysia] itu hari dapat nombor tiga [3], ni 2019 jugak. Nombor tiga [3]. Tapi kita pemain campur-campur, kalau yang betul-betul macam pak cik ni, kadang-kadang orang tak nak main, apa tu - - memang selalunya tu yang lain-lain dia lah, empat [4] empat [4] (sambil menggerakkan tangan) tu. Tapi sekarang memang pak cik rojak-rojak. Sekarang masing-masing ada dah tua, ada member [kawan] pak cik tu dah tua, sekarang dah lima puluh enam [56] dah. Pak cik pun dah lima puluh satu [51]. Ada dua [2] orang buah tu baru empat puluh lebih [40]. Jadi dah kena carik pelapis, untuk bantu _____. Kita kalau main gasing ni kalau semua anak muda pun tak bagus, bukan tak bagus ke pasal apa. Ia tentang kematangan. Kematangan waktu-waktu bermain tu, dia perlu ada satu orang tua. Satu [1] *part* [bahagian] orang yang matang dia, iaitu orang yang lebih tua daripada dia supaya boleh *guide* [tunjuk ajar] boleh kata *split* [berpecah] dalam sesuatu pasukan. Kalau macam pak cik memang kena *split* [berpecah] lah dalam pasukan. Kalau pak cik tak da, tak bawak misal kata dalam pasukan tu, macam - - pencang lah. Pencang sikit. Dia orang nak macam mana pun, kalau pak cik tak main pun, pak cik duduk tepi. Dia nak macam tu. Dia kata “Okay Pak Mat, Pak Mat kalau kau tak main pun takpelah, kau duduk tepi. Aku nak tengok muka kau pun cukup lah waktu main”. Hah macam tu, sampai macam tu sekali dia orang nak kan kita ni, nak kan pak cik ada dekat gelanggang. Sama, bukan kata tu, bukan kata budak kampung, pasukan Melaka [Malaysia] sama. Kalau pasukan Melaka [Malaysia] tu, pak cik selalu bawak pasukan Melaka [Malaysia] kadang kita dalam Melaka [Malaysia] ni ada lima [5] tempat yang main gasing. Jadi kita *rotate* [putar] kalau tahun - - kata-kata musim ni, pak cik dah main kata. - - kata lah bulan dua belas [12], 2019 tu ada *game* [perlawanan] pak cik dah - - pasukan Kandang [Melaka] tadi, habis bulan dua [2] ada lagi *game* [perlawanan] negeri lain pulak buat, macam Johor [Malaysia] pulak buat. Misal kata, kita hantar pasukan yang lain, daripada Melaka [Malaysia] tapi daripada pasukan yang lain. Daripada kampung lain. Pak cik tetap jadi pengurus pasukan. Orang yang mesti ada. Kalau pak cik tak da, dia orang pun tak nak pergi. Sampai macam tu sekali. Kalau nak main Pak Mat mesti ada, Abang Mat mesti ada. Kalau tak da, kita orang tak nak pergi. Jadi kena rela hati lah. Dia nak dia macam - - Pak Mat ni - - macam - - jadi dia punya penggerak. Penggerakan dia orang, kalau Pak Cik Mat tak da macam dia - - macam tak nak gerak. Macam tak gerak je dia orang tu.

NFMZ: Tak semangat.

MZA: Hah tak da semangat. Dia nak kan semangat Pak Mat, cik Mat tu datang, _ _ _ _ _ semangat dia orang lain macam. Padahal bukan pak cik main pun, duduk dekat luar pagau je. Tengok je (sambil menggerakkan tangan). Sama-sama tu kita bagi lah isyarat lah ni isyarat-isyarat dia. Kita tunjuk tangan. Yang dia - - kadang satu-satu kedudukan gasing tu, siapa yang patut masuk dulu. Nanti kita teriak lah, kay kata lah nama dia nama A, B, C kan. Si A masuk dulu misal kata (sambil menggerakkan tangan) dia masuk. Dia kadang dia masa bermain tu dia tak tahu siapa patut masuk nombor satu [1] siapa masuk hah macam tu lah. Dia nak kan orang yang matang, yang boleh nampak siapa yang boleh pakai amik gasing tu. Macam tu lah. Hah tu teknik-teknik perlawanan lah yang diperlukan (berdeham).

NNN: Pada pandangan pak cik, adakah permainan gasing ni masih terkenal atau dihargai di kalangan masyarakat di Malaysia.

NFMZ: Adakah permainan gasing ni masih terkenal atau dihargai di kalangan masyarakat di Malaysia?

MZA: Buat masa ni masih lagi, kalau bila ada sesuatu kejohanan gasing tu. Kalau di hebah-hebahkan, cara promosi dia memang luas, memang ramai peminat. Ramai sangat, dia bergantung kepada promosi lah. Kalau Melaka [Malaysia] lah, kalau Melaka [Malaysia] yang buat kejohanan, memang tak da masalah. Melaka [Malaysia], Johor [Malaysia] kalau buat kejohanan memang tak da masalah. Memang orang, memang orang - - persekitaran, orang negeri ni datang. Orang kata penuh. Tutup. Pagau gelanggang tu dia kepung (gelak). Banyak sambutan dia memang luar biasa. Melaka [Malaysia], Johor [Malaysia] kalau buat kejohanan, Pahang [Malaysia] kalau buat kejohanan. Memang penonton ramai sangat. Memang - - yang selalu-selalu negeri-negeri yang buat ada kejohanan, yang ada kejohanan kan? Memang penonton ramai (bunyi gasing atas meja). Macam itu hari 2019 tu buat dekat Trolak [Perak]. Trolak [Perak] tu kita buat dalam *indoor* [kawasan dalam] dalam bangunan lah kita panggil gelanggang pasang siap. Gelanggang pasang siap ni dia punya - - sebenarnya gasing ni ada dua [2] je. _ _ _ _ _ satu [1] gelanggang kekal, satu [1] gelanggang pasang siap. Gelanggang kekal ni *based* [dasar] dia tanah. Main atas tanah. Tapi gelanggang pasang siap ni *based* [dasar] dia getah. Dia boleh bukak pasang, bukak pasang. Boleh pindah-pindah. Tu hari 2019 main dekat Trolak [Perak], FELDA (Federal Land Development Authority) Trolak [Perak] main dalam dewan gelanggang pasang siap. Memang ramai lah, daripada *start* [mula] permulaan kejohanan sampai habis kejohanan memang penuh. Orang situ memang

tengok jadi kita bawak tempat yang memang ada pasukan, kat kampung tu ada pasukan, FELDA (Federal Land Development Authority) [Perak] tu ada pasukan gasing. Tapi dia tak da gelanggang. Dia gelanggang dia tumpang dekat sekolah. Sekolah tu ada gelanggang. Sekolah - - dekat Trolak [Perak] tu ada gelanggang. Jadi dia orang berlatih dekat sekolah. Jadi nak main dekat kampung, tak boleh nak buat kejohanan dekat sekolah takut orang tak da. Jadi buat kejohanan dekat kampung. Dekat FELDA [Federal Land Development Authority] [Perak] buat dalam dewan. Buat guna gelanggang pasang siap. Dia punya sambutan memang *tip top* [hebat]. Orang FELDA [Federal Land Development Authority] bagi orang situ bagi komitmen memang bagus. Dia sebenarnya lokasi lah, lokasi tu untuk sesuatu kejohanan tu dia buat, kita kena pastikan lokasi tu bagus. Macam Johor [Malaysia] dia buat lokasi yang Johor [Malaysia] yang *best* nya [seronok] Johor [Malaysia]. Johor [Malaysia] tempat-tempat dia buat, permainan gasing dia pernah buat lah di pan - - di Danga Bay [Johor]. Danga Bay [Johor] pun sambutan dahsyat. Lagi satu kam - - Kampung Makam. Kampung Makam Kota Tinggi [Johor] pun sambutan boleh tahan. Tapi Johor [Malaysia] yang paling bagus sekali sambutan dia buat dekat Parit Sulong [Johor]. Parit Sulong [Johor], Pekan Parit Sulong [Johor] tu tepi sungai dekat tepi dia punya pan - - dataran, Dataran Parit Sulong [Gasing] memang *best* [seronok]. Tu ramai orang, tu penonton dia sampai kita mintak dia orang tu ber - - bukak sikit ruang untuk ni supaya pemain tu lemas. Sampai dia kerumun gelanggang sampai dah tak nampak gelanggang, nampak orang je macam tu. Sama dekat Melaka [Malaysia]. Melaka [Malaysia] buat mana pun, kalau tempat, Melaka [Malaysia] ni kan tumpuan pelancong kan? Kalau buat dekat Bandar Hilir [Melaka] *tip top* [hebat]. Memang orang tak boleh *challenge* [cabaran]. Satu [1] Malaysia kita pergi, kalau buat dekat Bandar Hilir [Melaka] memang paling *best*. Buat dekat yang pak cik cakap pak cik juara dekat Pantai Puteri [Melaka] tu masa tu gelanggang pasang siap, tu *best* [seronok]. Dia punya penonton Nauzubillah. Ye le Melaka [Malaysia] ni kan kalau kawasan-kawasan kering kan banyak. Kawasan-kawasan bersejarah kan, jadi dia tumpu dekat belah situ je memang *best* [seronok] lah. Dia jangan buat ni dekat tempat-tempat macam tak da penonton, memang tak da lah. Susah sikit lah kalau tempat jauh daripada orang ramai memang payah. Tapi kalau macam tempat dekat kampung, kalau kampung pak cik buat kejohanan. Bukan kata orang kam - - ni budak-budak, ni pak imam duduk sampai habis kejohanan.

(NNN dan NFMZ gelak serentak).

MZA: Pak imam, mantan pak imam. Dia tengok, duduk main gasing. Dia balik semahyang zuhur, kalau zuhur tu dia balik gi semahyang masjid, datang balik. Kang asar balik semahyang kang datang balik, sampai - - kang kalau maghrib kang kita berhenti lagi. Lepas isyak dia datang balik, sampai lah habis kejohanan. Pak imam, mantan pak imam tu. Dia minat. Kalau minat. Tapi kat Kandang [Melaka] kalau main gasing, apa-apa kejohanan memang komitmen. Sampai sekarang, budak-budak pun datang ramai. Pastu Kandang [Melaka] kampung pak cik ni pelapis banyak. Daripada pemain. Tapi gasing ni bukan kata apa lah, dia kalau datuk main gasing, bapak main gasing, anak dan cucu, cicit, turun, turun, turun tu mesti ada. Seni tu mesti turun. Dia pun salah satu seni, darah seni tu mesti ada. Tapi pak cik tak da, keluarga daripada pak cik sebelum-sebelum ni tak da main gasing. Pak cik je main gasing dengan adik pak cik. Asal nya adik pak cik main gasing pun pak cik marah, “Apa kau gasing kayu mati kau pergi pusing” tapi bila pak cik main lagi teruk dari dia. Dia hanya main gasing je, pak cik siap buat gasing, siap jadi jurulatih (sambil menggerakkan tangan) jadi apa, dia tak da setakat ni je pengadil. Pengadil dan pemain. Tu pun dia tak pernah wakil Melaka [Malaysia] tak pergi mana lah. Dia hanya jadi pengadil je. Yang selalu keluar Melaka [Malaysia] sebab jadi pengadil. Pak cik pengadil pun ye, jurulatih pun ye, pembuat gasing pun ye, pemain gasing pun ye. Kira habis lah dalam, dalam, dalam apa? Dalam bersangkutan dengan gasing ni semua ada lah. Kelohom, pukul habis (gelak).

(NFMZ gelak)

NNN: Okay, apakah harapan terbesar pak cik terhadap pemain gasing kepada generasi muda?

MZA: Tu lah, harapan pak cik siapa-siapa pun lah kalau datang jumpa pak cik. Apa harapan pak cik, harapan ni lah mintak-mintak anak-anak muda ni kan berminat lah. Minat, sebab main gasing ni sebenarnya banyak kita dapat banyak, banyak pengalaman, banyak kenalan. Mana-manalah dia satu [1] supaya, permainan tradisi ni tak luput dek zaman lah. Sebab banyak sebenarnya permainan tradisi ni dah luput. Dah telan dek zaman sebenarnya. Sebab gasing ni yang pak cik main ni. Ni gasing Malaysia pangkah banyak uri (sambil menunjukkan pada gasing) ni gasing yang dah diselaraskan dah, satu [1] Malaysia main, Asia Tenggara pun ada main. Asia yang termasuk main ada Sabah [Malaysia], eh Brunei [negara Asia Tenggara], *Singapore* [Singapura], Indonesia [negara Asia Tenggara]. Malaysia ada tempat-tempat yang main lah, macam Pulau _ _ _ _ ada yang main ni lah. Yang dah diseragamkan guna gasing. Yang kita dah seragamkan. Macam gasing-gasing lain pun ada, macam gasing pinang. Gasing tradisi

Selangor [Malaysia], gasing tradisi Pahang [Malaysia], gasing tradisi Negeri Sembilan [Malaysia]. Gasing tradisi Pahang [Malaysia] dengan gasing tradisi Negeri Sembilan [Malaysia], gasing tradisi Selangor dia hampir serupa. Dia orang kadang dia buat main la, dia main lah. Kadang tiga [3] tiga [3] negeri tu. Dulu Melaka [Malaysia] ada, sekarang Melaka [Malaysia] dah tak ada pasukan tu. Melaka lebih bermain kepada gasing ni, jadi gasing tradisi tu dah tak da. Jadi tu lah harapan pak cik supaya anak-anak muda ni taruk minat, pada gasing ni. Tapi banyak dah sebenar anak-anak muda ni, kampung pak cik ni ramai anak-anak muda main gasing. Tapi kampung-kampung lain susah. Macam negeri-negeri lain susah. Yang pak cik tengok yang banyak anak muda main gasing, Melaka [Malaysia] Johor [Malaysia] banyak juek. Johor [Malaysia] ada satu [1] tu anak-beranak. Bapak, anak dua [2] orang lelaki main gasing lepas tu jiran-jiran dia anak buah dia pon main gasing. Semua dekat-dekat, dia - - main gasing ni, permainan tradisi ni permainan selongkok lah. Dia permainan tu, kalau sorang boleh main, pastu kan anak si A boleh main. Si A pulak dengan si B adik beradik, dia ada anak lagi. Jadi _ _ _ _ _ dia ajak dia ajak. Jadi dia sepupu seapat, semua boleh main gasing. Kalau yang - - juara masa 2014 tu kan (sambil menggerakkan tangan) yang menang tu, yang juara tu pak saudara dengan anak buah, dalam pasukan tu. Tiga [3] pak sedara dengan satu [1] anak buah. Dalam - - (gelak) dalam pasukan tu. Hah, dia bukan orang lain. Dia dalam satu [1] darah. Dia berpusing je. Hah dia macamtu, tapi dia memang dia kalau datuk nenek dia main gasing, dia macam mana pun cucu cicit dia darah darah dia mesti ada. Berpusing. Harapan pak cik tu je supaya gasing ni permainan gasing ni tak telan ditinggal zaman supaya ada penggiat dia. Zaman ke zaman. Silih ganti - - macam pak cik ni pun dah masuk lima puluh satu [51]. Tak tahu berapa tahun boleh bertahan, kalau umur panjang mungkin boleh bertahan sepuluh [10] tahun kot. Pastu mungkin dah tak larat dah kan? Dah tua dah kan? Hah tu je lah.

NFMZ: Apakah perancangan pak cik bagi memastikan permainan gasing ini tak ditelan zaman?

MZA: Tu lah pak cik cakap tadi tu, kena lah. Buat masa ni, kena berterima kasih jugak lah dengan Jabatan Pendidikan, Jabatan Kebudayaan, JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] tu Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara dia beri tu lah, beri komitmen yang baguslah untuk pergi mengajar dekat sekolah sekolah tu kan supaya gasing ni tak, tak mati lah. Tak hilang. Tapi tu lah, bila kita mengajar di sekolah dengan tak da prasarana. Tak da gelanggang. Hanya dengan gasing dan tali, dengan peralatan

yang seminima yang ada. Jadi budak-budak boleh main, kenal gasing. Tapi bila had - - dia orang dah tahu, tak tahu mana nak pergi, nak main gasing dekat mana sebab tak da gelanggang. Jadi, kadang-kadang rasa macam kecewa duduk dekat situ je lah, penat kita mengajar tapi benda tu tak da kesenambungan tak da lanjutan. Orang tak pergi samoai tinggi. Kalau dekat Kandang [Melaka] dekat kampung. Dia kita ajar daripada kecik, dia pergi, pergi, pergi, pergi selagi dia ada dekat situ. Selagi dia tak keluar kampung, dia masih boleh main lagi. Selagi dia ada umur, boleh main. Tapi bila kita mengajar dekat sekolah, tu je lah. Sekolah tak ada prasarana, kawasan tak da prasarana. Jadi dia budak, budak-budak dapat main gasing, boleh main gasing, kenal gasing (sambil menggerakkan tangan) boleh pusing gasing, boleh putar gasing tapi setakat tu je. Bila habis tempoh, keluar habis. Dia pon tak tahu mana nak carik kawan main gasing, tu je lah. Jadi harapan macam Jabatan Pendidikan dan JKKN [Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara] tu boleh fikirkan lah. Macam mana untuk lebih mengembangkan gasing untuk negara. Untuk pak cik kalau dekat kampung, rasa pak cik tak da masalah. Kalau kampung tu ada gelanggang gasing, ada penggiat gasing, Insya-Allah. Dia boleh berkembang. Tapi boleh jadi kos dia lah. Dia melibatkan kos yang tinggi gasing. Apa sukan pun, semua sukan perlukan duit (sambil menggerakkan tangan). Tapi bila kita pandai mengira, carik *sponsor* [tajaan] ke apa ke, ada penganjur ke atau bergerak secara sendiri. Insya-Allah memang boleh bergerak. Boleh, dia takkan hilang ditelan zaman lah (berdeham).

NFMZ: Apakah cabaran yang pernah dihadapi oleh pak cik sepanjang melibatkan diri dalam bidang gasing ni?

MZA: Cabaran eh. Cabaran ni, aduhai. Kalau luka di kaki, dikopak kapek ni (gelak). Banyak sangat ni. Kalau main *game* [perlawanan] gasing dulu, bila balik juara, juara jugeot. Tapi balik gi doktor lah. *Injured* [cedera] le, makan ubat le (gelak).

(NNN dan NFMZ gelak serentak)

MZA: Macam macam lah. Kaki bengkok le kena gasing, luka berminggu-minggu. Biasa lah. Itu memang biasa. Itu cabaran-cabaran lah, sakit-sakit benda, kita bersukan main gasing, dia orang main bola patah kaki. Main gasing setakat ni tak da lah patah kaki. Tapi kawan pak cik ada yang patah kaki, ada yang luka kepala. Kena dekat atas kening pun ada. Bebudak kampung. Yang ada yang sampai pengsan-pengsan pun ada. Main gasing. Pak cik setakat ni main gasing, tak da pengsan, bengkok ada. Biasa (gelak). Bengkok, luka.

Tangan, jari terkehel tu biasa. Tu biasa, kalau setakat koyak tisu ni biasa. Tu memang cabaran-cabaran main gasing. Sebab benda berat, bersukan lasak. Masa bermain memang tak da masalah. Memang syok. Tapi bila kita dah berhenti, dah rehat dia besok tu dia datang lah. Hah macam tu lah.

NFMZ: Kalau cabaran daripada carik kayu yang berkualiti tu ada tak?

MZA: Hah yang itu memang. Kalau nak carik kayu yang berkualiti tu memang cabaran. Kalau kita pesan pada kita mintak *supplier* [pembekal] carik makan tahun hah. Bertahun, kadang setahun lebih dua [2] tahun baru dapat barang. Bukan semudah-mudah. Pastu kalau dah dapat barang, bukan boleh buat terus. Kita perlu simpan lagi. Pada pak cik ada kayu yang daripada tahun 2004, 2005, 2006 masih sekarang ada lagi, belum boleh dibuat gasing.

NFMZ: belum sesuai?

MZA: Hah dia, simpan sampai dia cukup kering. Sebab dia kita tak boleh jemur. Buat gasing ni, kayu tak boleh dijemur. Kayu ni perlu disimpan tempat yang kering. Pastikan dia kering - - secara semula jadi. Baru dia boleh jadi gasing yang nilai tinggi. Berkualiti dan bernilai tinggi.

NNN: Hah apakah kenangan yang termanis dan pahit yang sukar dilupakan oleh pak cik sepanjang penglibatan dalam bidang ni?

MZA: Paling manis. Paling manis tu lah yang pak cik cakap tu yang tu 2017 tu. Menyertai kejohanan - - dan menyertai kejohanan besar yang pertama (sambil menunjukkan jari satu) dan menjadi juara yang pertama peringkat kebangsaan. Kenangan paling pahit meniti jadi juara, kecundang di saat-saat terakhir.

(NNN gelak)

MZA: Minit-minit terakhir. Hanya sisir satu [1] mata sahaja di Kota Tinggi [Johor]. Tak silap pak cik 2009, tapi selepas 2007 la, hah tu kenangan pahit. Tu orang kata, rezeki dah dekat mulut (sambil menggerakkan tangan) tapi cicir jujuk. Tak masuk tak dapat telan. Dah ada dekat bibir dah. Tapi tak masuk tak boleh. Gigit tak dapat, dia jatuh jujuk. Dah dapat kemam, tapi tak dapat telan. Hah tu dia, perlawanan yang - - hah pengalaman yang cukup pahit lah masa tu. Memang mata kita memang dah nampak dah jadi juara tapi *last minute* [minit terakhir] kita kalah. Kecundang di akhir-akhir perlawanan. Sebab kita macam, orang kata kita kelalaian lah. Kelalaian kita sendiri menyebabkan kita

kecundang. Patut kita kena bagi komitmen yang cukup baik dalam apa-apa perlawanan. Sejak tu apa-apa *game* [perlawanan], apa-apa - - yang ni pak cik terapkan semangat pada kawan-kawan. Jangan menyerah kalah. Lepas tu kita jangan mudah ber - - berpuas. Berseronok - - sebelum apa, sebelum - - masa berakhir. Jangan cukup lah kata cukup lah. “Cukup lah tu bukan senang orang nak potong“. Jangan. Selagi mampu kita carik mata carik *point* [markah] kita carik. Kalau kita setakat berpuas hati dengan apa yang kita dapat buat masa tu, tu yang selalu kecundang tu lah. Saat-saat yang rasa cukup pedih tu, dah nak jadi juara. Tak dapat jadi juara. Tu sekali. Sekali lagi dekat Sarawak [Malaysia]. Sarawak [Malaysia] pak cik kena. Sarawak [Malaysia] dua ribu [2000] - - 2015. Dua ribu [2000] berapa, bukan 2015. Awal lagi pak cik tak ingat. Hah Sarawak [Malaysia] pun pak cik kena. *Final* [akhir] pun sama. Dekat Sarawak [Malaysia] tu *final* [akhir] dah *leading* [mengetuai] sembilan [9] kosong [0]. Kalah dua belas [12] sembilan [9]. Boleh bayang, dah *leading* [mengetuai] sembilan [9] kosong [0] kalah dua belas [12] sembilan [9] dalam masa sepuluh [10] minit. Dah *control* [kawal] pasuk - - permainan selama dua puluh [20] minit tapi oleh kerana ada se, dua [2] tiga [3] orang. Dua [2] orang dalam pasukan tu yang, sorang dalam pasukan tu yang dia macam dia rasa gugup takut *last* [terakhir] *last* [terakhir] *minute* [minit] tu habis terus. Kalah jadi dua belas [12] sembilan [9] terbalik. Hah masa tu pengurus pasukan kata, arwah pengurus pasukan abang [Ibrahim bin Ali] pak cik sendiri “Kau rugi seribu setengah dalam masa sepuluh [10] minit.” Kita hilang seribu setengah dalam masa sepuluh [10] minit. Air mata tak leh cakap lah masa tu, memang rasa ralat lah waktu tu. Hah, tu memang cukup pahit. Antara-antara yang pahit lah. Orang kata piala dah nampak, duit dah nampak tapi jatuh (sambil menggerakkan tangan ke bawah) hilang. Dah nak capai dah. Capai capai tapi tak leh capai. Orang lain capai (gelak) hah dah *last* [akhir] *last* [akhir] minit. Tu lah yang paling seronok tu lah 2007 tu lah kejohanan pertama. Penyertaan pertama. Kejohanan pertama. Juara kali pertama.

NNN: Okay. Pada pandangan pak cik, apakah kelemahan yang dapat dilihat dalam bidang gasing ni tersendiri?

MZA: Kelemahan. Kelemahan tu je lah daripada - - kelemahan ni daripada pengurus sendiri - - bukan pengurusan. Daripada segi kewangan. Kewangan tu banyak kelemahan. Kewanganlah. Apa-apa benda pun kewangan lah. bila kewangan ni tak cukup, nampak benda tu pincang lah. Kelemahan dekat situ. Tu yang paling susah lah, nak - - nak tegapkan, nak baikkkan satu [1] satu [1] pasukan tu kena ada kewangan lah. tapi bila

kewangan tak da, sebelum ni, setiap-setiap pasukan negeri, kerajaan ada bagi geran. Geran maksudnya NGO. Satu [1] satu [1] NGO persatuan-persatuan sukan ni. Kerajaan yang, kerajaan pusat akan bagi geran. Setahun tu sepuluh ribu [10000] ke, lima ribu [5000] ke. Tapi sekarang benda tu dah tak da. Bila benda tu tak da, tu yang jadi pasukan sekarang dia macam. Ada-ada pasukan dah mati. Ada pasukan dia hidup segan mati tak mau dia kata. Yang ada masa - - yang ada macam ada macam tak da. Tu yang pak cik cakap tu, kita gerak sendiri. Bergerak - - supaya pasukan ni tak mati (bunyi cicak). Kita tak mahu gasing ni mati. Jadi kita - - inisiatif sendiri untuk bergerak sendiri. Dengan _ _ _ _ _ sendiri, apa pun sendiri. Tak da apa. Kita tak perlukan harapan dengan apa tu? Dengan nilai-nilai hadiah, tak payah. Kita nak kan benda tu bergerak, jangan mati je. Tu je.

Dengan ini tamat lah sesi temu bual sejarah lisan mengenai bidang gasing bersama Encik Mohd Zaidi bin Ali. Kami mengucapkan ribuan terima kasih di atas kesudian dan kerjasama yang diberikan oleh beliau dalam menyempurnakan wawancara ini. Adalah diharapkan dengan hasil temu bual ini dapat menyumbang kepada perkembangan ilmu dalam bidang gasing para penyelidik pada masa akan datang. Sekian terima kasih.

LOG TEMUBUAL

6.1 LOG TEMUBUAL

Masa	Perkara	Maklumat
0:00:42- 0:03:45	Latar belakang	<ul style="list-style-type: none"> • Nama tokoh Mohd Zaidi bin Ali • Mempunyai 10 orang adik beradik dan merupakan anak yang ke-8. • Umur: 51 tahun • Bapa tokoh pernah bekerja di Jabatan Kerja Raya (JKR) dan ibunya menjadi suri rumah sepenuh masa. • Beliau sudah mendirikan rumah tangga selama 26 tahun dan mempunyai 5 orang cahaya mata. Dua daripada cahaya mata beliau merupakan penggiat dalam bidang gasing.
0:03:48- 0:07:21	Awal permulaan tercetusnya minat dalam permainan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Sudah menceburi bidang gasing hampir 20 tahun • Tokoh mengatakan bahawa beliau merasa tercabar dengan pemain-pemain yang sudah mencecah umur lebih daripada 80 tahun dan sejak kejadian itu beliau berjinak-jinak dalam menceburi dalam permainan gasing • Pemain-pemain 80 tahun itu juga yang mengaspirasikan beliau dalam terus mencuba menceburi dalam bidang gasing • Sokongan daripada keluarga membuatkan tokoh untuk terus bersemangat dalam meneruskan minatnya dalam bidang gasing • Beliau belajar bermain gasing daripada rakan kampung
0:07:27 – 0:08:25	Pengetahuan asas bagi permainan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Gasing pangkah uri adalah gasing yang sering dimainkan di dalam perlawanan • Permainan gasing ini boleh dimainkan secara perseorangan, berganda, dan beregu. Jumlah beregu di dalam satu perlawanan adalah 10 orang dengan jumlah 8

		<p>orang pemain dan 2 orang pemain simpanan bagi kedua-dua kumpulan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kategori beregu dengan 10 orang pemain lebih terkenal berbanding kategori yang lain
0:08:29 – 0:11:38	Keaktifan dalam permainan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Perlawanan gasing ini akan sentiasa bergerak walaupun tidak mendapat bantuan daripada kerajaan • Perlawanan-perlawanan yang diadakan itu disebut sebagai liga silaturahim • Usaha pemain-pemain gasing menganjurkan perlawanan pada setiap tahun supaya permainan tradisi ini tidak ditelan zaman • Pertandingan gasing ini akan diadakan pada setiap tahun dan lebih daripada satu kali.
0:11:39 – 0:12:20	Saingan kuat	<ul style="list-style-type: none"> • Menurut tokoh, saingan kuat bagi pasukan beliau adalah dari Johor, Selangor, Johor, Perak, Pahang, Sabah dan Brunei. • Pada tahun 2017, tokoh telah mewakili Malaysia dalam perlawanan gasing yang diadakan di Sipitang, Sabah dan telah mendapat tempat ketiga.
0:12:25 – 0:13:25	Keunikan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Seboekah kayu yang dibentuk menjadi sebiji gasing • Kebolehan gasing berpusing dengan ligat dan ketahanannya
0:13:28 – 0:16:00	Kemahiran dalam membuat gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Mempunyai kebolehan dalam membuat gasing • Menjual hasil pembuatan gasing ke seluruh Malaysia • Harga sebiji gasing bergantung kepada kualiti kayu • Sebiji gasing yang berkualiti tidak akan mudah rosak kerana ia mempunyai ciri-ciri keselamatan yang telah dimasukkan

0:16:01 – 0:18:11	Kos pembuatan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Menurut tokoh, harga sebiji gasing tidak terlalu mahal akan tetapi upah kerja bagi membuat sebiji gasing itu yang akan meningkatkan harga sebiji gasing • Gasing kelas C atau yang murah boleh disediakan dalam kuantiti yang banyak di dalam satu hari • Gasing kelas C jika di naik taraf ia boleh menjadi gasing kelas B tetapi gasing kelas B kalau di naik taraf ia tidak boleh menjadi kelas A • Kayu yang berkualiti terlalu mahal sehingga sebiji gasing boleh mencecah tiga ratus ringgit Malaysia
0:18:14 – 0:20:30	Jenis kayu	<ul style="list-style-type: none"> • Kayu yang biasa digunakan adalah kayu halban, kayu resak, kayu keranji, kayu kempas, kayu tualang, kayu pelaga lilit, kayu sebau, dan kayu merbau. • Kayu yang berkualiti dalam pembuatan gasing ialah kayu yang keras dan liat • Pencarian kayu untuk pembuatan gasing diambil dari negeri-negeri yang mempunyai hutan tebal seperti Temerloh, Pahang.
0:20:36 – 0:26:55	Jenis-jenis gasing yang sering dibuat	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat pelbagai jenis-jenis gasing antaranya ialah gasing toyol, gasing pacitan, gasing lang laut, gasing berembang, dan gasing bawang • Gasing toyol bertujuan bagi menjadi pengacau dalam perlawanan • Gasing pangkah Malaysia banyak uri dulunya dikenali sebagai gasing pangkah Malaysia
0:27:02 – 0:29:00	Proses pembuatan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Gasing berasal daripada batang pokok dan kemudian dibentuk menjadi sebongkah kayu • Kemudian, daripada sebongkah kayu itu akan dibentuk menjadi bentuk kasar sebiji gasing iaitu kayu akan ditarah

		<ul style="list-style-type: none"> • Selepas ditarah, kayu itu akan dimasukkan ke dalam mesin pelarik dan bermulalah proses pembuatan gasing sehingga terbentuk sebiji gasing yang siap sedia dipusingkan
0:29:04 – 0:30:57	Pewaris ilmu dalam pembuatan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Anak remaja lelaki beliau turut mempunyai bakat dalam membuat gasing yang diajar sendiri oleh beliau • Terdapat beberapa jenis gasing yang mahir dibuat oleh tokoh dan anaknya • Pembuatan gasing pangkah dan gasing pusing mempunyai ciri-ciri yang berbeza mengikut kesesuaian cara bermainnya
0:30:58 – 0:33:52	Penglibatan mengajar gasing di sekolah-sekolah	<ul style="list-style-type: none"> • Bermula mengajar gasing di sekolah-sekolah pada tahun 2009 • Jenis gasing yang digunakan bagi mengajar pelajar sekolah adalah berbeza dengan gasing yang digunakan sewaktu perlawanan • Hal ini kerana bagi menjimatkan kos dalam penggunaan gasing kayu • Gasing khas yang digunakan dalam mengajar pelajar sekolah ialah hasil uji kaji daripada Profesor Shamsuddin yang berkhidmat di Universiti Putra Malaysia
0:33:54 – 0:36:40	Warna-warna gasing mengikut negeri	<ul style="list-style-type: none"> • Setiap negeri mempunyai warna gasing berbeza • Jika terdapat negeri-negeri yang mempunyai warna gasing yang sama, kepala gasing akan diwarnakan dengan warna putih • Beberapa buah negeri mempunyai lebih dari satu warna untuk gasing antaranya negeri Melaka
0:36:45 – 0:39:50	Bahagian-bahagian yang terdapat pada gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Bahagian-bahagian yang terdapat pada gasing ialah kepala, leher atau tengkuk, bahu, patak, dan paksi • Bahagian patak gasing pangkah akan disalut dengan besi

		<ul style="list-style-type: none"> • Bahagian kepala gasing pusing akan disalut dengan besi supaya semasa pemain memangkah kepala gasing tidak akan rosak • Arah ikatan gasing adalah berbeza mengikut tangan yang digunakan oleh pemain
0:39:52 – 0:41:15	Gasing memerlukan tali untuk berpusing	<ul style="list-style-type: none"> • Gasing yang dipusingkan dengan tidak menggunakan tali tidak dipanggil gasing • Jika gasing dipusing dengan tidak menggunakan tali, urinya tidak sah dan tidak dibenarkan dalam perlawanan • Syarat sah permainan gasing ialah memusingkan gasing dengan menggunakan tali lalu ditarik
0:41:16 – 0:43:14	Kelebihan bermain gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Dapat sihatkan badan • Mempunyai ramai kenalan di seluruh Malaysia dan negara-negara Asia tenggara yang terlibat
0:43:14 – 0:44:09	Terhad umur bermain gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Permainan gasing ini tidak mempunyai terhad umur dan ia terbuka dari pelbagai peringkat umur
0:44:12 – 0:45:22	Masa yang diambil untuk menyiapkan sebiji gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Jika pembuat gasing itu tekun dalam membuat gasing, ia boleh menghasilkan sehingga tiga atau empat biji gasing dalam sehari • Bagi gasing yang kurang berkualiti, ia hanya memerlukan sepuluh hingga lima belas minit untuk menghasilkan sebiji gasing • Gasing yang kualiti tinggi ia memerlukan tiga sehingga empat jam bagi menyiapkan sebiji gasing
0:45:28 – 0:46:19	Gasing yang wajib ada dalam setiap permainan	<ul style="list-style-type: none"> • Hanya ada dua jenis gasing yang wajib dalam setiap permainan iaitu gasing pusing dan gasing pangkah

0:46:22 – 0:56:43	Cara menentukan pemenang dalam perlawanan	<ul style="list-style-type: none"> • Pemain mestilah bermain di dalam Kawasan lapan meter kali lapan meter bagi memastikan permainan itu sah • Pengadil akan memberikan isyarat-isyarat khas kepada pemain jika terdapat kesalahan-kesalahan yang berlaku sepanjang perlawanan berlangsung • Terdapat tiga orang pengadil yang bertugas sepanjang perlawanan berlangsung
0:56:46 – 0:57:32	Jumlah kumpulan yang dibenarkan dalam setiap permainan	<ul style="list-style-type: none"> • Setiap perlawanan hanya dua buah kumpulan yang dibenarkan bermain • Hal ini kerana permainan gasing ini terlalu bahaya jika dimainkan lebih daripada dua buah kumpulan
0:58:07 – 0:59:26	Gasing yang boleh digunakan dalam perlawanan	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada sebarang bentuk gasing yang dilarang semasa perlawanan jika gasing tersebut mencukupi kriteria sebiji gasing
0:59:30 – 1:02:28	Alatan-alatan yang perlu dibawa semasa dalam permainan	<ul style="list-style-type: none"> • Gasing dan tali merupakan peralatan wajib bagi setiap permainan • Terdapat alatan-alatan sampingan yang membantu sepanjang permainan berlangsung iaitu kikir, habuk kayu, dan tukul besi
1: 02:33 – 1:08:41	Batal dalam permainan	<ul style="list-style-type: none"> • Fizikal gasing boleh menyebabkan batal dalam permainan. Jika tidak cukup syarat-syaratnya. • Pemain gasing juga boleh menyebabkan batal permainan. Cara pemakaian pemain adalah penting. • Peraturan dalam permainan gasing.
1:08:46 – 1:11:55	Persatuan gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat dua persatuan di kampung beliau; Delima dan Lipat Kajang. • Hal ini kerana, boleh menghantar banyak pasukan sekiranya berlaku kejohanan. • Terdapat 40 orang yang aktif dalam persatuan gasing tersebut. • Lingkungan umur bermula sekolah rendah.

1:11:57 – 1:13:07	Gasing dimainkan oleh lelaki dan perempuan	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat pemain gasing perempuan di pasukan Pahang. • Perempuan boleh bermain gasing tidak semestinya lelaki sahaja.
1:13:18 – 1:14:19	Tenaga pengajar di persatuan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara menghadkan tenaga pengajar hanya satu untuk satu sekolah.
1:14:26 – 1:17:36	Sejarah kewujudan bentuk gasing	<ul style="list-style-type: none"> • Bentuk gasing mengikut negeri. Bentuk gasing sudah diselaraskan semua sekali. • Melaka lebih kepada Gasing Berembang dan Gasing Pinang. • Gasing Toyol berasal dari negeri Melaka kerana orang Melaka yang menggunakan Gasing Toyol. • Tahun 1972 bentuk gasing telah diseragamkan di Malaysia.
1:17:43 – 1:18:52	Permainan gasing dipromosikan pada pihak orang ramai.	<ul style="list-style-type: none"> • Beliau terlibat dalam program bawah Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara di Melaka bersama Majlis Perbandaran. • Tahun 2019 beliau terlibat dengan program mempromosikan permainan gasing bersama Majlis Perbandaran Melaka.
1:18:54 – 1:21:16	Pencapaian dalam bidang gasing.	<ul style="list-style-type: none"> • Pada tahun 2002 beliau menjadi pengurus pasukan gasing pada kejohanan di Kuala Lumpur. • Menjadi juara peringkat ASEAN, Melaka menjadi juara keseluruhan. Beliau sebagai penyelia padang. • Pada tahun 2003, 2004, 2005 beliau mewakili Melaka dalam permainan gasing. Mempunyai banyak piala. • Pada tahun 2007 menjadi juara di kejohanan di Pantai Puteri Melaka.

1:21:18 – 1:27:17	Perasaan Ketika memenangi anugerah 2007	<ul style="list-style-type: none"> • Beliau menangis kegembiraan. • Pertandingan gasing mempunyai peringkat iaitu liga, suku akhir pertama, suku akhir kedua, separuh akhir pertama, separuh akhir kedua dan akhir. • Tidak berkata ketika menerima hadiah. Bersorak kegembiraan.
1:27:19 – 1:30:29	Cara untuk membantu dalam mengembangkan bidang gasing dan seni kebudayaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Perlu bantuan dari Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara dan Jabatan Pendidikan Malaysia. • Bantuan daripada segi peralatan • Perlu mencari penganjur dan penaja.
1:30:32 – 1:33:07	Pengalaman menjadi jurulatih di bawah Jabatan Kesenian dan Kebudayaan Negara di Melaka.	<ul style="list-style-type: none"> • Bermula pada tahun 2009 di Sekolah Rendah Kebangsaan Bukit Rambai, Melaka. Mengajar selama 7 tahun. • Diperuntukkan bajet oleh JKKN. • Ditolak menjadi jurulatih di sebuah sekolah pada saat terakhir akan tetapi menjadi jurulatih kembali setelah pasukan gasing berjaya menjadi naib juara kebangsaan pada tahun 2019. • Beliau lebih dikenali sebagai 'Pak Mat'.
1:33:10 – 1:35:58	Sumbangan kepada masyarakat, negeri dan negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Naikkan nama Malaysia di persada negara dengan menjadi juara kebangsaan berkali-kali. • Mempunyai banyak piala kerana sering menjadi juara dan naib juara. • Tunjuk ajar kepada orang lain bagaimana menjadi juara dalam sesuatu kejohanan.
1:36:00 – 1:41:06	Kemenangan terbaru sebelum Covid-19.	<ul style="list-style-type: none"> • Pada bulan 12 tahun 2019, di Trolak, Perak menjadi naib juara. Kalah dengan Trolak kerana lawan uri. Mempunyai kekuatan yang sama. • Bermain di Labis Johor dan menjadi juara. • Bermain di Kuala Lumpur mendapat nombor tiga dalam pertandingan.

1:41:12 – 1:47:21	Permainan gasing masih terkenal dan dihargai di Malaysia.	<ul style="list-style-type: none"> • Perlu cara yang sebetulnya untuk mempromosikan permainan gasing. • Melaka tidak mempunyai masalah dalam mempromosikan permainan gasing. • Johor dan Pahang sering mendapat sambutan meriah sekiranya mengadakan pertandingan gasing. • Di Perak walaupun tidak mempunyai gelanggang, dengan hanya menggunakan gelanggang pasang siap, penonton tetap ramai dan memberi sambutan.
1:47:28 – 1:51:02	Harapan pemain gasing kepada generasi muda.	<ul style="list-style-type: none"> • Berharap anak muda berminat dengan permainan gasing. • Dengan bermain gasing dapat menimba banyak pengalaman dan kenalan. • Permainan gasing sering dimainkan bersama-sama ahli keluarga atau kenalan rapat. • Pertalian seni itu tidak akan putus. • Berharap permainan gasing tak ditelan zaman.
1:51:05 – 1:53:24	Perancang bagi mengelakkan permainan gasing tak ditelan zaman.	<ul style="list-style-type: none"> • JKKN memainkan peranan yang bagus dengan memberi komitmen yang bagus. • Mengajar di sekolah-sekolah supaya gasing tidak mati. • Kos yang tinggi untuk meneruskan program mengajar di sekolah-sekolah. • Di Kampung Kandang masih mempunyai gelanggang untuk bermain.
1:53:27 – 1:54:52	Cabaran yang dihadapi.	<ul style="list-style-type: none"> • Patah kaki, luka dan harus berjumpa dengan doktor. • Pengsan ketika bermain. • Gasing ialah benda yang berat dan sukan yang lasak.
1:54:53 – 1:55:48	Cabaran dalam mencari kayu yang berkualiti	<ul style="list-style-type: none"> • Memakan tahun untuk menerima kayu yang berkualiti. • Memerlukan masa yang lama untuk membuat gasing kerana kayu yang telah sampai tidak boleh terus diguna untuk membuat gasing.

1:55:50 – 1:59:44	Kenangan manis dan pahit dalam bidang gasing.	<ul style="list-style-type: none"> • Kenangan manis pada tahun 2019, memenangi kejohanan terbesar yang pertama dan menjadi juara peringkat kebangsaan. • Kenangan pahit apabila kalah pada minit terakhir di Kota Tinggi, Johor.
1:59:59 – 2:01:50	Kelemahan dalam bidang gasing.	<ul style="list-style-type: none"> • Mempunyai kelemahan daripada segi kewangan. • Memerlukan kewangan yang banyak untuk membina dan menguruskan sesuatu pasukan. • NGO pernah memainkan peranan tapi tidak lagi. Memerlukan inisiatif sendiri.

RALAT

7.0 RALAT

Sepanjang temu bual dijalankan, terdapat beberapa perkara daripada segi gangguan bunyi dan sebagainya dirakamkan bersama secara tidak langsung. Senarai di bawah adalah ralat yang terdapat dalam rakaman suara bersama Encik Mohd Zaidi bin Ali,

- Bunyi daripada komputer riba
- Bunyi motor

Walau bagaimanapun, kami dengan rendah hati ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada Encik Mohd Zaidi bin Ali atas kesudian beliau dalam memberi kerjasama dan meluangkan masa sepanjang proses melengkapkan tugas ini. Terima kasih juga diucapkan atas segala ilmu dan pengalaman yang telah dikongsi berkaitan topik utama kami iaitu permainan tradisional gasing.

GLOSARI

8.0 GLOSARI

BIL.	ISTILAH	MAKSUD
1.	Aktif	Giat bekerja atau berusaha.
2.	Anugerah	Hadiah atau pemberian daripada orang lebih tinggi atau besar darjatnya.
3.	asar	Sembahyang fardu pada waktu asar
4.	ASEAN	Akronim bagi Association of Southeast Asian Nations
5.	Baya	Umur atau usia.
6.	Borot	Lilitan tali pada gasing tidak sejat atau ketat.
7.	Covid	Virus yang merebak dan lazimnya menjangkiti saluran pernafasan.
8.	Debus	Memangkah tidak kena gasing.
9.	Disiplin	Latihan pemikiran dan kelakuan supaya boleh mengawal diri sendiri dan patuh kepada tata tertib.
10.	Dongeng	Cerita khayalan.
11.	Elaun	Bayaran yang diberikan kepada seseorang.
12.	Fizikal	Badan dan jasmani.
13.	Gasing	Alat permainan daripada kayu dan berpaksi yang dapat dipusingkan dengan tali.
14.	Gelanggang	Lapangan tempat mengadakan sesuatu pertandingan sukan dan lain-lain.
15.	Geran	Surat hak milik tanah.

16.	Gerudi	Alat yang membuat lubang.
17.	Gerun	Takut atau ngeri.
18.	Gugup	Gagap
19.	Ilmu	Pengetahuan dalam sesuatu perkara.
20.	Inisiatif	Daya usaha
21.	Inisiatif	Daya usaha atau tindakan.
22.	Isyak	Sembahyang fardu pada waktu isyak.
23.	Juara	Johan dalam sesuatu pertandingan atau perlawanan.
24.	Jurulatih	Orang yang melatih orang lain supaya mahir.
25.	Kenayat	Membuat sesuatu perkara yang tidak mendatangkan faedah.
26.	Kapek	Kopak/ Hancur
27.	Kecundang	Gagal atau kalah.
28.	Kemahiran	Kecekapan dan kepandaian.
29.	KerANJI	Tumbuhan
30.	Ketahanan	Keadaan tahan atau keupayaan.
31.	Komponen	Bahagian yang menjadikan sesuatu.
32.	Kuno	Lama atau tua.
33.	Laga	Adu atau sabung.
34.	Larik	Menjadikan licin dan bulat.
35.	Latihan	Pelajaran atau didikan untuk memahirkan, ajaran yang diterima.
36.	Liga	Persatuan atau persyarikatan.

37.	Ligat	Meligat berpusing dengan pantas
38.	Maghrib	Sembahyang fardu pada waktu maghrib
39.	Masyarakat	Kumpulan manusia yang hidup bersama di sesuatu tempat dengan aturan dan cara tertentu.
40.	Mentah	Belum masak atau belum sempurna.
41.	Mental	Berkaitan dengan atau melibatkan akal, pemikiran atau proses intelektual.
42.	Paksi	Garis yang padanya sesuatu jasad berputar.
43.	Pandemik	Wabak penyakit yang tersebar dengan begitu meluas.
44.	Patak	Bahagian bawah 'Lubuh gasing dari bawah labu hingga ke pangkal paksi.
45.	Pelapis	Yang menjadi golongan atau tingkatan yang berikutan atau yang akan meneruskan atau mengambil alih sesuatu tugas.
46.	Pemain	Orang yang bermain atau yang memainkan sesuatu.
47.	Pengadil	Orang yang mengadili sesuatu perkara / yang bergerak dari satu tempat ke tempat yang lain untuk menjalankan tugasnya
48.	Penganjur	Orang yang menganjuri sesuatu usaha.
49.	Penggiat	Pihak (bahan, orang, jentera) yang menggiatkan sesuatu; penggerak
50.	pengsan	Dalam keadaan tidak sedar akan diri
51.	Penonton	Orang yang menonton (pertunjukan dan sebagainya).
52.	Penyelidik	Orang yang menyelidiki.
53.	Peralatan	Berbagai-bagai alat / perjamuan, upacara adat
54.	Perlawanan	Hal atau perbuatan berlawan; pertandingan; peraduan.

55.	Persatuan	Gabungan, ikatan, kumpulan; anggota jawatankuasa.
56.	Pincang	Kekurangan atau tidak seimbang.
57.	Prasarana	Keseluruhan kemudahan dan perkhidmatan asas
58.	Profesor	Tenaga akademik yang paling tinggi taraf jawatannya.
59.	Rezeki	Pendapatan, penghasilan, dan pencarian.
60.	Sejarah	Asal usul (keturunan), salasilah. Peristiwa yang benar-benar berlaku pada waktu lampau.
61.	Selaras	Sama haluan
62.	Sembahyang	Perbuatan menyembah Allah atau solat.
63.	Seni	Karya (sajak, lukisan, muzik, dan sebagainya) yang dicipta dengan bakat (kecekapan), hasil daripada sesuatu ciptaan.
64.	Sepapat	Sepupu
65.	Seragam	Sama potongan dan warnanya
66.	Silaturahmi	Hubungan persaudaraan.
67.	Sintetik	Bahan tiruan atau bukan daripada sumber semula jadi.
68.	Slot	Ruang waktu yang diperuntukkan oleh media massa untuk membolehkan sesuatu maklumat.
69.	Temin	Temin ialah logam yang dipasangkan pada patak di sekeliling paksi gasing.
70.	Terkehel	Terpelecek atau tergeliat.
71.	Tradisi	Sesuatu kebiasaan yang kekal turun-temurun
72.	Tradisional	Berkait dengan bersifat atau mengikut tradisi dalam kesusasteraan lama gaya bahasa dan teknik bercorak.

73.	Turap	Menampalkan sesuatu.
74.	Unik	Lain daripada yang lain atau tersendiri.
75.	Virus	Kuman yang lebih halus.
76.	Zaman	Jangka masa (sama ada panjang atau pendek), tempoh atau jangka masa tertentu.
77.	Zuhur	Sembahyang fardu pada waktu zuhur

INDEKS

9.0 INDEKS

A

ajar	4, 16, 24, 39, 45, 46, 47, 51, 63
aktif	3, 4, 17, 37, 38, 61, 77, 85
Anugerah	67, 77
Asia tenggara	26, 60

B

batal	27, 35, 61, 85
belajar	1, 2, 3, 16, 24, 56
beregu	17, 30, 37, 38, 46, 56, 57
bidang	3, 4, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 40, 52, 53, 54, 55, 56, 62, 63, 65, 84, 86, 87
biji	19, 29, 31, 36, 60
borot	32, 33, 35
bulatan pemusing	22, 30

C

cabaran	49, 52, 87
cebur	15
Corona Virus	17, 18, 24, 37, 46

D

didik	42, 46, 93
disiplin	35, 77

G

gasing	3, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 93
--------	---

gelanggang	15, 30, 35, 37, 38, 44, 47, 48, 51, 64, 75
generasi	3, 10, 50, 64, 84
gerak	17, 39, 47, 54

H

harga	3, 19, 20, 25, 34, 58
hasil	3, 4, 5, 8, 24, 25, 55, 57, 59, 68, 82, 91, 93
hobi	15, 24, 81

I

ikat	27
inci	31, 33, 40
inisiatif	54, 65

J

Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara	3, 11, 17, 24, 43, 44, 51, 62, 63, 79, 92
Jabatan Pendidikan	3, 39, 43, 51, 63
jenis	4, 5, 12, 13, 20, 21, 23, 24, 25, 29, 33, 34, 38, 39, 58, 59, 60, 85, 86
jenis gasing	13, 21, 29
jurulatih	3, 4, 33, 42, 43, 44, 50, 63, 78, 87, 92

K

kalah	22, 25, 41, 42, 46, 53, 65
kampung	4, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 26, 37, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 56, 61
kategori	57
kayu	7, 11, 12, 18, 19, 20, 23, 25, 29, 34, 46, 50, 52, 53, 57, 58, 59, 61, 64, 67, 82, 84
Kebangsaan	3, 4, 10, 41, 42, 44, 63
kecederaan	42
kecundang	42, 53
kejohanan	18, 37, 41, 43, 45, 48, 49, 53, 54, 61, 62, 63, 65
kerajaan	17, 38, 54, 57

kesalahan	23, 32, 35, 61
keselamatan	19, 23, 57
ketahanan	18, 19, 20
kewangan	5, 43, 54, 65
kualiti	3, 20, 22, 25, 32, 46, 57, 60
kumpulan	33, 41, 57, 61, 68, 82, 83

L

larik	23, 29
latihan	37, 83
lawan	12, 18, 22, 25, 27, 30, 34, 36, 41, 42, 46, 63
lelaki	3, 4, 14, 15, 38, 42, 51, 59, 62, 83
liga	17, 18, 41, 57, 63
ligat	12, 22, 32, 57
lilitan	12, 34, 40

M

Malaysia	3, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 29, 33, 34, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 50, 53, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 74, 75, 76, 77, 83, 84
masyarakat	4, 7, 8, 10, 13, 45, 48, 63, 74, 77, 83, 84
mata	3, 4, 16, 17, 20, 21, 23, 25, 31, 34, 35, 42, 53, 56
Melaka	2, 3, 4, 11, 14, 17, 19, 20, 24, 25, 28, 29, 33, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 59, 62, 63, 64, 84, 85
menang	22, 25, 30, 32, 41, 42, 44, 46, 51
mentah	20, 21, 25
minat	3, 4, 16, 42, 49, 50, 56, 81
murah	29, 58

N

Negeri	1, 4, 17, 21, 25, 38, 39, 50, 87
nilai	8, 20, 21, 25, 53, 55

P

paksi	26, 33, 59
pangkah	12, 15, 16, 20, 21, 24, 27, 29, 31, 35, 50, 56, 58, 59, 60
pasukan	4, 15, 17, 18, 19, 22, 25, 30, 31, 35, 37, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 50, 54, 57, 61, 62, 63, 65
Pelajaran	67
Pelapis	67, 78
pemain	3, 4, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 24, 34, 35, 37, 38, 42, 45, 46, 49, 50, 56, 57, 60, 61, 62, 64, 78, 86
pemangkah.	30, 35
Pencapaian	40, 62
Pengadil	50, 61, 68, 78
pengajar	38, 62, 86
penganjur	22, 26, 43, 52, 63, 78
Penggiat	68, 78
Penonton	68, 78
peralatan	23, 34, 43, 51, 61, 63, 78, 85
perasaan	41, 86
Perintah Kawalan Pergerakan	28
perlawanan	15, 18, 22, 25, 29, 31, 33, 35, 39, 44, 47, 48, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 67, 78, 85, 93
Perlawanan	57, 68, 78
permainan	3, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 21, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 38, 40, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 54, 56, 57, 60, 61, 62, 64, 66, 67, 79, 80, 85, 86, 87, 88, 89
Permainan	7, 13, 18, 56, 60, 62, 64, 79, 80
persahabatan	15
persatuan	17, 25, 35, 37, 38, 43, 54, 61, 62, 78, 86
petak	22, 30
program	3, 24, 40, 43, 62, 64
Proses	12, 58
pusing	21, 24, 27, 29, 31, 34, 36, 38, 39, 41, 50, 51, 59, 60
pusingan	12, 22, 27, 41

T

tali	12, 19, 25, 26, 27, 31, 34, 35, 51, 60, 61, 67, 86
tarah	23
tinggi	4, 20, 21, 25, 31, 33, 35, 39, 42, 51, 53, 60, 64, 67
tradisi	8, 15, 16, 17, 46, 50, 57, 68
tradisional	3, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 66, 78, 79, 80
Tradisional	68, 78, 80

U

undang-undang	23, 32, 36
undi	31
uri	12, 13, 15, 16, 21, 24, 27, 30, 36, 46, 50, 56, 58, 63
Urus setia	30
usaha	68

W

wakil	37, 50
Warisan	10, 12, 77

Z

zaman	3, 4, 5, 6, 7, 19, 25, 50, 51, 52, 57, 64, 75, 84
-------	---

BIBLIOGRAFI

10.0 BIBLIOGRAFI

- Artofgasing. (2021). Cara pembuatan – gasing art of Malaysia. *Artofgasing*.
<https://artofgasing.weebly.com/cara-pembuatan.html>
- Bahagian bimbingan seni budaya. (2014). Permainan gasing modul 1. Kuala Lumpur: Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara.
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Inisiatif*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=inisiatif>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Aktif*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=aktif>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Anugerah*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=anugerah>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Asar*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=asar>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Asean*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=asean>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Baya*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=baya>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Displin*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=disiplin&d=175768&>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Dongeng*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=dongeng>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Elaun*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=elaun>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Fizikal*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=fizikal>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Gasing*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=gasing>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Gelanggang*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=gelanggang>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Geran*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=geran>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Gerudi*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=gerudi>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Gerun*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=gerun>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Gugup*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=gugup>

- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Ilmu*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=ilmu>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Isyak*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=isyak>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Juara*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=juara>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Jurulatih*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=jurulatih>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Kecundang*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=kecundang>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Kemahiran*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=kemahiran>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *KerANJI*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=keranji>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Ketahanan*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=ketahanan>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Komponen*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=komponen>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Kuno*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=kuno>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Laga*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=laga>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Larik*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=larik>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Latihan*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=Latihan>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Liga*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=liga>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Ligat*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=ligat>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Lisan*. <https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=lisan>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Maghrib*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=maghrib>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Masyarakat*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=masyarakat>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Mentah*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=mentah>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Mental*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=mental>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Paksi*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=paksi>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Pelapis*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=pelapis>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Pemain*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=pemain>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Pengadil*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=pengadil>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Penganjur*. <https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=penganjur>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Penggiat*. <https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=penggiat>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Pengsan*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=pengsan>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Penonton*. <https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=penonton>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Penyelidik*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=penyelidik>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Peralatan*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=peralatan>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Perlawanan*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=perlawanan>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Persatuan*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=persatuan>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Pincang*. <https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=pincang>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Profesor*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=profesor>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Rezeki*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=rezeki>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Sejarah*. <https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=sejarah>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Selaras*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=selaras>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Seni*.
<https://prpm.dbp.gov.my/CarianBestari?mode=ext&keyword=seni>

- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Seragam*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=seragam>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Silaturahim*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=silaturahim>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Sintetik*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=sintetik>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Slot*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=slot>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Terkehel*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=terkehel>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Tradisional*.
<https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=tradisional>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Turap*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=turap>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Unik*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=unik>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Virus*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=virus>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Zaman*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=zaman>
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (2017). *Zuhur*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=zuhur>
- Docshare. (2021). Kepentingan mempertahankan kepentingan permainan tradisional. *Docshare*.
<http://docshare01.docshare.tips/files/23796/237968471.pdf>
- Educalingo. (2021). Apakah maksud gasing dalam Melayu. *Educalingo*.
<https://educalingo.com/ms/dic-ms/gasing>
- Eliena Computer Center. (2008, Jan 25). Gasing di Kelantan. *Eliena Computer Center*.
<http://puterieliena02.blogspot.com/2008/01/pengenalan-unsur-seni-dan-permainan.html>
- Fatin Rozaini Abdul Aziz. (2019, November 6). *Haaa... jangan takt ahu, inilah 6 seni budaya dan warisan di Malaysia!* mStar. <https://www.mstar.com.my/travel/destinasi/2019/11/06/rentak-selangor>
- Fifie Safina Osman. (2021). *Sejarah lisan*. Academia.
https://www.academia.edu/26533506/sejarah_lisan
- Fifie Safina Osman. (n.d). *Sejarah lisan*. https://www.academia.edu/26533506/sejarah_lisan

- Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara. (2021, Apr 22). Gasing. *Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara*. <http://www.jkkn.gov.my/ms/gasing>
- Kabupaten Karimun. (2021, Apr 23). Gasing permainan anak Melayu. *Kabupaten Karimun*. <https://karimunkab.go.id/2016/05/13/gasing-permainan-anak-melayu/>
- Kamus Dewan Edisi Keempat. (2017). Permainan. *Dewan Bahasa dan Pustaka*. <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=permainan>
- Lin, Seow Han. (2020, July). *Sejauhmanakah sejarah lisan (oral history) penting dan diperlukan dalam penyelidikan dan penulisan sejarah?* ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/342923894_Sejauhmanakah_Sejarah_Lisan_penting_dan_diperlukan_dalam_penyelidikan_dan_penulisan_sejarah
- Mahani Ishak. (2019, Nov 22). Seni budaya pemangkin keharmonian kaum. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/wanita/keluarga/2019/11/631068/seni-budaya-pemangkin-keharmonian-kaum>
- Mohd Yuszaidy Mohd Yusoff. (2018). Pemuliharaan warisan budaya melalui perundangan warisan dan agensi pelaksana di Malaysia. *Jurnal Melayu*, 17(2), 143-159. <http://journalarticle.ukm.my/13129/1/28661-87547-1-SM.pdf>
- Mohd Zaidi Ali. (2021, Mei 28). *Temu bual bersama Encik Mohd Zaidi Ali, pemain dan jurulatih mengenai pengalaman beliau dalam permainan gasing.*
- Mor Eddin Mortada. (2013). Sejarah lisan sebagai sumber dan pengkaedahan sejarah di Malaysia. <http://amoichantek12.blogspot.com/2013/08/sjh3104-sejarah-lisan-sebagai-sumber.html>
- My Note Blog. (2014, Dec 4). Gasing. *My Note Blog*. <http://kiliknote.blogspot.com/2014/12/gasing.html>
- Norashikin Leman. (2016, Sept 22). Permainan gasing perlu disemarakkan. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/bhplus-old/2016/09/194931/permainan-gasing-perlu-disemarakkan>
- Nur Shima. (2019). Sejarah lisan dan kepentingannya. <https://permasupsi.wixsite.com/permasupsi/post/sejarah-lisan-dan-kepentingannya>
- Permainan Tradisional. (2011). Sejarah dan asal usul gasing. *Permainan Tradisional*. <http://blog-permainan-tradisional.blogspot.com/2012/04/sejarah-dan-asal-usul-gasing.html>

- Permainan Warisan. (2012, Mei 10). Permainan tradisional. *Warisan Seni Berzaman*.
<https://permainanwarisan.wordpress.com/2012/05/10/permainan-tradisional-3/>
- Perpustakaan Universiti Malaya. (2020, November 4). *Sejarah lisan*.
<https://umlib.um.edu.my/ms/sejarah-lisan/>
- Perpustakaan Universiti Malaya. (2021). *Sejarah lisan*. <https://umlib.um.edu.my/ms/sejarah-lisan/>
- Pusat Kajian Sejarah Lisan. (2007). Kepentingan sejarah lisan. *Pusat Kajian Sejarah Lisan*.
<http://www.ukm.my/sejarah/sejarahlisan/kepentingansejarahlisan.html>
- Pusat Kajian Sejarah Lisan. (2007). *Sejarah lisan*.
<http://www.ukm.my/sejarah/sejarahlisan/sejarahlisan.html>
- Rusniza Ghazali. (2013, Apr 30). Permainan tradisional masyarakat Melayu. *Blog Cikgu Rusniza*.
<https://rusnizabrgazali.wordpress.com/2013/04/30/permainan-tradisional/>
- TahuTuai. (2020). *Teknik dan kaedah sejarah lisan – filem Bukit Kepong*.
<https://tahutuai.com/teknik-dan-kaedah-sejarah-lisan-filem-bukit-kepong/>
- Universiti Putra Malaysia. (2017, Jan 14). Main gasing bukan sekadar berseronok. *Universiti Putra Malaysia*. <http://psasir.upm.edu.my/id/eprint/21787/>
- Utusan Sarawak. (2020, July 24). Gasing berpotensi dikembangkan. *Utusan Sarawak*.
<https://www.utusansarawak.com.my/?p=9895>
- Warisan Kepelbagaian Budaya Malaysia. (2013, Feb 25). Definisi warisan. *Warisan Kepelbagaian Budaya Malaysia*. <http://warisan-kepelbagaian-budaya.blogspot.com/2013/02/definisi-warisan.html>
- Zaitie Satibi. (2021). Lupakan gajet buat seketika. *Harian Metro*.
<https://www.hmetro.com.my/nuansa/2019/07/481148/lupakan-gajet-buat-seketika>
- Zamran Idderis. (2007). *Gasing*. <http://zamhi34.blogspot.com/2007/03/gasing.html>

LAMPIRAN

11.1 BIOGRAFI TOKOH

MOHD ZAIDI BIN ALI

PEMAIN DAN JURULATIH PERMAINAN GASING

Seorang pemain gasing professional yang memulakan karya seni beliau di dalam bidang gasing pada tahun 2002.

MAKLUMAT PERIBADI

- Nama: Mohd Zaidi bin Ali
- Umur: 51 tahun
- Tarikh Lahir: 10 Mei 1970
- Tempat Asal: Kampung Kandang, Melaka
- No. Telefon: 019-6269257

PENDIDIKAN AWAL

SEKOLAH RENDAH

- SEKOLAH KEBANGSAAN BENDAHARA SERI MAHARAJA, MELAKA

SEKOLAH MENENGAH

- SEKOLAH MENENGAH KEBANGSAAN AYER MOLEK, MELAKA (TINGKATAN 1 - TINGKATAN 3)
- SEKOLAH VOKASIONAL BUKIT KATIL, MELAKA (TINGKATAN 4 - TINGKATAN 5)

UNIVERSITI

- POLITEKNIK PORT DICKSON, NEGERI SEMBILAN

PROFESION

- Profesion: Pemain gasing dan jurulatih gasing
- Bidang: Gasing
- Pencapaian: Mendapat siji jurulatih dalam bidang gasing dari Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara. Beliau juga memenangi banyak anugerah daripada penglibatan-penglibatan yang diikuti.
- Pengalaman: Telah menceburi bidang gasing sejak 2002 sehingga kini.

11.2 SURAT PERJANJIAN

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

PERJANJIAN MENGENAI PROJEK SEJARAH LISAN

Saya MOHD ZARDI B ALI K/P: 700510-04-5267 pada 28 MEL 2021 dengan ini bersetuju dengan syarat-syarat temubual yang telah diadakan di antara saya dengan Universiti Teknologi MARA. Syarat-syarat tersebut adalah seperti berikut:

- 1 Rakaman hasil temubual ini adalah bertujuan untuk kegunaan pengajaran, penyelidikan dan penerbitan tanpa melibatkan bayaran/ tuntutan dari mana-mana pihak. Walaubagaimanapun bagi tujuan selain daripada yang tersebut, persetujuan daripada tokoh perlu diperolehi.
- 2 Rakaman hasil temubual yang tersebut di atas adalah diserahkan dan menjadi hak milik sepenuhnya Universiti Teknologi MARA untuk penyimpanan kekal dan boleh mengambil apa-apa tindakan yang difikirkan perlu bagi memelihara rakaman dan transkrip ini.
- 3 Pihak Fakulti Pengurusan Maklumat, Universiti Teknologi MARA boleh membuat transkrip rakaman dan transkrip-transkrip ini perlu/tidak perlu disemak oleh tokoh (*interviewee*).
- 4 Rakaman dan transkrip ini akan dibuka kepada semua penyelidik sama ada dari Malaysia atau luar negara yang bertujuan membuat penyelidikan yang sah dengan syarat: -
 - a. Apabila petikan diambil dari rakaman/transkrip ini untuk digunakan di dalam penerbitan, tesis dll., sumbernya (tokoh) hendaklah diakui oleh penyelidik-penyelidik.

(Nama tokoh: MOHD ZARDI B ALI)
Tarikh:

(Siti Noorsiah Binti Jamaludin)
b.p. Dekan
Fakulti Pengurusan Maklumat
Universiti Teknologi MARA

11.3 SENARAI SOALAN

SOALAN TEMUBUAL BERSAMA TOKOH DALAM BIDANG GASING

A. SOALAN ORIENTASI:

1.0 LATAR BELAKANG TOKOH

- 1.1 Apakah nama penuh tuan?
- 1.2 Berapakah umur tuan?
- 1.3 Dimanakah tuan tinggal?
- 1.4 Apakah pekerjaan tuan sekarang?

2.0 LATAR BELAKANG KELUARGA

- 2.1. Apakah nama ibu dan bapa tuan?
- 2.2 Apakah pekerjaan ibu dan bapa tuan?
- 2.3 Berapakah bilangan adik-beradik tuan?
- 2.4 Tuan merupakan anak keberapa?
- 2.5 Adakah tuan merupakan satu-satunya yang menceburi bidang warisan seni ini?

3.0 PERKAHWINAN

- 3.1. Siapakah nama isteri tuan?
- 3.2 Sudah berapa lamakah tuan telah mendirikan rumah tangga?
- 3.3 Berapakah bilangan anak tuan?
- 3.4 Adakah antara anak-anak tuan mewarisi kemahiran bermain gasing?

B. SOALAN UMUM:

1. Mengapakah tuan memilih bidang gasing sebagai hobi?
2. Bagaimanakah tercetusnya minat tuan terhadap gasing?
3. Siapakah yang menginspirasi tuan terhadap gasing?
4. Sejak bila tuan menceburi bidang gasing?
5. Adakah tuan mendapat sokongan daripada keluarga dalam menceburi bidang gasing ini?
6. Adakah orang yang menginspirasi tuan adalah orang yang sama dengan orang yang mengajar tuan bermain gasing?

C. SOALAN KHUSUS:

1.0 PERMAINAN

- 1.1 Bolehkah tuan ceritakan tentang permainan gasing?
- 1.2 Adakah tuan masih aktif dalam permainan gasing ini?
- 1.3 Adakah pertandingan bagi permainan gasing ini diakan pada setiap tahun?
- 1.4 Adakah keunikan permainan gasing ini kepada tuan?
- 1.5 Adakah tuan mempunyai kemahiran dalam membuat gasing?
- 1.6 Berapakah jenis gasing yang tuan mahir dalam membuatnya?
- 1.7 Bagaimanakah proses pembuatan gasing?
- 1.8 Adakah peralatan yang diperlukan untuk membuat gasing?
- 1.9 Bagaimanakah pemilihan kayu dibuat dalam pembuatan gasing?
- 1.10 Berapakah masa yang diperlukan untuk menghasilkan sebiji gasing?
- 1.11 Adakah bahagian-bahagian yang terdapat pada gasing?
- 1.12 Adakah peranan setiap bahagian gasing?
- 1.13 Adakah kelebihan bermain gasing?
- 1.14 Berapakah anggaran kos yang diperlukan bagi pembuatan sebiji gasing?
- 1.15 Adakah nama kayu yang sering digunakan dalam pembuatan gasing?
- 1.16 Berapakah masa yang diperlukan bagi menghasilkan sebiji gasing?
- 1.17 Bolehkah tuan memberitahu jenis gasing yang sering tuan buat?
- 1.18 Adakah tuan menjual hasil gasing yang tuan buat?
- 1.19 Adakah ilmu pembuatan gasing ini diturunkan kepada anak tuan?
- 1.20 Adakah nama gasing yang sering digunakan semasa dalam pertandingan?
- 1.21 Berapakah terhad umur yang diperlukan bagi seseorang itu mengikuti pertandingan gasing?
- 1.22 Berapakah ketetapan masa bagi satu perlawanan gasing?
- 1.23 Berapakah jumlah kumpulan yang boleh terlibat dalam satu perlawanan?
- 1.24 Bagaimanakah cara menentukan pemenang bagi permainan gasing?
- 1.25 Bagaimanakah permainan gasing ini dikira batal?
- 1.26 Adakah setiap jenis gasing mempunyai cara permainan yang sama?
- 1.27 Adakah jenis-jenis gasing yang lain juga digunakan dalam perlawanan?
- 1.28 Adakah jenis gasing yang sesuai dimainkan oleh kanak-kanak?

2.0 PEMAIN DAN TENAGA PENGAJAR

- 2.1 Adakah tuan mempunyai persatuan gasing?
- 2.2 Berapakah jumlah tenaga pengajar dalam persatuan gasing tersebut?
- 2.3 Berapakah jumlah ahli di dalam kelab gasing tersebut?
- 2.4 Berapakah lingkungan umur bagi pemain-pemain di dalam persatuan tersebut?
- 2.5 Dimanakah latihan gasing dijalankan?
- 2.6 Adakah permainan gasing ini hanya dimainkan oleh lelaki?
- 2.7 Berapakah pemain yang diperlukan dalam satu kumpulan bagi setiap permainan?
- 2.8 Berapakah jumlah jenis-jenis gasing yang wujud di Malaysia?

3.0 ALATAN

- 3.1 Apakah alatan-alatan yang diperlukan semasa bermain gasing?

4.0 JENIS-JENIS

- 4.1 Berapakah jumlah jenis-jenis gasing yang wujud?
- 4.2 Berapakah jenis gasing yang terkenal di Malaysia?
- 4.3 Berapakah jumlah jenis gasing yang tuan tahu cara memainannya?
- 4.4 Adakah jenis-jenis gasing yang tidak memerlukan tali untuk memainannya?
- 4.5 Adakah tuan tahu sejarah mengapa gasing wujud dalam pelbagai bentuk?

5.0 PENGLIBATAN

- 5.1 Adakah tuan pernah atau masih mempromosikan permainan gasing ini kepada masyarakat?

6.0 PENCAPAIAN

- 6.1 Apakah pencapaian tuan sepanjang menceburi permainan gasing?
- 6.2 Apakah antara anugerah yang paling bermakna bagi tuan?
- 6.3 Bolehkah tuan menceritakan tentang kemenangan terbaru tuan sebelum berlakunya pandemik Covid-19?
- 6.4 Apakah perasaan tuan semasa memenangi anugerah tersebut?
- 6.5 Adakah tuan masih ingat pencapaian pertama tuan dalam bidang ini?

6.6 Sejauh manakah pencapaian tersebut membantu tuan dalam mengembangkan warisan seni kebudayaan?

6.7 Seperti yang kami tahu tuan merupakan jurulatih gasing di Jabatan Kesenian dan Kebudayaan Negeri Melaka, bolehkah tuan menceritakan serba sedikit pengalaman tuan sepanjang menjadi jurulatih gasing?

7.0 SUMBANGAN

7.1 Sepanjang melibatkan diri dalam bidang gasing, apakah sumbangan terbesar yang tuan pernah sumbangkan terhadap masyarakat, negeri atau negara?

8.0 PANDANGAN

8.1 Pada pandangan tuan, apakah permainan gasing ini masih terkenal dan dihargai di kalangan masyarakat di Malaysia?

9.0 HARAPAN

9.1 Apakah harapan terbesar tuan terhadap permainan gasing kepada generasi muda?

9.2 Apakah perancangan tuan bagi memastikan permainan gasing ini tidak ditelan zaman?

10.0 CABARAN/ ISU

10.1 Apakah cabaran yang pernah dihadapi oleh tuan sepanjang melibatkan diri dalam bidang gasing ini?

10.2 Apakah cabaran yang dihadapi saat mencari kayu yang berkualiti untuk membuat gasing?

10.3 Apakah kenangan yang termanis dan pahit yang sukar dilupakan oleh tuan sepanjang penglibatan dalam bidang ini?

10.4 Pada pandangan tuan, apakah kelemahan yang dapat dilihat dalam bidang gasing ini sendiri?

11.4 DIARI PENYELIDIKAN

TARIKH	MASA/LOKASI	TINDAKAN
28 Mac 2021 Ahad	0800 – 1000 Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> • Puan Siti Noorsiah binti Jamaludin memberikan keterangan mengenai topik tugas kami iaitu Sejarah Lisan. • Sesi pencarian tokoh telah dimulakan pada tarikh ini dan kami telah memilih permainan gasing sebagai topik bagi tugas ini • Kami membuat pencarian tokoh permainan gasing di platform Google dan menemukan seorang tokoh yang bernama Mohd Zaidi bin Ali yang berasal dari Melaka
29 Mac 2021 Isnin	1100 Kolej Kediaman Sempana Alam Buana	<ul style="list-style-type: none"> • Kami telah berhubung dengan tokoh dan tokoh telah bersetuju untuk memberikan kerjasama bagi menjayakan tugas ini • Membuat sedikit penyelidikan tentang permainan gasing
30 Mac 2021 Selasa	0900 Ufuture	<ul style="list-style-type: none"> • Kami diarahkan untuk mengisi maklumat latar belakang tokoh yang terpilih
3 April 2021 Khamis	0800 – 1000 BK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Pensyarah memberikan penerangan mengenai proses temu ramah yang akan dilakukan dan menunjukkan contoh transkrip lengkap sebagai rujukan buat pelajar • Kami mendapat penerangan mengenai cara membuat kertas kerja dan Kajian Literatur • Kami diarahkan untuk membuat dan menyiapkan kertas kerja dan Kajian Literatur bagi topik yang dipilih dalam masa yang diberikan
11 April 2021 Ahad	0800 – 1000 Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> • Pensyarah telah meluluskan tokoh yang dipilih

		<ul style="list-style-type: none"> • Pensyarah memberi arahan kepada kami untuk merangka dan menyiapkan soalan bagi sesi temu ramah
16 April 2021 Jumaat	2100 – 2330 Kolej Kediaman Sempana Alam Buana	<ul style="list-style-type: none"> • Membuat sedikit penyelidikan di Internet tentang permainan gasing • Mula merangka soalan-soalan temu ramah
17 April 2021 Sabtu	1000 – 1100 Kolej Kediaman Sempana Alam Buana	<ul style="list-style-type: none"> • Menyambung merangka soalan temu ramah
19 April 2021 Isnin	2100 – 2230 Kolej Kediaman Sempana Alam Buana	<ul style="list-style-type: none"> • Kami membahagikan tugas bagi tugas kertas kerja
25 April 2021 Ahad	0800 – 1000 BK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Kami telah membuat konsultasi mengenai kertas kerja yang telah disiapkan • Pensyarah mengarahkan kami untuk membuat sedikit pembetulan
26 April 2021 Isnin	1430 Bilik persendirian di kediaman kolej	<ul style="list-style-type: none"> • Kami mula melakukan pembetulan untuk kertas kerja
28 April 2021 Rabu	1200 Bilik pensyarah	<ul style="list-style-type: none"> • Kami telah membuat konsultasi yang kedua mengenai kertas kerja • Pensyarah mengarahkan kami untuk membuat sedikit pembetulan
29 April 2021 Khamis	1400 -1600 Bilik persendirian di kediaman kolej	<ul style="list-style-type: none"> • Kami mula melakukan pembetulan untuk kertas kerja
2 Mei 2021 Ahad	0800 – 1000 DK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Pensyarah menerangkan cara-cara untuk menulis transkrip
19 Mei 2021 Rabu	1000 Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> • Kami telah berbincang tentang tarikh dan masa yang sesuai dilakukan untuk sesi temu ramah bersama tokoh

20 Mei 2021 Khamis	0900 Di rumah kediaman tokoh	<ul style="list-style-type: none"> • Berbincang tarikh dan masa bersama tokoh di kediaman beliau • Beliau telah bersetuju dengan tarikh dan masa yang telah ditetapkan
27 Mei 2021 Khamis	2200 Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> • Sesi temu ramah dibatalkan secara tiba-tiba kerana tokoh mempunyai sedikit masalah yang tidak dapat dielakkan
28 Mei 2021 Jumaat	2150 – 2353 Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> • Sedikit perbincangan dilakukan bersama tokoh bagi memastikan sesi temu ramah berjalan dengan lancar • Sesi temu ramah berlangsung di Google Meet • Sesi temu ramah telah dirakam dengan menggunakan Google Meet
6 Jun 2021 Ahad	0800 - 1000	<ul style="list-style-type: none"> • Pensyarah menerangkan cara untuk membuat log temu bual
7 Jun 2021 Isnin	1424 Whatsapp	<ul style="list-style-type: none"> • Kami telah memberikan tugas dan berbincang tentang penulisan transkrip
9 Jun 2021 Rabu	1028 Gmail	<ul style="list-style-type: none"> • Video rakaman temu ramah telah dihantar melalui akaun gmail persendirian
10 Jun 2021 Khamis	1500 Kediaman persendirian	<ul style="list-style-type: none"> • Kami telah mula menulis transkrip
13 Jun 2021 Ahad	0800 – 1000 Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> • Pensyarah telah berkongsi tentang cara penulisan artikel
23 Jun 2021 Rabu	2300 Kediaman persendirian	<ul style="list-style-type: none"> • Penulisan transkrip masih dijalankan
27 Jun 2021 Ahad	0800 – 1000 Ufuture	<ul style="list-style-type: none"> • Menghantar ‘softcopy’ transkrip yang telah dilengkapkan di Ufuture

1 Julai 2021 Khamis	0800 – 1000 Pejabat Pos	<ul style="list-style-type: none">• Menghantar transkrip penuh yang sudah dicetak dengan menggunakan format yang telah ditetapkan kepada pensyarah melalui perkhidmatan pos
------------------------	----------------------------	---

11.5 GAMBAR, SIJIL DAN HAL-HAL YANG BERKAITAN

Gambar 1: Sesi temu bual bersama tokoh di Google Meet

Gambar 2: Sijil pengiktirafan sebagai jurulatih tahap 1

Keputusan
Pembinaan Pentadbiran (JBN (PT))

NO. 004 - 027

JELAJA
 Nama Tempat Penilaian: **MODUL Gasing & M / MODUL CEMERLANG, M. GADING**

No. MyKad / Tarikh / Tahun	Jumlah Bil. Sesi / Bil. Sesi / Bil. Sesi / Bil. Sesi
1	3

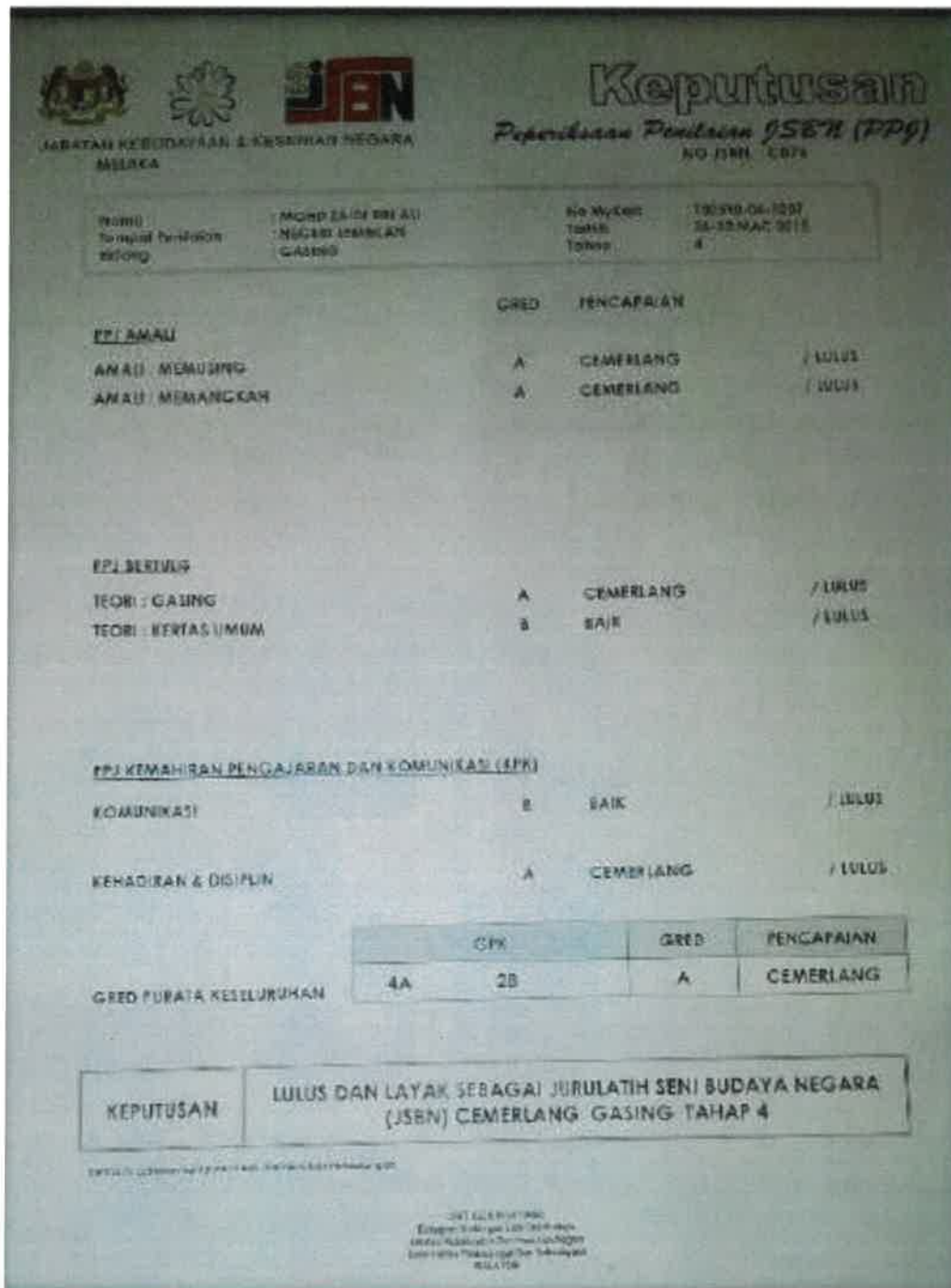
	GRED	PENCAPAIAN	
1. PPT (MAM)			
GADING	A	CEMERLANG	/ LULUS
2. PPT (MAM)			
TEORI / GADING	B	BAJE	/ LULUS
TEORI / SENI BUDAYA & PEMBINAAN SAHABAT	A	CEMERLANG	/ LULUS
KEHADIRAN & DISIPLIN	A	CEMERLANG	/ LULUS

	GPA	GRED	PENCAPAIAN
GRED PURATA KESELURUHAN	3.4	B	A CEMERLANG

KEPUTUSAN	LULUS DAN LAYAK SEBAGAI JURULATIH SENI BUDAYA NEGARA (JBN) MODUL SENI CEMERLANG GADING TAHUN 2
------------------	---

Ditandatangani oleh:
 Pengerusi Jawatankuasa
 Lembaga Kebudayaan Nasional
 Kuala Lumpur, Malaysia
 Tarikh: _____

Gambar 3: Sijil pengiktirafan sebagai jurulatih tahap 2

Gambar 4: Sijil pengiktirafan sebagai jurulatih tahap 4

Gambar 5: Sijil pengiktirafan sebagai jurulatih seni budaya negara pengkhususan dalam bidang gasing

Gambar 6: Keratan akhbar yang menceritakan tokoh

Gambar 7: Poster tokoh semasa menjadi jurulatih dalam talian bagi penonton di sosial media Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara

Gambar 8: Tokoh bersama ahli pasukannya

Gambar 9: Anak-anak didik tokoh semasa perlawanan

Gambar 10: Antara koleksi-koleksi piala hasil daripada pencapaian beliau

Gambar 11: Piala kemenangan tokoh

Gambar 12: Keratan akhbar berkaitan tokoh

Gambar 13: Keratan akhbar berkaitan anak didik tokoh

Gambar 14: Satu daripada hasil pembuatan gasing tokoh

Gambar 15: Tali khas yang ditempah bagi permainan gasing

